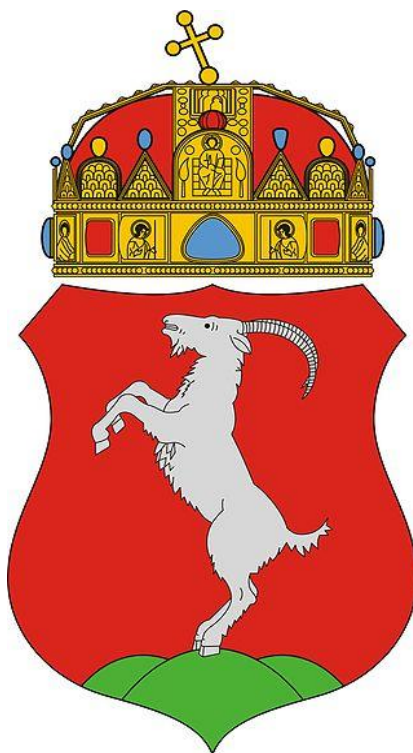

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata

2013-2017

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	4. old
2. A település bemutatása	5. old.
3. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának értékei, küldetése	10. old.
4. A Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai	11. old.
4.1. A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja	11. old.
4.2. A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részének célja	11. old.
4.3. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének célja	11. old.
5. A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzése	12. old.
5.1. A jogszabályi háttér bemutatása	12. old.
5.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása	12. old.
6. A stratégiai környezet bemutatása	15. old.
6.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	15. old.
7. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	19. old.
7.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet	19. old.
7.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	22. old.
7.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	26. old.
7.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	28. old.
7.5. Telepek, szegregátumok helyzete	32. old.
7.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	35. old.
7.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása	40. old.
7.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	42. old.
7.9. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	43. old.
8. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	44. old.
8.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői	44. old.
8.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	46. old.
8.3. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	47. old.
8.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint a fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	52. old.
8.5. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	61. old.
9. A nők helyzete, esélyegyenlősége	62. old.
9.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	62. old.
9.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások	64. old.
9.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	65. old.
9.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	67. old.
9.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások	70. old.
9.6. A nők szerepe a helyi közéletben	71. old.
9.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	71. old.

9.8. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	73. old.
10. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	74. old.
10.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői	74. old.
10.2. Idősök munkaerő-piaci helyzete	75. old.
10.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	76. old.
10.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igényeket kielégítését célzó programok a településen	78. old.
10.5. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	79. old.
11. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	80. old.
11.1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	81. old.
11.2. Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei	82. old.
11.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	85. old.
11.4. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	86. old.
12. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	87. old.
12.1 Önkormányzati és civil szektor partnersége, társadalmi innováció	87. old.
12.2 Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége	89. old.
13. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve	93. old.
13.1 A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	94. old.
13.2 A beavatkozások megvalósítói	96. old.
13.3 Az intézkedési területek részletes kifejtése	99. old.
13.4 A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének összegző táblázata (A Helyi esélyegyenlőségi Program melléklete) <i>hivatkozás a 113. oldalra</i>	
14. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének megvalósítása	113. old.
14.1 A megvalósítás előkészítése	113. old.
14.2 A megvalósítás folyamata	113. old.
15. A Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánossága	113. old.

1. Bevezetés

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a város nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társhivatalaival, civil szerveződésekkel, egyházaival közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes programok, projektek és intézkedések kidolgozásában az érdekelt célcsoportok és civil szervezetek is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Az esélyegyenlőség eszméjének egyre mélyebb és szélesebb körű társadalmi tudatosulása érdekében Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

2. A település bemutatása

Kecskemét Bács-Kiskun megye székhelye a Duna-Tisza közti Homokhátság közepén, közel azonos távolságban Budapest és Szeged között, a Kelet-Nyugat, illetve az Észak-Dél irányú főközlekedési utak kereszteződésében helyezkedik el, lakosainak száma meghaladja a 110.000 főt. A megyeszékhely gazdasági szerepe és munkaerő felszívó ereje jelentős, szerepkörének megfelelő teljes közigazgatási, oktatási, egészségügyi, kulturális, sport intézményi ellátottsággal rendelkezik.

A város összterülete 321 km², melyből a belterület 32 km², míg a külterület 257 km². A település szerkezetét tekintve találhatók a nagyvárost jellemző lakótelepek, bevásárló központok, áruházláncok, de megtalálhatók a kertvárosi részek (Petőfiváros, Hollandfalu, Műkertváros, Rendőrfalu, Szeleifalu) és a csatolt településrészek is (Hetényegyháza, Katonatelep, Kadafalva, Méntelek). A város sajátossága a rendkívül nagy területű és helyenként sűrűn beépített (pl. Felsőszéktó, Máriahegy) külterület is.

A város lakónépessége az elmúlt esztendőben folyamatosan növekedett.

Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	110.316 fő
2008 (fő)	111.428 fő
Lakónépesség számának változása (%)	101 %
2009 (fő)	112.233 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100.7 %
2010 (fő)	113.275 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100.9 %
2011 (fő)	114.226 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100.8 %
2012 (fő)	116.093 fő
Lakónépesség számának változása (%)	101.6 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség

állandó népesség száma	115428 fő
nő	60831 fő
	52.7 %
férfi	54597 fő
	47.3 %
0-2 évesek	3225 fő
	3 %
0-14 éves nők	8302 fő
	7 %
0-14 éves férfiak	8589 fő
	7 %
15-17 éves nők	1757 fő
	1.5 %
15-17 éves férfiak	1839 fő
	1.5 %
18-59 éves nők	34647 fő
	30 %
18-59 éves férfiak	33215 fő
	29 %
60-64 éves nők	3929 fő
	3.5 %
60-64 éves férfiak	3046 fő
	2.5 %
65 év feletti nők	10599 fő
	9 %
65 év feletti férfiak	6280 fő
	6 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	2076	1821	255
2009	1747	1695	52
2010	1704	1543	161
2011	1816	1785	31

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A vándorlási többlet növeli ugyan az állandó lakosság létszámát, ugyanakkor sajnos a természetes szaporodás mutatója negatív, ami azt jelenti, hogy az elveszülések száma alacsonyabb az elhalálozásokénál.

Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	1241	1269	-28
2009	1211	1185	26
2010	1109	1240	-131
2011	1074	1237	-163

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Biztató képet mutat a város öregedési indexe, hiszen e szerint a mutató szerint Kecskeméten túlsúlyban vannak a lakosságon belül a 14 év alattiak (bár az arány fokozatosan romlik), vagyis a városra a fiatalos népeségszerkezet a jellemző.

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2008	15630	17031	91.8
2009	16134	16861	95.7
2010	16425	16832	97.6
2011	16629	16896	98.4

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Gazdasági jellemzők:

Kecskemét gazdaságára az elmúlt években is az élénk vállalkozási kedv volt jellemző. Átalakulások, betelepedések, új vállalkozások létrehozása eredményeként 2011. év végén már több mint 16.800 kecskeméti vállalkozást regisztráltak.

A regisztrált vállalkozások és a vállalkozási formák számának alakulása

Év	Regisztrált vállalkozások száma	Társas vállalkozások száma	Egyéni vállalkozások száma
2005	15354	8253	7101
2006	15816	8681	7135
2007	15527	9064	6463
2008	15448	9482	6966
2009	15854	10081	5773
2010	16252	10544	5708
2011	16813	10927	5886
2012	16538	11205	5333

forrás: önkormányzati adatközlés

Érdemes kiemelni, hogy a gazdasági válság ellenére 2008 és 2011 között nem csökkent sem az összes regisztrált, sem a társas vállalkozások száma, ez utóbbi különösen kedvező folyamatnak tekinthető, figyelembe véve az országos tendenciákat. A gazdasági válság hatását részben az egyéni vállalkozások számának visszaesésében (2005 és 2011 között 25%-kal csökkent a számuk) érhetjük tetten. A belső piac szűkülését leginkább a kis családi vállalkozások érezték meg, körükben volt a legnagyobb a leépülés. Ugyanakkor a társas vállalkozások számának felfutása nagy valószínűséggel a Mercedes beruházásnak is köszönhető, amely nem csak új cégek megjelenését hozta, de a már hosszabb ideje a városban működő vállalkozások helyzetét is stabilizálta, illetve javította. A regisztrált vállalkozásokon belül a vizsgált időszakban folyamatosan és erőteljesen emelkedik a társas vállalkozások száma, melyet jól tükröz, hogy a kilencvenes évek közepe óta bővül a bejegyzett cégek száma, amely 2005 és 2011 között sem veszített lendületéből. A jogi személyiségű vállalkozások száma és aránya is folyamatosan növekszik, ami kedvező folyamatként értékelhető, hiszen ezek a cégek általában stabilabbak, piacképesebbek, több embernek adnak munkát, mint a jogi személyiség nélküli (bt., kkt.) vállalkozások.

A városban tevékenykedő vállalkozások méretéről elmondható, hogy a foglalkoztatottak száma alapján jellemzően a mikro- és kisvállalkozások körébe tartoznak. A regisztrált vállalkozások döntő többsége – 2010-ben 97,1%-a – 10 főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztatott. E méretkategóriába tartozó vállalkozások arányukat évről-évre növelik, amely egyrészt mutatja a városban jelenlévő kedvező vállalkozási aktivitást, másrészt viszont jelzi is a vállalkozások egy részének sérülékenységét is válságok idején. Viszonylag kevés az igazi nagyfoglalkoztató Kecskeméten, mindössze 19 olyan vállalkozást regisztráltak 2010 végéig, amelyeknél 250 főnél több a foglalkoztatottak száma. Ezek a cégek többnyire 15-20 éve tevékenykednek a városban. Ilyenek: Autoflex-Knott Kft., Bácsvíz Zrt., Fornetti Kft., Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt., Knorr-Bremse Kft., Kunság Volán Zrt., Phoenix-Mecano Kft., Univer-Coop Zrt., Univer-Product Zrt., STI Petőfi Nyomda Kft., Gallfood Kft., Freudenberg Simmerringe Termelő Kft., Airvent Légtechnikai Zrt.

Ehhez a csoporthoz csatlakoznak a városban újonnan megjelenő cégek is, mint például a Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. vagy a Duvenbeck Immo Kft.

Hasonló a helyzet az árbevétel szempontjából is. A kecskeméti székhellyel rendelkező társas vállalkozások közel 60%-a 20 millió Ft alatti árbevétellel rendelkezik, amely kisebb munkavállalói létszámot feltételez. Az árbevételnél is érzékelhető változás a korábbi évekhez képest, hogy mérséklődött az igen kis forgalmú, és nőtt a nagyobb bevételű vállalkozások száma és aránya. Ebben egyes vállalkozások helyzetének javulása mellett az infláció is szerepet játszott. A kecskeméti székhelyű vállalkozások mellett, több olyan céget is találunk melyeknek csak telephelye található a városban, ugyanakkor ezek is jelentős árbevétellel rendelkeznek. Ezek között találhatunk több bankot (OTP, K&H, Erste, MKB), közüzemi szolgáltatókat (GDF SUEZ Energia Magyarország Kft., EDF Démász Zrt), távközlési társaságokat (Magyar Telekom Nyrt., Invitel Távközlési Zrt., DIGI Kft.), valamint kiskereskedelemben érdekelt multinacionális cégeket (Metro Kereskedelmi Kft, Auchan Magyarország Kft, Tesco-Global Áruházak Zrt.), illetve más társaságokat is (pl. Magyar Posta Zrt, Strabag Zrt, stb.). A felsorolt cégek telephelyeinek pontos bevételi adataival azonban nem rendelkezünk. A város gazdasági életében ugyanakkor ezek a társaságok meghatározó szerepet játszanak, mind a foglalkoztatás, mind pedig az adózás szempontjából.

Ha megvizsgáljuk a klasszikus ágazati megoszlást Kecskemét gazdasági struktúrájában, akkor azt állapíthatjuk meg, hogy a vállalkozások döntő hányada Kecskemét Megyei Jogú Város Gazdasági Programjának adatai szerint a terciér és kvaterner szektorokban tevékenykedik, együttes arányuk 71%-ot tesz ki. A kvaterner szektorba a magas szintű üzleti és pénzügyi és biztosítási szolgáltatások, az oktatás és kutatásfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek, valamint az információs-kommunikációs ágazat reprezentánsai tartoznak. Erről a területről megállapítható, hogy a vállalkozások száma dinamikusan emelkedik, s további bővülés várható. A terciér szektorba tartozó hagyományos szolgáltatások területén (ingatlanügyletek, vendéglátás, szálláshely szolgáltatás, szórakoztatás, kereskedelem, javítás, stb.) ugyancsak jelentős fejlődést tapasztalhatunk az első két szektor rovására. Bár a mezőgazdaság és az élelmiszeripar területén is jelentős lehetőségek rejlenek, s várhatóan ezen a területen is folytatódni fog a vállalkozások számának növekedése, részarányuk azonban így is csökkenni fog, mint ahogyan a legnagyobb foglalkoztatónak számító feldolgozóipar esetében is. Mindez annak ellenére igaz, hogy az elmúlt években jelentős számban jelentek meg új ipari üzemek a városban, s a foglalkoztatás tekintetében meghatározó szerepet játszanak, ugyanakkor a vállalkozások számának növekedésében nem vehetik fel a versenyt a szolgáltatás és kereskedelem területével.

A településen elérhető közszolgáltatások:

Kecskemét Megyei Jogú Város egészségügyi, oktatási, szociális, lakhatási és kulturális ellátottsági szintje, szolgáltatási rendszere jó színvonalú, megfelel a kor követelményeinek, az említett közszolgáltatási szegmensek jelentős városfejlesztési potenciált képviselnek. Ugyanakkor a fenti tevékenységek finanszírozása, foglalkoztatási kilátásai, valamint társadalmi hasznosságukhoz mért megbecsültségük nem éri el a kívánatos szintet. A nehéz helyzetben lévő közszolgáltatási területek megmentése, pozícióinak javítása Kecskemét számára fontos, hiszen az Önkormányzat jelentős szerepet szán ennek a szférának a helyi társadalom szervezett megújításában.

A településen elérhető közszolgáltatások mennyisége és minősége döntő fontosságú pillére az Önkormányzat esélyegyenlőségi tevékenységének, valamint a polgárok életminőségének is, ezért ezeknek a közszolgáltatásoknak a részletes bemutatását az Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részében végezzük el.

3. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának értékei, küldetése

Kecskemét Megyei Jogú Város büszke arra, hogy története folyamán mindvégig olyan polgárok lakták, akik befogadó szellemiségükkel, egymás iránt kölcsönös tiszteletükkel és türelmükkel, kitartó munkájukkal és példás összefogásukkal megteremtették egy emberi, élhető, pezsgő szellemi és kulturális hagyományokkal és étellel rendelkező, a gazdasági jólét potenciálját magában hordozó város lehetőségét. Kecskeméten a különböző nemzetiségek, vallások, generációk mindig békében éltek egymás mellett, egymás értékeinek elismerésével, közös teljesítményükkel hozták létre a mai virágzó várost.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a továbbiakban is biztosítani kívánja minden polgára számára, tekintet nélkül nemzetiségre, vallásra, nemre vagy életkorra, az egyenlő bánásmódhoz és az esélyegyenlőséghez való jogot. A szolidaritás, az igazságos esélyteremtés olyan értékek, amelyek garانتálása minden kecskeméti polgár számára az önkormányzat alapvető célkitűzése.

Az önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetére, igényeire, fontos küldetéseként fogalmazva meg az említett célcsoportok életkörülményeinek javítását és esélyegyenlőségének biztosítását.

4. A Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

4.1 A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét
- a diszkriminációmentességet
- a szegregációmentességet
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket –az óvoda kivételével- érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.

4.2 A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részének célja: Elsődleges célunk számba venni a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Kormányrendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, amelyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve tartalmazza.

4.3 A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének célja: Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

5. A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzése

5.1 A jogszabályi háttér bemutatása: A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

5.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása:

Valamennyi célcsoport számára önkormányzati rendeletek alapján többféle pénzbeli és természetbeni támogatás érhető el. Az egyes célcsoportok számára leginkább az alábbi ellátásokat, támogatásokat nyújtja önkormányzatunk.

5.2.1. Mélyszegények, romák

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a lakáscélú önkormányzati támogatások helyi rendszeréről szóló 33/1999. (XII.20.) önkormányzati rendelete 12-17. §-ai tartalmazzák a helyi lakbér támogatás szabályait, a 18-24. §-ok az önkormányzati bérlakások lakbérének megfizetéséhez nyújtható helyi támogatásra vonatkozó előírásokat.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a pénzbeli és természetbeni támogatásokról szóló 24/2011. (V.26.) önkormányzati rendelete a meghatározott jövedelemszint alattiak számára helyi fűtéstámogatást biztosít (16-17. §-ok), az egyéb jogosultsági feltételek esetén ápolási díjat (18. §), illetve adósságcsoökkentési támogatást (29-34. §-ok). Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a házi szennyvízhálózat kiépítésének támogatásáról szóló 12/2008. (III.31.) önkormányzati rendelete szintén jövedelemszinthez kötött támogatással segíti azokat a háztartásokat, amelyeknél az

ingatlan városi szennyvízhálózatra csatlakoztatásához már csak a házi vezeték kiépítése hiányzik.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról, valamint a helyi szociálpolitikai kerekasztalról 15/2011. (III.31.) önkormányzati rendelete a 6-7. §-okban (étkeztetés), 10. §-ban (családsegítés), 12.-15. §-okban (hajléktalan-ellátás) rendelkezik a célcsoport vonatkozásában.

5.2.2. Gyermek

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a pénzbeli és természetbeni támogatásokról szóló 24/2011. (V.26.) önkormányzati rendelete a 35-37. §-okban érinti a célcsoportot (rendkívüli gyermekvédelmi támogatás), Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról, valamint a helyi szociálpolitikai kerekasztalról 15/2011. (III.31.) önkormányzati rendelete a 16-18. §-okban (gyermekjóléti alapellátás). Kissé túlmutat a gyermekkoron, de a továbbtanulás támogatása révén mindenképpen ide sorolandó Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatok elbírálási szabályairól szóló 43/2006. (IX.18.) önkormányzati rendelete. Önkormányzatunk évente csatlakozik a támogatási rendszerhez az éves - költségvetésben biztosított - keret erejéig.

5.2.3. Nők

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a pénzbeli és természetbeni támogatásokról szóló 24/2011. (V.26.) önkormányzati rendelete a 9. §-ban teremt lehetőséget arra, hogy a várandós kismama a foglalkoztatást helyettesítő támogatás helyett a rendszeres szociális segélyben részesüljön, és e rendelet 16. és 20. §-ai is kedvezményes feltételeket írnak elő a gyermekét egyedül nevelő szülő (döntően anya) számára. Önkormányzatunk human papilloma vírus elleni támogatott oltási programja szintén elsősorban a nőket védi városunkban.

5.2.4. Idősek

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a lakáscélú önkormányzati támogatások helyi rendszeréről szóló 33/1999. (XII.20.) önkormányzati rendelete tartalmaz lakhatással kapcsolatos támogatási formákat a nyugdíjasok számára kedvezőbb feltételekkel. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról, valamint a helyi szociálpolitikai kerekasztalról szóló 15/2011. (III.31.) önkormányzati rendelete a célcsoportot leginkább érintően rendelkezik a házi segítségnyújtás (8. §), jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (9. §), idősek klubja (13. §), időskorúak gondozóháza (14. §), valamint az idősek otthona (15. §) helyi szolgáltatásainak igénybevételi lehetőségeiről, feltételeiről. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a pénzbeli és természetbeni támogatásokról szóló 24/2011. (V.26.) önkormányzati rendelete, továbbá a házi szennyvízhálózat kiépítésének támogatásáról szóló 12/2008. (III.31.) önkormányzati rendelet is több helyen kedvezőbb előírásokat tartalmaznak az általános előírásnál a nyugdíjban, nyugdíjszerű járadékban részesülők esetében.

5.2.5. Fogyatékos személyek

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról, valamint a helyi szociálpolitikai kerekasztalról szóló 15/2011. (III.31.) önkormányzati rendelete a 11. §-ban (támogató szolgálat), 13. §-ban (fogyatékos személyek nappali ellátása), 15. §-ban (fogyatékosok otthona) tartalmaz speciális rendelkezéseket a célcsoportra. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a pénzbeli és természetbeni támogatásokról szóló 24/2011. (V.26.) önkormányzati rendelete a 16. §-ában és a 20. §-ában rendelkezik kedvezőbben az általánostól a magasabb összegű családi pótlékra jogosultak esetében, amely utóbbi személyi körbe a célcsoportba tartozók nagy része is beletartozik.

6. A stratégiai környezet bemutatása

6.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal: Az esélyegyenlőség, a szolidaritás, az igazságos esélyteremtés olyan egyetemes értékek, amelyek megjelenésére Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata azokban a stratégiai dokumentumaiban, koncepcióiban, programjaiban és cselekvési terveiben is törekszik, amelyek vagy az önkormányzat átfogó, vagy egy-egy szektorra vonatkozó konkrét jövőbeli terveit, célkitűzéseit határozzák meg. Az esélyegyenlőség ily módon horizontális értéként és követelményként jelenik meg az önkormányzat stratégiai dokumentumaiban, ami biztosítja azt, hogy a város közép- és hosszú távú fejlődését meghatározó elképzelésekben hangsúlyos elemként jelenjen meg ez a szemléletmód.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester október 31-ig benyújtja a képviselő-testületnek, amit a közgyűlés határozattal fogad el. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata az adott évi költségvetésére vonatkozó intézkedéseit mindig oly módon határozza meg, hogy kiemelt figyelmet fordítson az esélyegyenlőség biztosítására a finanszírozás tekintetében is. Ezt támasztja alá, hogy Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2013. évi költségvetéséről szóló 2/2013. (II.14.) önkormányzati rendeletében a nevesített előirányzatok között megjelennek az időügyi feladatok, a közfoglalkoztatási feladatok támogatása, valamint több szociális jellegű feladat (fogyatékosügy, szenvedélybetegek, hajléktalanok, rászoruló családok) támogatása is. Ugyancsak a városi esélyegyenlőségi tevékenységek pénzügyi háttérének megteremtését szolgálja az is, hogy az önkormányzat éves szinten százmillió forint nagyságrendű összeget biztosít esélyegyenlőségi célokra.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2011 őszén bízta meg a Kecskeméti Városfejlesztő Kft-t, hogy készítse el ***Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2013-2014. évre vonatkozó Gazdasági Programját***. Az említett stratégiai dokumentumot, amely az esélyegyenlőség szempontjából olyan kulcskérdéseket is tárgyal, mint a munkaerőpiac jellemzői, a köznevelés és a felsőoktatás helyzete, a város jóléti ellátó-hálózata vagy a műszaki-infrastrukturális jellemzők, a 363/2012. (XII.13.) KH. számú határozatával fogadta el Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése. A Gazdasági Program hangsúlyozza, hogy „A város különböző fejlesztései során fontos horizontálisan érvényesítendő szempont az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés biztosításának elve. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében különös figyelmet kell fordítani minden infrastrukturális fejlesztés és városrehabilitációs akció keretében az alacsony státuszú, vagy fogyatékkal élő emberek helyzetére is. Kiemelten fontos a település minden lakója számára az alapvető közszolgáltatásokhoz, információhoz való hozzáférés biztosítása (társadalmi kapcsolatok erősítése, lakossági tájékoztatás fejlesztése [helyi médiaszervezetek, Mária rádió], nyilvánosság növelése), valamint a hátrányos megkülönböztetés és a szegregáció minden formájának megakadályozása.”

Ugyancsak 2012 decemberében fogadta el Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése a 364/2012. (XII.13.) KH. számú határozatával ***Kecskemét Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának*** felülvizsgálatát. Az említett dokumentum 7. fejezete tárgyalja a 271/2008. (VI.24.) KH. számú határozattal elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiában

található Antiszegregációs Terv eredményeit, illetve az ehhez kapcsolódó jövőbeli feladatokat. Az eredmények közül kiemelendők az önkormányzat azon intézkedései és fejlesztései, amelyeket az alábbiakban lehet összefoglalni:

- A Margaréta Otthon és a Platán Otthon beintegrálódott az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatóságának szervezetébe. Az összevonás a technikai költségek csökkenését és a szakmai munka összehangoltabb ellátását eredményezte.
- Felújításra került a Hunyadvárosi Bölcsőde, és uniós pályázati forrásokból jelentős infrastrukturális fejlesztések történtek a Forradalom Utcai Bölcsődében és a Lánchíd Utcai Bölcsődében.
- Helyben központosított közbeszerzéssel az intézmények étkeztetési (főzés, szállítás), karbantartási, takarítási, valamint őrzés-védelmi feladatait külső cégek vették át.
- Mélyült a kapcsolat a szociális feladatokat ellátó civil szervezetekkel, mely a további feladatellátás biztosítását eredményezheti.
- Az önkormányzat új alapokra helyezte a szociális intézmények ingatlanhasznosítását, amelynek végrehajtásával fejleszthetőek lesznek a szociális ellátások.
- A közcélú munkába minden eddigénél több, tartós munkanélküli személy került bevonásra.

A felülvizsgált Integrált Városfejlesztési Stratégia a szegregáció elleni küzdelemmel kapcsolatosan a következőképpen fogalmaz: „(...) elképzelhetetlen, hogy a szegregált területeken belül – mind a szakmai indokok, mind pedig a szociális szférára fordítható szűkös összegek miatt – a helyi részönkormányzatok, a civil szervezetek, egyházi és oktatási-nevelési intézmények feladatokat ne vállaljanak a helyi szegregációs jelenségek felszámolásának érdekében. A város a szegregációs jelenségek megszüntetésére törekszik, amit egy hosszú távú, számos tényezőt figyelembe vevő, s az adott terület (városrész) sajátosságainak megfelelően elkészített, továbbá a városfejlesztési koncepciójához is jól illeszkedő stratégia segítségével képes csak megvalósítani. Az egész város jövője, kiegyensúlyozott fejlődése szempontjából fontos az elmaradott városrészek rehabilitációja, a helyi társadalom felzárkóztatása, de ez nem lehet eredményes szélesebb körű kormányzati segítség nélkül. Az önkormányzatok lehetőségei ugyanis korlátozottak, hiszen folyamatosan csökkenek a szociális ellátásokra, programokra fordítható állami támogatások. Az antiszegregációs terv végrehajtása azonban olyan mértékű finanszírozást igényel, melyet sem az érintett szolgáltatást nyújtó intézmények, sem a fenntartó önkormányzat önerőből nem képes biztosítani. A terv megvalósulását tovább nehezíti, hogy kevés olyan állami kezdeményezés, komplex elképzelés, ösztönző, vagy éppen pályázati kiírás van, – a jogszabályi környezet rendezetlenségéről nem is beszélve – mely segíthetné a szegregált területek felszámolását, így az önkormányzatok csak a lehetőségeikhez mérten tudnak előrehaladni az antiszegregáció stratégiájának megvalósításában.”

Az elsősorban a gazdasági fejlődésre koncentráló társadalmi környezetben kiemelt fontosságú, hogy az önkormányzat stratégiai dokumentumokban rögzítse azokra a területekre vonatkozó fejlesztési terveit is, amelyek nem elsősorban gazdasági jellegűek, ugyanakkor rendkívül nagy mértékben járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez és a polgárok várossal való elégedettségének fokozásához. A következőkben ismertetendő dokumentumok közös jellemzője, hogy mind olyan témákat tárgyalnak, amelyek az itt élő polgárok életminőségét befolyásolják, illetve mindegyikben rendkívül komoly hangsúllyal jelenik meg az esélyegyenlőség kérdése.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata felülvizsgált **Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját** a 480/2010. (XII.16.) KH. számú határozatával fogadta el a Közgyűlés. A

törvényi kötelezettség teljesítésén túl a koncepció elkészítésének elsődleges célja, hogy a város minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan (jogszámban rögzített) ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják. További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak, és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az ügyfeleknek. A Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció az önkormányzat esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységének egyik alappillére, hiszen számos olyan témát és szakterületet tekint át rendkívül magas szakmai színvonalon, - ugyanakkor nem nélkülözve az esetlegesen javításra szoruló területek objektív bemutatását sem -, amelyek az esélyegyenlőség biztosításával nagyon szorosan összefüggnek.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt figyelmet szentel a városban élő különböző nemzedékek helyzetére, az őket érintő speciális igényekre és a bennük rejlő lehetőségekre, értékekre. Ennek a szemléletmódnak a jegyében született meg a 73/2007. (II.15.) KH. számú határozattal elfogadott **Kecskemét Megyei Jogú Város Ifjúsági Koncepciója**, a 18/2013. (II.14.) KH. számú határozattal elfogadott **Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Ifjúsági Cselekvési Terve** (amely az előző Ifjúsági Cselekvési Terv módosított, aktualizált változata), valamint a 75/2011. (III.31.) KH. számú határozattal elfogadott **Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Középtávú Időügyi Koncepciója**, amely utóbbi számos célja közül jelenleg a legaktuálisabb azon rászoruló idős emberek feltérképezése, akik az ellátási körből kiesnek.

Mind Kecskemét Megyei Jogú Város Ifjúsági Koncepciója, mind pedig Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Ifjúsági Cselekvési Terve abból az alapvetésből indul ki, hogy az ifjúság, a jövő nemzedéke nem lehet teher, hanem lehetőség a város számára. Ugyanakkor mindkét dokumentum leszögezi azt is, hogy az ifjúság, különösen a gyermekek az esélyegyenlőtlenség által egyik leginkább veszélyeztetett korcsoport, ezért kiemelt prioritás az esélyegyenlőség biztosítása a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok számára. Az Ifjúsági Cselekvési Terv egyes ágazatokra, szakterületekre vonatkozó konkrét célkitűzései, feladatmegfogalmazása során mindvégig következetesen képviseli az esélyegyenlőség megteremtésének követelményként való megjelenítését.

Az ifjúsággal és az esélyegyenlőség biztosításával szorosan összefüggő önkormányzati stratégiai dokumentum a 172/2011. (V. 26.) KH. számú határozattal elfogadott **Kecskemét Megyei Jogú Város Tehetségsegítő Stratégiája**, amelynek egyik legfontosabb célja, hogy felkarolja a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyerekeket és fiatalokat, és számukra is biztosítsa tehetségük kibontakoztatásának lehetőségét saját maguk és a közösség számára egyaránt. Hasonló célokat és feladatokat fogalmaz meg a 100/2010. (III.25.) KH. számú határozattal elfogadott **Kecskemét Megyei Jogú Város Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve**, amelynek egyik kiemelt célja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatási-köznevelési esélyegyenlőségének biztosítása.

Az esélyegyenlőtlenség, a hátrányos megkülönböztetés ugyancsak gyakran érinti az idősebb nemzedék képviselőit, ezért Kecskemét Megyei Jogú Város Középtávú Időügyi Koncepciója is kiemelt céljai között sorolja fel a következőket: „Ma még sokszor bonyolult a mozgásukban korlátozottak számára az utazás, a középületek egy részébe történő bejutás, a kereskedelmi hálózat megközelítése, a látásában, avagy más érzékelésében korlátozott személy számára a tájékozódás, az információhoz jutás, az ügyintézés. Idős korban a fogyatékoságok, de legalábbis a csökkent képességek fokozottabban fordulnak elő. Fontos időügyi cél tehát az esélyegyenlőség megteremtése. Elő kell mozdítani, hogy - a lehetőségek határain belül - gyorsuljon Kecskeméten az épületek, a közlekedés akadálymentesítése, valamint a honlapok

akadálymentesített verzióinak elkészítése. Az akadálymentesítés valamennyi lehetőségét figyelemmel kell kísérni és következetesen végrehajtani valamennyi szegmensre vonatkozóan.”

Utaltunk már rá, hogy az esélyegyenlőség, a szolidaritás és az igazságos esélyteremtés olyan horizontális, interszektoriális értékek, amelyek minél szélesebb körű megjelenítése és képviselete szükségszerűen megköveteli az önkormányzat együttműködését más, nem önkormányzati intézményekkel, szervezetekkel. Ennek az együttműködésnek az egyik legnagyobb lehetőségeket rejtő dimenziója a civil szektorral való mind szorosabb kooperáció, hiszen mindkét fél alapvető célja és érdeke a közösség jólétének, a közjónak előmozdítása. Az előbbiek kölcsönös felismerésének, valamint a Kecskeméten hagyományosan kiváló és konstruktív önkormányzati-civil partneri viszony dokumentálásának igénye hívta életre a 166/2012. (V.31.) KH számú határozattal elfogadott **Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Középtávú Civil Koncepcióját**, valamint az erre épülő, és a 139/2013. (V.30.) KH. számú határozattal elfogadott **Civil Cselekvési Tervet**. Mindkét említett dokumentum számos olyan intézkedést, beavatkozást, akciót fogalmaz meg, amelynek célja, hogy az önkormányzati-civil együttműködés és partnerség eredményeképpen javuljon az adott szakterület vonatkozásában az esélyegyenlőség városunkban.

7. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

7.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet:

A mélyszegénység számos társadalmi tényező által meghatározott összetett jelenség, amelynek kialakulásában egyaránt szerepet játszanak a társadalmi és kulturális hátrányok, a szocializációs hiányosságok, az iskolai és képzési deficit, valamint a munkaerő-piacon elszorított hátrányok is. A mélyszegénység elsősorban azt a jelenséget, állapotot jelenti, amikor az egyes emberek vagy meghatározható társadalmi csoportok tartósan a létminimum szintje alatt élnek, a fentebb felsorolt hátrányok vagy hiányok közül több is sújtja őket, és szinte semmi esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből képesek legyenek kikerülni.

A mélyszegénység állapotának egyik legpontosabban meghatározható indikátora az egyes emberek vagy társadalmi csoportok jövedelmi helyzete. A mélyszegénységben élő személyek jövedelmi helyzetét az egyes támogatásokhoz tartozó KSH statisztikai adatok alapján tudjuk bemutatni. A minta reprezentatívnak számít, mivel az időskorúak járadéka, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, a lakásfenntartási támogatás, az átmeneti segély, a temetési segély, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás és az adósságcsökkentési támogatás adatait veszi figyelembe az egy főre jutó jövedelem tekintetében. Ezeknél a segélytípusoknál az egy főre jutó jövedelmeket az alábbi táblázatok mutatják 2007-2011 viszonylatában:

2007. év

megnevezés	14250 Ft alatt	14250 Ft és 28500 Ft között	28500 Ft felett	összesen
időskorúak járadéka	15	52	20	87
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	347	2483	1040	3780
kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	21	4	0	25
lakásfenntartási támogatás	56	725	893	1674
átmeneti segély	123	483	276	882
temetési segély	0	4	8	12
rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	0	13	2	15
adósságcsökkentési támogatás	3	22	20	45

Forrás: KSH statisztika

2008. év

megnevezés	14250 Ft alatt	14250 Ft és 28500 Ft között	28500 Ft felett	összesen
időskorúak járadéka	19	35	37	91
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	350	2435	1399	4184
kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	22	5	0	27
lakásfenntartási támogatás	146	763	2105	3014
átmeneti segély	52	241	215	508
temetési segély	0	3	9	12
rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	1	5	4	10
adósságcsökkentési támogatás	3	24	36	63

Forrás: KSH statisztika

2009. év

megnevezés	14250 Ft alatt	14250 Ft és 28500 Ft között	28500 Ft felett	összesen
időskorúak járadéka	35	57	0	92
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	419	2875	1426	4720
kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	20	2	0	22
lakásfenntartási támogatás	183	1050	1646	2879
átmeneti segély	168	551	605	1324
temetési segély	0	2	6	8
rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	14	22	20	56
adósságcsökkentési támogatás	12	68	43	123

Forrás: KSH statisztika

2010. év

megnevezés	14250 Ft alatt	14250 Ft és 28500 Ft között	28500 Ft felett	összesen
időskorúak járadéka	14	55	16	85
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	505	3116	1507	5128
kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	21	0	0	21
lakásfenntartási támogatás	195	1107	1734	3036
átmeneti segély	120	523	468	1111
temetési segély	1	3	4	8
rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	18	12	6	36
adósságcsökkentési támogatás	3	90	58	151

Forrás: KSH statisztika

2011. év

megnevezés	14250 Ft alatt	14250 Ft és 28500 Ft között	28500 Ft felett	összesen
időskorúak járadéka	14	55	19	88
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	338	2610	1421	4369
kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	15	11	0	26
lakásfenntartási támogatás	316	1161	2204	3681
átmeneti segély	126	481	387	994
temetési segély	2	3	2	7
rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	0	1	0	1
adósságcsökkentési támogatás	10	73	47	130

Forrás: KSH statisztika

A fentiekből látható, hogy egyes családokban rendkívül alacsony az egy főre jutó jövedelem. 2011-ben a fenti segélyekre jogosultak csaknem 10 %-a élt 14250 Ft alatti egy főre jutó jövedelemből, míg 44 %-a 28500 és 14250 Ft közötti egy főre jutó jövedelemmel rendelkezett. E családok megélhetése rendkívül nehéz, érinti őket a munkanélküliség, a hajléktalanság veszélye és a rossz egészségi állapot.

7.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció:

A mélyszegénységben élők helyzetét döntő mértékben meghatározó adottság az ezt a társadalmi réteget fokozottan érintő foglalkoztatási válság. A munkajövedelem hiánya és a transzferjövedelmek ennek következtében bekövetkező fokozódó aránya a háztartások bevételeiben a mélyszegénység kialakulásának és konzerválódásának egyik legfőbb oka. Az átlagnál is kedvezőtlenebb a roma nők munkaerő-piaci helyzete, aminek fő oka a cigányság tradicionálisabb családszerkezetében és a gyermekek magas számában keresendő.

Kecskeméten a nyilvántartott álláskeresők számát és arányát, illetve ezek változását a teljes 15-64 év közötti népességhez viszonyítva a következő táblázat szemlélteti:

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	40618	37829	78447	2419	6	2329	6.2	4748	6.1
2009	40486	37794	78280	3002	7.4	3249	8.6	6251	8
2010	40507	37915	78422	2915	7.2	2776	7.3	5691	7.3
2011	40530	38100	78630	2806	6.9	2812	7.4	5618	7.1
2012	40333	38100	78433	2694	6.7	2726	7.2	5420	6.9

Forrás: TeIR, Helyi Vizuál Regiszter adatai

A fenti táblázat jól mutatja a 2008-as év során hazánkban kialakult gazdasági recesszió hatását, ekkor meredeken emelkedett a munkanélküliek aránya. Nagyon valószínű, hogy a foglalkoztatás csökkenését a legerősebben az instabil munkaviszonnyal rendelkező, a szegénységnek és a társadalmi kirekesztésnek leginkább kiszolgáltatott csoportok szenvedték el. A kialakult globális gazdasági válsághelyzet a válság során állásukat veszített munkavállalókat a tartós mélyszegénység felé sodorhatja. A munkanélküliség által leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportokat a nők, a nyugdíj előtt állók, a szakképzetlenek és a pályakezdő fiatalok alkotják.

A regisztrált munkanélküliek korcsoportos-idősoros eredményeit az alábbi táblázat tartalmazza:

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	4748	6251	5691	5618

20 éves és fiatalabb	fő	204	268	249	291
	%	4.3	4.2	4.3	5
21-25 év	fő	628	865	735	751
	%	13.2	13.8	12.9	13.3
26-30 év	fő	611	782	679	673
	%	12.8	12.5	11.9	11.9
31-35 év	fő	687	985	841	757
	%	14.4	15.3	14.7	13.4
36-40 év	fő	549	785	729	720
	%	11.5	12.5	12.8	12.8
41-45 év	fő	507	684	661	661
	%	10.6	10.9	11.6	11.7
46-50 év	fő	581	723	645	685
	%	12.2	11.5	11.3	12.1
51-55 év	fő	625	761	728	695
	%	13.1	12.1	12.7	12.3
56-60 év	fő	321	380	397	362
	%	6.7	6	6.9	6.4
61 év felett	fő	35	18	27	23
	%	0.7	0.3	0.4	0.4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatai alapján ismételten megállapíthatjuk, hogy a munkanélküliség által leginkább veszélyeztetett korcsoportok a fiatal felnőttek, illetve az 51-55 éves kor közötti, nyugdíj előtt álló emberek. Különösen fontos a pályakezdő fiatalok munkaerő-piaci integrációja, hiszen ennek hiánya vagy sikertelen volta döntően befolyásolja a jövő nemzedékének életesélyeit.

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számának és arányának növekedését illusztrálja a következő táblázat is, amelyből az is kiderül, hogy ebben a korcsoportban nincs szignifikáns különbség a nemek viszonylatában a vizsgált dimenzió tekintetében:

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	8967	8889	17856	157	1.75	155	1.75	312	1.75
2009	8755	8780	17535	229	2.6	242	2.75	471	2.7
2010	8655	8630	17285	263	3	216	2.5	479	2.75
2011	8550	8586	17136	298	3.5	289	3.4	587	3.4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliség egyik legfontosabb, a mélyszegénység kialakulását rendkívüli módon befolyásoló dimenziója az, hogy milyen hosszú időre kerül ki valaki a munkaerő-piacról. A tartós munkanélküliség kecskeméti jelenlétét szemlélteti az alábbi táblázat:

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	2419	2329	4748	1324	1072	2396	54.7	46	50.4
2009	3002	3249	6251	1740	1723	3463	57.9	53	55.3
2010	2915	2776	5691	1622	1406	3028	55.6	50.6	53.2
2011	2806	2812	5618	1444	1225	2669	51.4	43.5	47.5
2012	2659	2490	5149	N.A.	N.A.	1590	N.A.	N.A.	30.8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélkülivé válás egyik legfontosabb oka a megfelelő képzettség, végzettség hiánya, hiszen a modern munkaerő-piacon már az alacsonyabb társadalmi presztízsű munkahelyek megszerzése is egyre magasabb iskolai végzettséget, képzettséget igényel. A következő táblázatok az alacsony iskolai végzettségűek arányát, illetve a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők számának változását mutatják be a regisztrált munkanélküliek között Kecskeméten. Az adatokból látható, hogy a regisztrált munkanélküliek között az alacsonyiskolai végzettségűek aránya az utóbbi 5 évben 32-38% között mozgott.

Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	89400	47817	41583	81867	42835	39032	7533	8.4	4982	10.4	2551	6.1
2011	95259	50977	44282	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

MEGJEGYZÉS: a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésekor még nem álltak rendelkezésre a 2011. évi népszámlálás vonatkozó települési adatai.

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2008	4748	189	1626
2009	6251	174	1877
2010	5691	143	1700
2011	5618	165	1706
2012	5296	156	1554

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkaerő-piaci integrációt megkönnyítő végzettség megszerzését teszik lehetővé azok a felnőttoktatási képzések, amelyek célja többek között a mélyszegénységben élő és/vagy roma emberek képzettségbeli hátrányának csökkentése. Mint az a következő táblázatok adataiból látható, Kecskeméten a felnőttoktatás célcsoportját elsősorban az érettségit megszerezni kívánók jelentik, kisebb figyelem fordul az általános iskolai végzettség vagy valamilyen szakma megszerzésének támogatására, ami nyilvánvalóan a munkaerő-piacon jelentkező elvárásokkal függ össze. A középfokú felnőttoktatásban résztvevők közel 90%-a valamilyen érettségi bizonyítványt nyújtó képzési formában vesz részt Kecskeméten. (sajnos a szakközépiskolai-gimnáziumi arányokra ebben a vonatkozásban nem rendelkezünk adatokkal)

Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végeztek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
		Fő	%
	fő		
2009	15	19	126
2010	14	NA	NA
2011	21	8	38

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
		fő	%	fő	%	fő	%
	fő						
2009	1182	111	9	NA	NA	NA	NA
2010	1163	144	12	NA	NA	NA	NA
2011	1023	135	13	NA	NA	NA	NA

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

7.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások:

A pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása minden önkormányzat esetében egységes. A támogatások egy része rendszeres, más része pedig eseti jellegű támogatási forma. A segélyezés egy-egy korcsoport vagy népréteg, illetve hátrányos helyzetű csoport életmódjának javítását célozza meg, mivel a támogatási formák kiterjednek a gyermekekre, az idősekre, a fogyatékosokra, a munkanélküliekre, a súlyos mozgáskorlátozottakra, illetve egyéb krízishelyzetben lévő emberekre. A törvények, illetve egyéb jogszabályok által előírt pénzbeli és természetbeni ellátásokat az önkormányzat teljes körűen biztosítja.

Az **Szt**-ben és a **Gyvt**-ben meghatározott anyagi támogatások nagy részénél a jogosultsági feltételek konkrétan kidolgozásra kerültek. Más ellátások esetében – mint pl. az átmeneti segély – csekély mértékű eltérés engedélyezett. A pénzbeli támogatásoknál megállapítható, hogy a legnagyobb összeget a rendszeres jellegű segélyekre fizeti ki az önkormányzat, amelyek közül kiemelkedik az aktív korúak ellátása (ezen belül a foglalkoztatást helyettesítő támogatás). A 2006. évtől új támogatási formaként jelent meg az adósságkezelés, amelyet sajnos egyre többen kívánnak igénybe venni.

A támogatások egy része jelentős változásokon ment keresztül 2006-2007-ben. A rendszeres gyermekvédelmi támogatás beépült a családi pótlékba, helyére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény került. A munkanélküliek támogatási segélye először családi jellegű támogatássá változott, ami azzal a kedvezőtlen változással járt, hogy a segély összege az esetek többségében nem ösztönözte a munkaerő-piacra való visszatérést. Ez 2010-től ismét változott és családi jellegét elveszítette.

Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának változása 2006-2012 között

Év/fő	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Időskorúak járadéka	110	87	91	92	85	88	82
Aktív korúak ellátása (RSZS,RÁT,BPJ,FHT)	1329	1815	1994	2800	2865	2895	2644
Lakásfenntartási támogatás	2924	2565	3646	3791	3811	4564	4405
Átmeneti segély	3115	3865	3445	4817	5358	4404	4040
Temetési segély	186	165	164	176	149	120	99
Ápolási díj	442	438	416	464	505	533	565
Rendszeres gy.védelmi támogatás/kedvezmény	3755	3870	4184	4720	5128	4369	4110
Rendkívüli gy.védelmi támogatás	2174	2178	2548	3763	3968	3150	3030
Köztemetés	55	43	50	46	51	64	75

Közyógyellátás	2971	3256	3328	3418	3409	3438	3349
Adósságcsökkentési támogatás	118	129	228	423	595	604	591

Forrás: Polgármesteri Hivatal

A pénzbeli és természetbeni ellátások esetében 2013. január 1-jétől változás állt be, mivel ettől az időponttól az alanyi jogon biztosított közgyógyellátásról és ápolási díjról, valamint az időskorúak járadékáról és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságról a járási hivatalok döntenek.

A pénzbeli támogatások költségei

adatok eFt-ban

Megnevezés	2007	2008	2009	2010	2011
Támogatások	892.772	1.014.165	1.177.104	1.258.492	1.310.451

Forrás: KSH statisztika

2008 és 2011 között komoly és folyamatos növekedés volt tapasztalható az aktív korúak ellátását, a lakásfenntartási támogatást és az adósságcsökkentési támogatást igénybe vevők körében, valamint a pénzbeli és természetbeni támogatásokat igénybe vevők száma érezhetően megemelkedett a 2009-2010-es esztendőben. Mindezeknek megfelelően az önkormányzat pénzbeli támogatásokra fordított költségei 2007 és 2011 között mintegy harmadával növekedtek.

Fontos szegmensei a rászorultaknak juttatott támogatásoknak a munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások, amelyek utóbbi években bekövetkező változásairól a következő táblázatok nyújtanak áttekintő adatokat.

Álláskeresői segélyben részesülők száma

	Nyilvántartott álláskeresői száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	4569	400	8.7
2008. 2. negyedév	3999	332	8.3
2008. 3. negyedév	4260	385	9
2008. 4. negyedév	4543	390	8.5
2008. átlag	4342.75	376.75	8.625
2009. 1. negyedév	5509	482	8.7
2009. 2. negyedév	6107	504	8.2
2009. 3. negyedév	6411	509	7.9
2009. 4. negyedév	6358	673	10.5
2009. átlag	6096.25	542	8.825
2010. 1. negyedév	6836	801	11.7
2010. 2. negyedév	5938	643	10.8
2010. 3. negyedév	5603	630	11.2
2010. 4. negyedév	5353	590	11

2010. átlag	5932.5	666	11.75
2011. 1. negyedév	6228	779	12.5
2011. 2. negyedév	5772	503	8.7
2011. 3. negyedév	5331	454	8.5
2011. 4. negyedév	5119	170	3.3
2011. átlag	5612.5	476.5	8.25
2012. 1. negyedév	6094	94	1.5
2012. 2. negyedév	5345	86	1.6
2012. 3. negyedév	5231	88	1.6
2012. 4. negyedév	5149	87	1.7
2012. átlag	5454.75	88.75	1.6

(Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresőek száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	4748	1301	27.4
2009	6251	2001	32
2010	5691	1162	20.4
2011	5618	1052	18.7
2012	5149	541	10.5

(Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	1994	2.5	-	-	-	-
2009	360	0.45	1764	28.2	-	-
2010	481	0.6	2398	42.1	-	-
2011	564	0.7	2097	37.3	-	-
2012	329	0.4	2017	39.1	261	-

(Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés)

7.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a lakásgazdálkodással kapcsolatos feladatokat a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, a lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I.21.) Korm. rendelet, valamint Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének az önkormányzat

tulajdonában lévő lakások bérletéről és elidegenítéséről szóló 32/1999. (XII.20.) önkormányzati rendelet, a lakáscélú önkormányzati támogatások helyi rendszeréről szóló 33/1999. (XII.20.) önkormányzati rendelet, az önkormányzat tulajdonában lévő lakások lakbéréről szóló 42/1996. (XI. 04.) önkormányzati rendelet, illetve az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodásáról szóló 25/2003. (VI.2.) önkormányzati rendeletei alapján biztosítja.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata alapvetően két ellátási formában segíti elő a Kecskeméten élők lakhatási problémáinak megoldását: egyrészt elhelyezést biztosít azoknak, akik az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérletéről és elidegenítéséről szóló 32/1999. (XII.20.) önkormányzati rendeletben (a továbbiakban: Lakásrendelet) foglalt feltételeknek megfelelnek, másrészt pénzügyi támogatással segíti azokat, akik lakhatásukról saját maguk gondoskodnak.

Kecskemét lakásállományának megoszlását a következő táblázat szemlélteti:

Lakás állomány

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (önkormányzati)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	46329	nincs adat	1555	27	767	27	---	----
2009	46494	nincs adat	1542	28	756	28	----	---
2010	46818	nincs adat	1509	8	722	8	---	----
2011	47040	nincs adat	1458	4	789	4	---	---
2012	nincs adat	nincs adat	1450	1	723	1	---	---

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Bérlakás állomány: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdonában 2013. január 1. napján 1450 db lakás volt, melyek megoszlása a következő:

Szociális alapon meghatározott lakbérű lakások

Szociális alapon bérbe adható lakás	605 db
Nyugdíjasok Háza	
- Horváth D. u. 5.	39 db
- Nyíri u. 77/C.	50 db

Kényszerértékesítés esetére fenntartott	
- Petőfi S. u. 16.	15 db
- Mátyás K. u. 1.	2 db
- Mátyás K. u. 16.	4 db

Költségelven meghatározott lakbérű lakások

Szobabérlok Háza	
- Petőfi S. u. 16.	40 db
- Széchenyi sétány 4.	102 db
- Mátyás K. u. 1., 10., 16. illetve Ráday tér 7.	142 db
Fiatalkorúak Otthona	
- Széchenyi sétány 4.	108 db
Művészvilág, műteremlakás	12 db
Közérdekű célok megvalósítására fenntartott	6 db
Költségelven bérbe adható lakások	
- Homokbányán	240 db
- Petőfi S. u. 16. szám alatt	82 db
- Széchenyivárosban	3 db

Szociális alapon bérbeadott lakások: Az önkormányzat tulajdonában lévő szociális alapon bérbeadott lakásként hasznosított ingatlanok a városban elszórtan helyezkednek el, egy része társasházakban, másik része kertes, közös udvaros házakban. Az önkormányzat célja ezen állomány fenntartásával elsősorban a kevesebb jövedelemmel rendelkező, szegénységben, nem megfelelő lakhatási körülmények között élő, illetve hajléktalan vagy szociális intézményben lakó személyek, családok lakhatásának biztosítása. A lakások pályáztatására vonatkozó szabályokat, valamint a jogosultság feltételeit a Lakásrendelet határozza meg.

A pályázatok elbírálásánál az erre feladat- és hatáskörrel rendelkező Bizottságnak előnyben kell részesítenie a Lakásrendeletben meghatározott személyeket, családokat, illetve valamennyi pályázónál környezettanulmányt kell lefolytatni, elősegítve ezzel az egységes bírálati szempontok kialakítását. Szociális alapon bérbe adott lakásokra az üresedő lakások függvényében lehetőleg évente ír ki pályázatot az önkormányzat.

Legutóbb 2012. július 3. és 2012. augusztus 2. közötti időszakban hirdetett pályázatot az önkormányzat 10 üresen álló lakásra. Az egy hónapos határidő alatt mindösszesen 248 pályázat érkezett be, megállapítható tehát, hogy a szociális alapon bérbe adható lakásokra hatalmas a túljelentkezés.

Szociális lakhatás: a fenti lehetőségek biztosításán túl az önkormányzat a szociális lakhatás egyéb formáit is nyújtja az igénylők számára. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata elő kívánja segíteni a nyugdíjas korú kecskeméti lakosok lakhatásának megoldását, illetve ezen személyek állandó és megfelelő orvosi ellátását, így két helyszínen (Horváth Döme körút és Nyíri út) üzemeltet *Nyugdíjasházat*. A Nyugdíjasház a lakók számára életkoruknak és egészségi állapotuknak megfelelő gondozást nyújt, ahol rendszeres egészségügyi ellátás és állandó gondozói ügyelet működik, a házi szociális gondozás, valamint az öregek napközi

otthona biztosított. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ezekbe a nyugdíjasházakba több mint háromszorosa a túljelentkezés, a várólistás pályázati mechanizmus miatt átlagosan kétévente tud az önkormányzat pályázatot kiírni, 2013. évben szeptember 3. napjától október 3. napjáig tart a pályázati időszak.

Ugyancsak folyamatos az érdeklődés a rászorulókról a *krízishelyzetben lévők számára fenntartott lakások* iránt. Krízishelyzetben lévőkkel pályázati eljárás mellőzésével bérleti szerződés akkor köthető, ha a kényszerértékesítéssel érintett ingatlan lakáscélú kölcsön fedezetül szolgált és megfelel a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 147.§ (3)-(4) bekezdéseiben meghatározott feltételeknek, és az adós, zálogkötelezett munkaviszonya vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonya a foglalkoztató érdekkörében felmerült okból 2008. szeptember 30. napját követően szűnt meg, vagy hitelt érdemlően igazolja, hogy a háztartás jövedelmi helyzete a megváltozott körülmények következtében nem tette lehetővé a lakáscélú kölcsön szerződés szerinti törlesztését, illetve vagyoni helyzete alapján megfelel a Lakásrendeletben meghatározott rászorultsági feltételeknek.

Lakhatást segítő támogatások: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a lakáscélú önkormányzati támogatások helyi rendszeréről szóló 33/1999. (XII.20.) önkormányzati rendeletben (a továbbiakban: Támogatási rendelet) foglaltak szerint kétféle támogatási rendszerrel segíti az önmaguk lakhatásáról gondoskodókat: egyrészt helyi lakbértámogatást nyújt, másrészt kamatmentes kölcsönt biztosít azok részére, akik első lakásukat kívánják megvásárolni.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata *albérleti- és lakbértámogatással* segíti azokat, akik lakhatásuk biztosítása érdekében lakást bérlelnek. Az albérleti támogatás megítélése számos feltételhez kötött, és csak önálló lakás bérlete esetén adható. Az albérleti és lakbértámogatásra folyamatosan nagy az igény, havonta átlagosan 70-75 fő kap összesen mintegy 650.000-700.000,- Ft összegű támogatást.

Helyi lakásépítési és lakásvásárlási támogatás azon kérelmezők részére állapítható meg, akik Kecskemét közigazgatási területén első otthonukat kívánják felépíteni vagy megvásárolni. Az egyszeri pénzügyi támogatást az önkormányzat kamatmentes kölcsön formájában nyújtja, melyet a kérelmezőknek 10 év alatt, havi egyenlő részletekben kell megfizetniük. A gazdasági válság következtében gyengülő ingatlanpiac miatt az elmúlt évben csökkent a kérelmezők száma is. A támogatás mértékét a Támogatási rendelet 300.000,- Ft – 700.000,- Ft közötti összegben határozza meg.

Eladósodottság: sajnos az utóbbi időben megnőtt azoknak az önkormányzat látókörébe kerülő személyeknek a száma, akiket érint a lakhatási költségeket érintő eladósodás valamilyen formája.

- ***Lakbér és közüzemi tartozások:*** Az elmúlt hónapok tapasztalatai azt mutatják, hogy az önkormányzati lakásokban lakó bérlők egy része jelentős lakbértartozást és közüzemi díjtartozást halmoz fel, mely több esetben a közszolgáltatás megszüntetését eredményezi az adott lakásban. A folyamatosan növekvő tartozások miatt a tervezett lakbérbevételek nem teljesülnek, illetve a lakás kiürítését követően is a bérlők által felhalmozott – sok esetben több százézes nagyságrendet elérő – közüzemi díjtartozásokat az önkormányzatnak kell kifizetnie (mindaddig ugyanis újabb bérlő a lakásba nem költözhet be, mivel a közműszolgáltatók a hátralékkal rendelkező lakások

tekintetében nem kötnek közüzemi szerződést a tartozások rendezéséig). Mindez a csökkenő bevételek mellett nagy anyagi terhet jelent az önkormányzat részére.

- **Kamatmentes kölcsön miatti kintlévőségek:** A helyi lakásépítési és lakásvásárlási támogatás keretében nyújtott kamatmentes kölcsön visszafizetésének hajlandósága az elmúlt két évben nagy mértékben csökkent. Tapasztalataink azt mutatják, hogy aki korábban élt a kamatmentes kölcsön lehetőségével, az általában pénzügyi kölcsönt is vett fel, és a kölcsön törlesztő részleteinek emelkedése mellett már nincs lehetősége az önkormányzati kölcsönt is törleszteni.

A fenti tendenciákat támasztja alá a következő táblázat is, amely a lakásfenntartási és adósságsökkentési támogatásban részesülők számában az elmúlt évek folyamán bekövetkező változásokat mutatja meg:

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	3646	228
2009	3791	423
2010	3811	595
2011	4564	604
2012	4450	591

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.5 Telepek, szegregátumok helyzete: Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése a 364/2012. (XII.13.) KH. sz. határozatával fogadta el Kecskemét Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának felülvizsgált, módosított változatát. A következőkben erre a dokumentumra, illetve a 271/2008. (VI.24.) KH. sz. határozattal elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiában található Antiszegregációs Terv adataira alapozva, az adatokat felfrissítve mutatjuk be a kecskeméti telepek, szegregátumok helyzetét, összetételét, valamint az antiszegregációs terv prioritásait.

Kecskemét kiegyensúlyozott gazdasági helyzete miatt városunkban a szegregációs folyamatok országos viszonylatban enyhének tekinthetők, ugyanakkor a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján Kecskeméten 8 szegregált körzet került kijelölésre a 2008-as Integrált Városfejlesztési Stratégia 7. fejezetét képező Antiszegregációs Tervben. Fontos megállapítani, hogy a kijelölt 8 terület közül háromban (Margaréta Otthon és nyugdíjasházak, Kossuthváros délnyugati pereme és műkertvárosi tömbök) különböző okok miatt (vagy egyáltalán nem volt a terület szegregátum, vagy azóta már revitalizálták a területet) napjainkban már nem beszélhetünk területi alapú szegregációról, így mára 5 szegregátum maradt fenn Kecskeméten. A KSH értelmezésében szegregátumnak tekintjük azokat a területeket, ahol az alábbi 6 mutató közül legalább három teljesül:

- alacsony iskolázottság
- alacsony gazdasági aktivitás
- munkanélküliség magas szintje
- szegénység és kirekesztettség magas szintje
- erősen leromlott lakókörnyezet
- lakóépületek alacsony energiahatékonysága

A következőkben részletesen bemutatjuk az 5 érintett terület térbeli elhelyezkedését, demográfiai adottságait, szociális helyzetét, foglalkoztatási és iskolázottsági jellemzőit, infrastrukturális ellátottságát, megközelíthetőségét, valamint az oktatási szegregációtól való érintettségét.

7.5.1 Mátyás király körút menti lakótömb

A terület egy kellemes, jó lakókörnyezetet nyújtó, rendezett telkekből álló tömb a város egyik legmagasabb presztízsű lakónegyedében. A meghatározott tömb északkeleti oldalán mindössze 4-5 régi építésű, alacsony komfortfokozatú lakás található.

A fiatalok aránya csak kevéssel haladja meg a városi átlagot, míg az idősök aránya sokkal magasabb az átlagosnál. Ennek oka az, hogy egy előregedő lakókörnyezetbe ékelődik be néhány sokgyermekes roma család háza. A terület alapvetően jó lakásviszonyokat mutat. A területre jellemző legkedvezőtlenebb adottság a munkanélküliek magas aránya.

A terület a városközponthoz közel fekszik, gyalogosan és tömegközlekedéssel is jól megközelíthető, oktatási szegregáció pedig nem figyelhető meg. A közelben található általános iskolában (Corvina Általános Iskola) csupán 4% a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya.

A fentiekből kibontakozó összkép azt mutatja, hogy egy jó környéken lévő, de előregedő szomszédságról van szó, amelyben néhány alacsony státuszú család is lakik. Magasabb részarányuk miatt jórészt az idősök és házaik felelősek az alacsony komfortfokozatú lakások magas arányáért.

7.5.2 Szeleifalu tömb I.

Jó állapotú, családi házas lakótömb, amelynek egyik részén néhány roma család lakik egymás mellett, igen nehéz körülmények között. Az összes szegregált terület közül – a szomszédos szegregátummal együtt – itt a legmagasabb az önkormányzati segélyek iránt benyújtott kérelmek száma. Ez arra utal, hogy a mélyszegénység Szeleifaluban domináns jellemzője az alacsony státuszú lakosság társadalmi helyzetének.

A szegregátum lakossága fiatalos korszerkezetű és még a többi kijelölt területhez képest is igen kedvezőtlen iskolázottsági, foglalkoztatási (és ezért segélyezési) mutatók jellemzik. A fiatalos korszerkezet a roma családoknak és a város lakótelepeiről idetelepülő kisgyermekes családoknak egyaránt köszönhető.

Bár Szeleifalu a városközponttól viszonylag távol fekszik, a területet kimondottan sűrűn, és késő estig járó helyi autóbuszjárat köti össze a Belvárossal. Ez a térség a közoktatási humán szolgáltatások vonatkozásában a legelmaradottabbnak tekinthető. Mindössze egy 3 csoportos óvoda működik. A szegregáció oktatási formája itt is megjelenik. A Szeleifaluhoz közel fekvő rendőrfalui iskolában (Kecskeméti Belvárosi Általános Iskola), illetve a városrészben található óvodában (Művészeti Óvoda Hosszú Utca Óvodájának Bíró Lajos utcai telephelye) egyaránt 40%-ot tesz ki a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya.

7.5.3 Szeleifalu tömb II.

Az előző tömbbel szomszédos fekvésű, ahhoz hasonló adottságú, ám valamivel nagyobb terület. Szomszédságában gondozott családi házak, egy szép park és egy jó hírű óvoda is található. Az előző területhez hasonlóan itt is jellemző a mélyszegénység, valamint az oktatási szegregáció. Az alacsony státuszú lakosság helyzetére az előző szegregátumra vonatkozóan tett megállapítások alapvetően e területen is érvényesek – azzal a megjegyzéssel, hogy itt a problémák még súlyosabbak.

E terület lakossága is fiatalos korszerkezetű, és még a többi kijelölt területhez képest is igen kedvezőtlen iskolázottsági és segélyezési mutatók jellemzik.

A térség a közoktatási humán szolgáltatások vonatkozásában a legelmaradottabbnak tekinthető. Mindössze egy 3 csoportos óvoda működik. Az oktatási szegregáció itt is megjelenik. A Szeleifaluhoz közel fekvő rendőrfalui iskolában (Kecskeméti Belvárosi Általános Iskola), illetve a városrészben található óvodában (Művészeti Óvoda Hosszú Utca Óvodájának Bíró Lajos utcai telephelye) egyaránt 40%-ot tesz ki a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya.

7.5.4 Ürgés déli fele

Lényegében egyetlen utcáról, a Kórház utcáról van szó, amely teljes egészében, tömbszerűen roma családok által lakott. Bár az utca összképén sokat javított a közelmúltban épített aszfaltburkolat, mégis az összes szegregátum közül jelenleg a legsúlyosabb állapotokat ez a roma telep mutatja. Súlyos problémát jelent a terület határában fekvő beépítetlen területen már évek óta folytatott illegális hulladéklerakás, amely a szegregátum lakóinak közvetlenül, a város délkeleti részében élők egészségét pedig közvetetten károsítja.

A terület korszerkezete fiatalos, a többi szegregátummal összevetve egyaránt a legkedvezőtlenebb mutatókat produkálta iskolázottság, munkanélküliség, lakáshelyzet és segélyezés tekintetében.

A terület megközelíthetősége megfelelő, a városközpont gyalogosan és helyi tömegközlekedéssel is jól elérhető. A területre a szegregáció mindegyik formája jellemző. A Belvárosi Óvoda és Általános Iskola Vörösmarty Mihály Általános Iskolája mellett (itt a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya meghaladja a 70%-ot) a telep gyermekei részben egy másik iskolát is igénybe vesznek (Belvárosi Óvoda és Általános Iskola Tóth László Általános Iskolája), amelynek tanulói között – döntően ennek következtében – 40%-ot tesz ki a halmozottan hátrányos helyzetűek aránya. A szegregátumban élő óvodás gyermekek többsége az erősen szegregált Belvárosi Óvoda Mátis Kálmán Utcai Óvodájának Juhász utcai óvodai telephelyére jár.

7.5.5 Praktiker áruháza mögötti barakkok

A belterület szélén fekvő szegregátum két hosszú tömeglakásból áll, amely a Praktiker áruháza raktára mögé beékelődve területileg jól láthatóan elkülönül szomszédságától. Ez a térben legerősebben koncentrált szegregátum a városban. Iskolázottsági helyzete nagyjából megegyezik a szomszédos, ürgési roma telepével – vagyis a többi szegregátummal összehasonlítva is a legrosszabbak közé tartozik. Hasonló képet mutat a két telep a

foglalkoztatási helyzet, az igényelt segélyek és a lakások állapota terén is, de a Praktiker áruház mögötti barakkok adatai valamivel kevésbé kedvezőtlen helyzetről tanúskodnak. A hasonló tendenciák egyik oka a két szegregátum lakóinak szoros, mindennapi kapcsolata, amely egyfelől hagyományos szomszédsági közösségüknek (a két szegregátum nagyjából lefedi az egykori Cigányváros városnegyed területét), másfelől a két telep földrajzi közelségének köszönhető.

A terület megközelíthetősége, és a szegregáció különböző formáinak megjelenése is igen hasonló képet mutat az előző szegregátumával.

Az antiszegregációs terv prioritásai: A társadalmi integrációs és felzárkóztató programok természetükből fakadóan hosszabb időtávra megfogalmazott beavatkozási tervek. A következőkben azoknak a prioritásoknak a felsorolására szorítkozunk, amelyek mentén és alapján a Helyi Esélyegyenlőségi Programban az erre a területre vonatkozó intézkedési terv elemei megfogalmazásra kerülnek:

Az antiszegregációs terv prioritásai:

1. Szociális beavatkozás
2. Oktatás
3. Egészségi állapot javítása
4. Foglalkoztatás bővítése

7.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés: Kecskeméten az egészségügyi alapellátásban résztvevő háziorvosok és házi gyermekorvosok számának alakulását mutatja be a következő táblázat:

Orvosi ellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma összesen	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	Házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	67	45	22
2009	67	45	22
2010	67	45	22
2011	67	45	22
2012	67	45	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A felnőtt és gyermek háziorvosok által biztosított ellátás keretében kezelt esetek számában bekövetkező változásokat szemlélteti az alábbi táblázat. A háziorvos ellátottság értéke némileg romlott az évtized elejéhez képest a népességszám gyarapodásának következtében. Ez az érték a megyei jogú városok hasonló értékeivel összehasonlítva átlagosnak mondható.

Háziorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma összesen	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
--	--	--	--	--

2008	0	748279	180864	567415
2009	0	773722	181948	591774
2010	0	722355	172673	549682
2011	0	743817	169926	573891
2012	0	720291	150818	569473

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz és szakellátásokhoz való hozzáférés tekintetében az mondható el, hogy Kecskemét Megyei Jogú Város egészségügyi alapellátása mindenben megfelel a kor követelményeinek, kapacitását pedig úgy méretezték, hogy nem csak a város, de a környező térség lakosságának igényeit is ki tudja szolgálni. Az egészségügyi szolgáltatások és szakrendelések mintegy 250.000 ember magas szintű ellátását biztosítják a térségben.

A szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat a 2007. július 1-től integrált intézményként működő Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága (a továbbiakban: ESZII), valamint a 2010. április 1-től működő Ószirozsa Időskorúak Gondozóháza biztosítja. Az intézményi telephelyeken a foglalkoztatottak képesítése a törvényben meghatározott előírásnak megfelel. Több intézmény, illetve intézményi telephely elsősorban a személyi feltételek, másodsorban pedig a tárgyi feltételek hiányossága miatt 2014. december 31-ig ideiglenes működési engedéllyel rendelkezik. Az ideiglenes engedélyekkel kapcsolatos hiányosságok megszüntetésére tett intézkedések folyamatosak, de az elérhető források csökkenése ezt a munkát igen nehézé teszi.

Szociális alapszolgáltatások: Az ESZII által nyújtott alapszolgáltatások az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, az utcai szociális munka, a családsegítés, a támogató szolgálat, az idősek nappali ellátása, a nappali melegedő, és az értelmi fogyatékosok nappali ellátása.

Az *étkeztetés* keretében az ESZII gondoskodik azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább egyszeri meleg étkezéséről, akik azt önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Étkeztetésben részesül az az igénylő is, aki kora vagy egészségi állapota miatt nem képes az étkeztetésről más módon gondoskodni. Ellátási szerződés alapján a Magyar Máltai Szeretetszolgálat gondoskodik 100 fő népkonyhai étkeztetéséről.

A *házi segítségnyújtás* keretében az ESZII gondoskodik azokról az időskorú személyekről, akik önmaguk ellátására nem képesek, illetve azokról, akik az egészségi állapotuk miatt erre rászorulnak, ezt az ellátási formát igénylik és gondozási szükségletét az intézményvezető megállapította. A *jelzőrendszeres házi segítségnyújtás* 1999 óta működik a városban. A szolgáltatás közvetlen állami támogatása 2010-től megszűnt, így ezt jelenleg 104 készülékkel működteti az intézmény. E rendszer segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybe vevő személynél történő gyors megjelenésre és segítségnyújtásra. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 2013. július 1-jétől az állam kötelező feladatai közé tartozik, 2013. december 31-ig az állami fenntartó feladatellátási megállapodást kíván kötni önkormányzatunkkal a feladat további biztosítására.

A **családsegítés** olyan személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz. E feladatot több átszervezést követően az ESZII egy központi telephelyen (a gyermekjóléti központ feladataival együtt, és kihelyezett ügyfélfogadást is tartva) biztosítja.

A **támogató szolgálat** speciális alapellátási feladat, mely a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátására jött létre. A szolgálat célja a fogyatékos személy önrendelkezésén alapuló önálló életvitelének megkönnyítése, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása. A támogató szolgálat esetében – 2009-től - szintén átalakult az állami támogatás rendszere. Ezt az ellátást jelenleg pályázati támogatást igénybe véve tartja fenn az önkormányzat. A támogató szolgálat telephelye jelenleg referencia-intézményként működik, amelyhez jelentős állami támogatást nyert el.

A **nappali ellátást nyújtó intézmények** tekintetében szintén jelentős szerepet vállal az ESZII. Az idősök nappali ellátása a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időszerűak napközbeni gondozására szolgál.

A 2007. évi átszervezésig 7 telephelyen és 450 férőhelyen idősök nappali ellátása, illetve 20 férőhelyen hajléktalanok nappali melegedője működött. A nappali ellátást érintő jelentős normatíva-csökkenés miatt azonban a feladatot szűkíteni kellett, így 2008-tól az idősök nappali ellátása 5 telephelyen és 390 férőhelyen működött. A nappali ellátást biztosító férőhelyek kihasználatlansága miatt az önkormányzat további átszervezésről döntött, így az idősök nappali ellátása 2010. október 1-től 4 telephelyen 290 férőhellyel működik.

Az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona 25 fő családban élő enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékos személy részére biztosít komplex gondozást. Az intézmény elsősorban a harmadik életévét betöltött, önkiszolgálásra részben képes fogyatékosok napközbeni gondozására, foglalkoztatására és nevelésére szolgál.

A népkonyhai étkeztetést, az utcai szociális munkát, valamint a nappali melegedő szolgáltatásait ellátási szerződéssel a Magyar Máltai Szeretetszolgálat biztosítja a Kecskemét, Hoffmann J. u. 11. és Matkói út 20. szám alatti telephelyén.

Az egyes alapszolgáltatásokat igénybe vevők számának változását az alábbi táblázat mutatja:

Egyes alapszolgáltatásokban részesülők száma 2007-2012 között

Év	étkeztetésben részesül		házi segítség- nyújtás- ban	jelzőrend- szeres házi segítség- nyújtás- ban	támogató szolgálat	utcai szociális munka	idősek nappali ellátása	fogyaté- kosok nappali ellátása
	helyben vagy elviszi	lakására szállítják	részesül					
2007	117	324	499	269	41	12	461	32
2008	168	339	407	152	51	19	391	32
2009	160	366	393	141	54	11	405	32
2010	253	702	398	124	53	-	288	32
2011	208	660	391	108	61	-	425	35
2012	231	770	406	106	64	-	438	31

Forrás: KSH statisztika

2012-ben a Családsegítő Szolgálat segítségét **2.628 fő** vette igénybe.

A családsegítő szolgáltatást igénybevevők hozott problémái elsősorban anyagi jellegűek, ezt követi az ügyintézéshez történő segítségkérés, illetve a foglalkoztatással kapcsolatos problémák. Az esetkezelések közül számottevő a szociális-mentális esetkezelések száma, ezt követi a pszichológiai és a jogi esetkezelés.

Szociális szakosított ellátások

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények: Időskorúak átmeneti elhelyezését biztosító szolgáltatásokat két önkormányzati intézmény nyújt Kecskeméten: az ESZII a Margaréta Otthonban, illetve az Őszirózsa Időskorúak Gondozóháza a Kecskemét, Nyíri út 77/A. szám alatti telephelyen (ugyancsak a Margaréta Otthon épületében). A két intézmény összesen 28 férőhelyen biztosítja az ellátást azon időskorú személyek részére, akik önmagukról betegségük miatt, vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület ellátási szerződéssel 2011. június 1-jétől további átmeneti ellátásként hajléktalanok éjjeli menedékhelyét (39 férőhely) és hajléktalanok átmeneti szállását (13 férőhely) működtet. Az éjjeli menedékhely az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás. A hajléktalan személyek átmeneti szállása azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését biztosítja,

akik az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önellátásra.

Ápolást-gondozást nyújtó és rehabilitációs intézmények: Ápolást-gondozást nyújtó intézményi szolgáltatásokat nyújt az ESZII a Margaréta Otthonban (240 férőhely), illetve a Platan Otthonban (idősek otthona 145 férőhely, fogyatékosok otthona 100 férőhely).

Az idősek otthonában elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyeknek az ápolását, gondozását végzik, akiknek a gondozási szükséglete a napi négy órát meghaladja, egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, de az a napi négy órát meghaladó gondozási szükséglettel rendelkező, 18. életévét betöltött személy is felvehető, aki betegsége miatt nem tud önmagáról gondoskodni. Ezen intézményekben a demens személyek elhelyezéséről külön gondozási csoportban kell gondoskodni, amely mindkét telephelyen megoldásra került.

A fogyatékos személyek otthonába az a fogyatékos személy vehető fel, akinek oktatására, képzésére, foglalkoztatására, valamint gondozására csak intézményi keretek között van lehetőség. A fogyatékos személy részére biztosítani kell szinten tartó, képességfejlesztő, munka jellegű foglalkozást, továbbá sport és szabadidős tevékenység végzését is. Jelenleg az intézmény e tevékenységeket igen magas szinten egy külön foglalkoztató épületben végzi.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat ápolást-gondozást nyújtó intézményi szolgáltatásként – ellátási szerződéssel 2011. június 1-jétől – hajléktalanok otthonát működtet 28 férőhellyel. A hajléktalanok otthonában olyan hajléktalan személy gondozását kell biztosítani, akinek az ellátása átmeneti szálláshelyen, rehabilitációs intézményben nem biztosítható és kora, egészségi állapota miatt tartós ápolást, gondozást igényel.

A fogyatékosok bentlakásos ellátásának kötelezettsége 2013-tól kezdődően az államot terheli, így ettől az évtől az ESZII Kecskemét, Szent László város 1. szám alatti telephelyén működő fogyatékos részleg működését az állam külön megállapodásban rögzített módon finanszírozza.

A 2011. év közepéig Kecskeméten hiányzott a rehabilitációs ellátási forma. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat az egyik legfontosabb területen, a hajléktalanok ellátásában alakított ki rehabilitációs otthonát a Matkói út 20. szám alatti telephelyén, továbbá a Humán-Rehab Kiemelkedően Közhasznú Egyesület 30 férőhelyes fogyatékos személyek rehabilitációs otthonát, és 8 férőhelyes fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthonát működtet a Kecskemét, Mikszáth Kálmán utca 1. szám alatt.

Az elmúlt években a szociális intézmények által nyújtott személyes gondoskodás területén kedvezőtlen tendenciák indultak meg. Megnőtt a bentlakásos intézményi ellátásra szorulóak száma, ezzel egyidejűleg azonban jelentősen emelkedett az alapszolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait igénybe vevő időskorúak száma is, elsősorban az étkeztetés tekintetében.

Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés további fontos mutatója a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők, valamint az ápolási díjban részesülők száma. A közgyógyellátás a szociálisan rászoruló személy részére az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálására szolgáló hozzájárulás. Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	3328
2009	3418
2010	3409
2011	3438
2012	3349

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ápolási díjban részesítettek száma

	ápolási díjban részesítettek száma
2008	413
2009	447
2010	484
2011	530
2012	565

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása: Kecskeméten a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei általában biztosítottak, ugyanakkor a szegregátumok alapvető jellemzői közé tartozik, hogy a közszolgáltatások többnyire hiányoznak az adott környéket, a terület funkcionális ellátottsága szegényes marad, elmaradnak a városrészi fejlesztések és hiányoznak a közösségi létesítmények is. Mindezek tovább fokozzák a társadalmi elszigetelődést és szegénységet, ami egyrészt a meglévő épületállomány műszaki leromlásához, másrészt pedig akut társadalmi problémák felerősödéséhez vezethet.

Mindezen problémák a kecskeméti szegregátumokban is jelentkeznek, de mint az az egyes szegregált területek rövid jellemzéséből is látható, nem azonos mértékben. Elmondható, hogy az egyes területek mind kereskedelmi-szolgáltatási, mind pedig oktatási-kulturális és közösségi szempontból eltérő mértékben ugyan, de funkcióhiányosak. Általánosságban kijelenthető, hogy a szegregátumokban a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés nem kielégítő, ezen a területen vannak még fejlesztésre váró kihívások. Indokoltak lennének olyan közcélú beruházások, amelyek hozzájárulhatnak a szegregált területek szociális rehabilitációjához, társadalmi felzárkóztatásához az életkörülmények javítása által.

Többek között a fenti célkitűzések megvalósulását szolgálja Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának DAOP-5.1.2/C-09-2f-2012-0001 számú, „Mezei város és Ürgés integrált

szociális jellegű városrehabilitációja” című városrehabilitációs projektje, amely az említett szegregátumok közül kettőt, Ürgés déli felét és a Praktiker áruház mögötti barakkokat is érinti. A kiemelt projekt oly módon került összeállításra, hogy lehetőség szerint minden eleme hozzájáruljon az akcióterületre megfogalmazott átfogó fejlesztési célkitűzéshez: „*A Mezeiváros és Ürgés területén élő lakosság társadalmi integrációjának elősegítése, a helyi identitás erősítése, a terület közösségi és szolgáltatási szerepének megújítása, az életkörülmények javítása.*”

Az általános célkitűzés, valamint a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségeinek érdekében a projekt keretén belül az akcióterületen megépül egy új Községi Ház, illetve kialakításra kerülnek olyan köztéri fejlesztések, amelyek csökkenteni hivatottak a fentebb említett funkcionális hiányosságokat.

A Községi Ház felépítése a területről eddig teljesen hiányzó szolgáltatásokat tud biztosítani az egyébként nagyrészt hátrányos helyzetű társadalmi csoportok által lakott városrészben. A megjelenő új közösségi terek, a bennük igénybe vehető szolgáltatásokkal és a szakemberek által szervezett programokkal, eseményekkel, új funkciókat eredményeznek az egyébként kirívóan funkcióhiányos területen. Az igényesen kivitelezett Községi Ház és közvetlen környezete az említetteken túl hozzájárul a környék presztízsének növeléséhez, tevékenységével pedig elősegíti a közösségfejlesztést, az oktatási felzárkóztatást, a helyi identitás erősítését, valamint az elvárt közösségi normák közvetítését, mely hozzájárulhat a roma csoportok eredményesebb társadalmi integrációjához.

A köztéri fejlesztések, mint például a játszótér megépítése, vagy az új sportudvar kialakítása elsődlegesen a közösségfejlesztést és a minőségi lakókörnyezet létrehozását célozzák, míg más elemei (pl. fásítás, hulladékgyűjtő pont kialakítása, kerítésépítés) a környezetvédelmi, a környezettudatossággal összefüggő célokat és az egészséges lakókörnyezet megteremtését szolgálják. A Műkerti sétányon megvalósuló köztérfelújítás és az akcióterületen végbemenő útfelújítások és „pormentesítő” útépitések pedig az életkörülmények javítását, az akadálymentesítést, illetve a jobb megközelíthetőség és elérhetőség feltételeit teremtik meg, ezáltal biztosítva az új szolgáltatások megfelelő elérését.

A kulturált lakhatási körülmények megteremtése és a lakókörnyezet fejlesztése ösztönzést kíván adni a bérlőknek egy, a társadalmi normákat követő, felelős és igényes életforma kialakítására, az értékek megőrzésére és a társadalmi integráció felgyorsítására, a következő generáció életlehetőségeinek magasabb színről való indítására. Az önkormányzat a saját bérlakásainak, és a – közlekedési lehetőségeket javító – burkolt utaknak a felújításával, illetve építésével hozzá kíván járulni a városban az egyes városrészek között meglévő minőségi, megítélésbeli és lakókörnyezeti különbségek csökkentéséhez, ezzel pedig az ingatlanpiaci árak stabilizálásához, növeléséhez.

A Községi Ház, a játszótér és a sportudvar kialakítása, valamint a tervezett társadalmi programok szintén egymás hatásait kívánják erősíteni. A fizikai beavatkozások közösségi tereket hivatottak biztosítani, ahol elindulhat a társadalmi felzárkóztatás, a szegregációs folyamatok elleni harc. Az egyes programok mind azt a célt szolgálják, hogy elindulhasson a párbeszéd, a társadalmi közeledés a hátrányos helyzetű roma csoportok és a többségi társadalom között. A megfogalmazott programok az oktatásra, képzésre, a közösségfejlesztésre, a társadalmi normák minél könnyebb befogadására helyezik a hangsúlyt, mely követendő példaként kíván szolgálni más városrészek, illetve települések részére a társadalmi kirekesztés, a szegregáció elleni harcban.

7.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal:

Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata partneri viszonyban Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatával, valamint a városban található civil szervezetek széles körével, számos olyan tevékenységet, programot valósít meg, amelyek célja az esélyegyenlőségi célcsoportok támogatása, az őket érintő esetleges hátrányos megkülönböztetés megszüntetése és számukra az egyenlő hozzáférés jogának biztosítása. Ezek a tevékenységek és programok összhangban vannak a 11/2012. (II.16.) RNÖ. számú határozattal, amely Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata 2012. évi szakfeladat rendjéről szól. Ebben a dokumentumban többek között megjelenik ellátandó szakfeladatként az oktatási-nevelési intézmények programjainak komplex támogatása; a hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok és családok életminőségét javító programok végrehajtása; a romák társadalmi integrációját elősegítő programok megvalósítása és a kulturális-közművelődési és sport rendezvények szervezése is.

Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata 2012-ben egyebek mellett a következő, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő tevékenységeket valósította meg:

- 2012. március 8-án megbeszélést szervezett a meghívott városi civil szervezetek és pártok részvételével a Wojtyła Barátság Központban a mélyszegénységben élő kecskeméti romák helyzetéről.
- A nyár folyamán halmozottan hátrányos helyzetű roma gyermekek számára strandolással egybekötött tábort szervezett, amelynek keretében a gyermekek roma népi ismereteket is elsajátíthattak, valamint részt vettek roma kulturális programokon is.
- 2012-ben is megrendezésre került a jótekonysági hagyományörző szüreti cigánybál, amelyet a tartósan beteg és mozgássérült roma gyermekek megsegítésére szerveztek.
- Részt vállaltak az általános iskolák Útravaló-Macika Ösztöndíjprogramjának sikeres megvalósításában is.

A fenti tevékenységek mellett rendkívül fontos az az együttműködési megállapodás, amely Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Önkormányzata és a Nemzeti Munkaügyi Hivatal között jött létre 2012-ben. Ennek a megállapodásnak a tárgya együttműködés kialakítása és hatékonnyá tétele a Nemzeti Munkaügyi Hivatal roma foglalkoztatás-szervezői hálózat Kecskeméti képviselőjével a romák munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése érdekében.

7.9 Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása:
a fejezetben tárgyalt célcsoportot érintő legfontosabb feltárt problémák, és a megoldásukra javasolt fejlesztési lehetőségek a következők:

Beazonosított probléma	Javasolt fejlesztési lehetőség
A célcsoportot érintő foglalkozási válság, a munkajövedelem hiánya.	Komplex képzési és szociális földprogram kidolgozása és végrehajtása a mélyszegénységben élő és/vagy roma emberek igényeinek és életkörülményeinek figyelembe vételével.
A lakhatással kapcsolatos eladósodottság növekedése.	Adósságkezelési rendszer továbbműködtetése, fejlesztése.
A célcsoport lakókörnyezetének esetenkénti szegregációja.	A szegregált területeket érintő komplex városfejlesztési program végrehajtása.

8. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

8.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői: Bár a gyermekek jólétének biztosítása, a gyermekek helyzetével való foglalkozás fontosságának hangsúlyozása és a retorikai elköteleződés általános tendencia a magyar közélet és politikai elit prominens képviselői körében, sajnos a témával foglalkozó tudományos kutatások, felmérések, illetve a gyermekek és családjaik életkörülményeire vonatkozó statisztikai adatok jóval árnyaltabb, gyakran elgondolkodtató és elszomorító adatokat, tényeket és tendenciákat mutatnak. Összességében elmondható, hogy a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása az egyik legsürgősebb feladat, ez az a terület, amelyen jelentős elmaradás figyelhető meg a magyarországi helyzet és az Európai Unió átlaga között.

A 2011-ben megjelenő ***Gyerekesélyek Magyarországon- a „Legyen jobb a gyermekeknek!” nemzeti stratégia értékelő bizottságának 2010. évi jelentése*** például komoly problémákról ír a gyermekszegénységgel kapcsolatban. Természetesen az örömteli fejlemény, hogy a gyermekszegénység csökkentése kormányzati célkitűzésként és feladatként fogalmazódott meg, hiszen a nemzeti stratégia célja, hogy egy generáció alatt jelentősen csökkentse a gyermekek és családjaik szegénységének arányát, felszámolja a gyermeki kirekesztés és mélyszegénység szélsőséges formáit, átalakítsa azokat a mechanizmusokat és intézményeket, amelyek ma újratermelik a szegénységet és a szociális kizáródást. Ugyanakkor az említett 2010. évre vonatkozó értékelés a legsürgősebb javaslatok között sorolja fel a *foglalkoztatási trend és mintázat megfordítását*, ami továbbra is komoly elmaradást mutat az uniós átlaghoz viszonyítva, illetve a mind nagyobb arányban előforduló *éhezés* elleni fellépést, ami jelzi, hogy a célkitűzések eléréséhez még rögzös út vezet.

Az ***UNICEF Magyar Bizottság 2012-es Gyermekjóléti jelentése***, amely egy reprezentatív kutatás eredményeit foglalja össze, ugyancsak kevés okot ad az elégedettségre. Az UNICEF 2009-es nemzetközi vizsgálata azzal az eredménnyel járt, hogy *Magyarország az Európai Unió tagállamai között sereghajtó volt a gyermekek nélkülözését tekintve* (csak Bulgária és Románia nyújtott rosszabb teljesítményt). A kutatási jelentés, amely a 2009-es UNICEF eredményt próbálta utánkövetni 2012-ben, hivatkozik a TÁRKI saját számításaira, amelyek szerint a Magyar Háztartás Panel és a TÁRKI Háztartás Monitor alapján, *2012-ben a teljes népességben 17%-os, a 0-15 éves gyermekek között 25.5%-os, a 16-24 éves korcsoportban 24.5%-os volt a szegénységi ráta*. A kutatás megnevezni azokat a kockázati tényezőket is, amelyek a legnagyobb hatást gyakorolják a gyermekszegénység kialakulására:

- a szülők alacsony iskolai végzettsége
- a szülők munkanélkülisége
- egyszülős család

Természetesen a fent vázolt általános országos tendenciáktól és állapotoktól Kecskemét sem tudja teljes mértékben függetleníteni magát. A következőkben a gyermekes családok/háztartások jövedelmi helyzetét, valamint a veszélyeztetett és védelembe vett gyermekekkel kapcsolatos adatokat mutatjuk be Kecskemét vonatkozásában.

Jövedelmi helyzet: A család gyermekei vonatkozásában rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását és rendkívüli gyermekvédelmi támogatást igényelhet, amennyiben jövedelmi helyzete azt megkívánja. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálása a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás elbírálása pedig a pénzbeli és természetbeni támogatásokról szóló 24/2011. (V.26.) önkormányzati rendelet alapján történik.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	4184	2	27	0	2469
2009	4720	5	22	1	3698
2010	5128	6	21	1	3881
2011	4369	38	26	0	3103
2012	4110	82	29	6	2992

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A jövedelmi viszonyokat vizsgálva megállapítható, hogy a kérelmezők egy főre jutó jövedelme %-os arányban a következőképpen alakult a 2007-2011. év között.

	2007	2008	2009	2010	2011
a nyugdíjminimum felét sem érte el	8,9	8,4	8,6	9,8	10,1
a nyugdíjminimum felénél több, de a nyugdíjminimumot nem éri el	64,1	58,2	58,8	60,8	61,2
nyugdíjminimum felett	27	33,4	32,6	29,4	28,7

(Forrás: Önkormányzati adatok)

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás igénylése esetén is helytálló a fenti %-os arány.

Veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek: a veszélyeztetettség megállapítása, illetve a gyermekek védelembe vétele a gyámhatóság hatáskörébe tartozik. A védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek számának alakulását Kecskeméten a következő táblázat mutatja be:

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
--	------------------------------------	-------------------------------------	--	---

			közül	
2008	21929	244	44	1142
2009	21614	305	68	1283
2010	21519	312	105	1606
2011	21553	377	70	1721
2012	21313	383	108	1891

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az évek során az a tapasztalat alakult ki, hogy az ellátotti létszám - különös tekintettel a súlyosan veszélyeztetettek - egyre magasabb. Az esetek összetettek (többszörösen hátrányos helyzet, alkoholizmus, munkanélküliség, szegénység, családon belüli erőszak, iskolai hiányzások, gyermekkori bűnözés, szabálysértés, illetve az utóbbi években megszorodott a magatartásproblémás gyermekek száma is), és mindezek gondozása nagyon sok munkát és időt igényel.

8.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége:

A szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete és esélyegyenlősége nem vizsgálható elkülönítve az ugyanezen területeken élő családok helyzetétől. A gyermekszegénység, illetve a gyermekek esélyegyenlősége (vagy annak hiánya) egyaránt többdimenziós jelenségek, és ezen dimenziók halmozódása hatványozottan veszélyezteti az érintett gyermekek pszichoszociális fejlődését. A következőkben nagy vonalakban áttekintjük ezeket a dimenziókat a már említett Gyerekesélyek Magyarországon- a „Legyen jobb a gyermekeknek!” nemzeti stratégia értékelő bizottságának 2010. évi jelentése alapján, és általánosságban teszünk megállapításokat a szegregátumokban élő gyermekek és családok élethelyzetéről, hozzáfűzve azt, hogy a lenti megjegyzések természetesen nagyrészt igazak kecskeméti vonatkozásban is.

A gyermekszegénység kialakulásának egyik legfontosabb oka *a munkajövedelem hiánya*, 2009-ben a gyermekes háztartások legszegényebb ötödébe tartozó háztartások több mint 70%-ában senkinek sem volt rendszeres munkája a felnőtt családtagok közül. Sajnos a közfoglalkoztatási rendszer sem javított látványosan a helyzeten, hiszen csak szezonálisan és részmunkaidőben foglalkoztatta a munkanélkülieket, jórészt olyan tevékenységekben, amelyek nem segítették munkaszocializációjukat, és megnehezítették integrációjukat az elsődleges munkaerő-piaci szektorba.

A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek életkörülményeit természetesen nagy mértékben befolyásolják a *családok jövedelemstruktúrájának* jellemzői is. Miközben a transzferjövedelmek reálértéke és a támogatottak köre fokozatosan csökken, a gyermekes családok jövedelemstruktúrájában egyre nagyobb hányadot tesz ki ez a forrás, amit elsősorban az elérhető munkalehetőségek szűkülése magyaráz. A segélyezett családok aránya – természetes módon – ott magasabb, ahol alacsony a háztartás jövedelme, ahol kevesebb a foglalkoztatott felnőtt és ahol több gyermeket nevelnek, és ezek a jellemzők tipikusnak tekinthetők a szegregátumokban élő gyermekek vonatkozásában.

Ugyancsak széles körű problémát jelent a tárgyalt gyermekek és családjaik körében az *eladósodás*. Ha megvizsgáljuk, milyen okok vezetnek a gyermekes családok eladósodásához, akkor természetesen az első helyen az alacsony jövedelem szerepel – kevés bevételből lehetetlen magas törlesztő részleteket és rezsiköltségeket fizetni. Az alacsony jövedelemmel összefüggésben a fizetési elmaradások ott nagyok, ahol a háztartástagok foglalkoztatottsága

alacsony szintű és a jövedelemforrások között nagyobb számban szerepelnek segélyek. Magyarországon a háztartások havi jövedelmének az európai uniós átlagnál magasabb arányát teszik ki a rezsiköltségek, amin a 2013. évi csökkentések módosítottak ugyan, mégsem tudták teljesen korrigálni a jelzett aránytalanságot. A szegényebb családokban ugyan alacsonyabbak az ilyen, rezszi és lakásfenntartási jellegű kiadások, de ez a háztartás jövedelmének nagyobb hányadát emésztí fel. Az emelkedő lakásfenntartási költségekre az alacsony jövedelmű, a sokgyermekes vagy a roma háztartások a fogyasztás nagymértékű visszazorításával reagálnak. Ez a stratégia a spórolás mellett jelentheti a szükségletek csökkentését, a háztartás vezetésének racionalizálását, a számlák kifizetésének halogatását, esetleg illegális megoldások választását is.

A gyerekek szükségleteinek kielégítettségét, vagyis életminőségüket alapvetően a család anyagi helyzete határozza meg. A jövedelmi szegénység minden kutatás és adatforrás szerint jóval nagyobb arányú az egyszülős, valamint a három- és többgyermekes családok körében, mint más társadalmi-demográfiai csoportokban. Azokban a háztartásokban, ahol van foglalkoztatott, a gyerekek szükségletei átlag feletti szinten és közel azonos mértékben biztosítottak. Ott viszont, ahol nincs kereső családtag, minden szükségletcsoportban az átlagnál jóval rosszabb a helyzet. Azok a gyerekek, akik olyan családban élnek, ahol a háztartásfő nyolc osztályos végzettségű, minden szükségletcsoport terén jelentős hátrányban vannak.

8.3 A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése: Ezeknek a szolgáltatásoknak a vizsgálatkor alapvető fontosságú Kecskemét védőnői ellátottságának áttekintése.

Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	területi védőnő: 30, iskolavédőnő: 20	területi védőnő: 255 iskolavédő: 869
2009	területi védőnő: 30 iskolavédőnő: 20	területi védőnő: 243 iskolavédőnő: 886
2010	területi védőnő: 31 iskolavédőnő: 20	területi védőnő: 277 iskolavédőnő: 884
2011	területi védőnő: 31 iskolavédőnő: 20	területi védőnő: 264 iskolavédőnő: 884
2012	területi védőnő: 31 iskolavédőnő: 20	területi védőnő: 259 iskolavédőnő: 861

(forrás: önkormányzati adatok)

A táblázatból látható, hogy a védőnői álláshelyek száma Kecskeméten 2012-ben 51 fő volt, a területi védőnőkre jutó átlagos gyermekszám pedig 259 fő, ami jelentősen elmarad az országos 300-as átlagtól. A védőnői ellátottság azért kiemelkedően fontos indikátora a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, mert ők azok, akik a mindennapi munkájuk során rendszeres kapcsolatban állnak a gyermeket nevelő családdal rögtön a gyermek megszületését követően, így tájékozódni tudnak a gyermek életkörülményeiről, az esetlegesen felmerülő problémákról, ugyanakkor informálni tudják a szülőket is a rendelkezésükre álló lehetőségekről, a kötelezettségeikről, és segíthetnek a felmerülő problémák gyors és szakszerű megoldásában.

Gyermekjóléti alapellátás: A gyermekjóléti alapellátások körében a *gyermek napközbeni ellátását* az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága hét önkormányzati bölcsőde működtetésével 2010-től 716 férőhelyen biztosítja. Az elmúlt évtized folyamán állandó problémát jelentett a szűkös bölcsődei kapacitás, mely jelentős mértékben hátráltatta a kismamák munka világába történő gyors visszatérését. A jelentős társadalmi nyomás hatására, a 2010. január 1-től hatályba lépett jogszabályi változás lehetővé tette a bölcsődék férőhelyeinek adminisztratív módon történő emelését, így 2010 júliusától a 600 bölcsődei férőhely 716-ra emelkedett Kecskeméten. A férőhely problémák azonban ezáltal sem oldódtak meg, hiszen a kihasználtság még így is jóval meghaladja a 100%-ot.

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	7	796	1	600
2009	7	821	9	600
2010	7	813	7	716
2011	7	871	6	716
2012	7	866	10	716

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A gyermekek napközbeni ellátásában mutakozó kapacitásproblémákat enyhíthetik a városban található családi napközis is.

Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napköziben gondozott gyermekek száma
2008	42	nincs adat	42
2009	5	nincs adat	47
2010	52	nincs adat	99
2011	94	nincs adat	193
2012	nincs adat	nincs adat	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatok

A gyermekek napközbeni ellátásán kívül a gyermekjóléti alapellátások, alapfeladatok közé tartozik még a jogokról való tájékoztatás, tanácsadás, várandós anya segítése, szabadidős programok szervezése, ügyintézés támogatása is. A gyermekjóléti alapellátások célja: a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, családból való kiemelésének megelőzése, a családból kiemelt gyermek visszahelyezése. Mindezeket a feladatokat Kecskeméten az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága egységeként működő Gyermekjóléti Központ látja el. A gyermekjóléti szolgáltatásban végzett sokrétű gondozási és szakmai tevékenységet az alábbi táblázatok adatai is bizonyítják.

Gyermejjóléti szolgálat gondozási tevékenysége 2012-ben

Gondozási esetek	Gyermekek száma
Alapellátásban történő gondozás	1252
Védelembe vétel	308
Családba történő visszahelyezés, utógondozás	331
Összesen	1891

Forrás: KSH statisztika

A Gyermejjóléti Központ által lebonyolított szakmai tevékenységek 2012. évben

SZAKMAI TEVÉKENYSÉG	SZÁMA
Információ nyújtása	5 937
Tanácsadás	670
Segítő beszélgetés	2631
Hivatalos ügyekben való közreműködés	651
Családlátogatás	6 673
Közvetítés más szolgáltatáshoz	135
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	93
Felülvizsgálati – egyéb - tárgyaláson való részvétel	338
Elhelyezési értekezleten/tárgyaláson való részvétel	25
Pszichológiai tanácsadás	334
Jogi tanácsadás	19
Konfliktus kezelése - mediáció	64
Szakmaközi megbeszélés	136
Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés	11
Adományozás	715
Fejlesztőpedagógusi ellátás	763
Szociális válság helyzetben lévő várandós anya gondozása	54
Esetkonferencia	39
Összesen	19 288

Forrás: intézményi adatszolgáltatás

Gyermekevédelmi szakellátás: A 2009. január 1-jén hatályba lépett rendelkezések szerint a megyei jogú városi önkormányzatnak biztosítani kellett a szakellátás keretén belül az otthont nyújtó, valamint az utógondozói ellátást, amely rendelkezés 2012. december 31-ig volt hatályban. A szakellátásokra vonatkozóan 2009. január 1-jei hatállyal Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata megállapodást kötött a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzattal, majd 2010. augusztus 9-i hatállyal az SOS-Gyermekefalú Magyarországi Alapítványával.

Ezzel egyidejűleg a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzattal kötött megállapodás azonnali hatállyal felmondásra került. Az SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa nevelőszülői hálózat, valamint gyermekotthoni férőhelyek fenntartásával biztosította a Gyvt. szerinti ellátásokat. Az ellátási kötelezettség a 2013. évtől az államot terheli, így az önkormányzat az ellátásért csak 2012. december 31-ig fizetett térítést az SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa részére.

A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató jelenléte Bács-Kiskun megyében és Kecskeméten szakmailag üdvözlendő. Az egyházi fenntartón keresztül ugyanis élvezhetik a kiemelt egyházi kiegészítő állami támogatást, ezáltal a finanszírozási hátterük erősnek mondható a nem egyházi fenntartású szervezetekkel szemben, emellett a mentális gondozásban is erősek a keresztény egyházi fenntartású szervezetek, és a gondozás egyéb terén is kiválóan mondható az országos szervezet.

Az SOS-Gyermekfalu kecskeméti léte ugyancsak érték Kecskeméten. A világhírű és a világot behálózó szervezet legnagyobb és legfejlettebb (és jelenleg is fejlesztés alatt álló) magyarországi egysége Kecskeméten található. Hagyományosan erősek a nevelőszülői hálózatuk speciális, rájuk jellemzően kialakított családi és gyermekfalu-jellegű formáiban, továbbá a kisgyermekek számára nyújtott ellátásban. Az önkormányzattal kötött ellátási szerződés az ellátás egyéb formáinak erősítését, továbbá azt eredményezték, hogy lassan megváltozott a 80%-nál is nagyobb mértékben nem kecskeméti (elsősorban fővárosi) ellátottak aránya a kecskemétiak javára és a teljes ellátási kapacitás is jelentősen megnőtt. A növekedés pedig szigorú szakigazgatási szervek kontrollja és jelentős anyagi ráfordítás mellett, kiváló infrastruktúra-fejlesztést eredményezve történt.

Egészségfejlesztési, szabadidős, szünidős programok: Rendkívül fontos feladat a gyermekek helyzetének javítása és esélyegyenlőségük biztosítása terén az, hogy az önkormányzat, annak szakmai szervei és intézményei, valamint a helyi civil szervezetek együttesen biztosítsanak olyan színvonalas és hasznos szabadidős és szünidei programokat, amelyek hozzájárulnak a gyermekek jóllétéhez és esélyegyenlőtlenségének csökkentéséhez.

A Gyermekjóléti Központ ezen a területen a következő szolgáltatásokat nyújtja:

- **UTCA-FOCI:** Az utcafocin keresztül a Gyermekjóléti Központ munkatársai egy olyan közösségi programot hívtak életre, amelynek az utcán csellengő-kallódó fiatalok a célcsoportja. A kispályás bajnokságok Kecskemét különböző városrészei között kerültek meghirdetésre.
- **FÉNY ÉS ÁRNYÉK PROGRAM:** A programban a Gyermekjóléti Központ látókörébe került 12-17 éves, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett kategóriába tartozó 25 fiatal vehetett részt. A program szervezésében és lebonyolításában 2 fő utcai szociális munkás és 2 fő szociális munkás önkéntes segített. A „Fény és Árnyék” program egy napos kirándulás keretén belül, a fiatalok kreativitásán keresztül az énképük megerősítését, társadalmi beilleszkedésüket, önmaguk és környezetük jobb megismerését és megértését szolgálta. A kirándulás alkalmával, megismerve és megtapasztalva a táj szépségét és színességét, a fiatalok fényképeket készítettek. A séta folyamán lehetőség nyílt a beszélgetésre, játékra, fotózásra. A gyerekek által

készített fényképekből a munkatársak kiállítást szerveztek.

- **MINI – NET:** Az ifjúsági klubhelyiségben különféle szolgáltatások állnak rendelkezésre, amelyeket a fiatalok ingyenesen vehetnek igénybe pl.: internet, csocsó, kártyajátékok, társasjátékok, kézműves foglalkozások, gitároktatás és egyéb közösségi programok. Erre a klubra jellemző, hogy oldottabb hangulatban nyílik lehetőség bizalmas beszélgetésekre, a fiatalokat foglalkoztató problémák megbeszélésére. A Mini-Net szolgáltatásait napi átlagban 15-20 fő veszi igénybe.
- **KIRÁNDULÁSOK, NYÁRI PROGRAMOK:** Nagyon fontos, hogy a gyermekek kikapcsolódjanak, és új élményekkel gazdagodjanak, hiszen élethelyzetük nem teszi lehetővé, hogy rendszeresen nyaraljanak, kiránduljanak és hasznosan töltsék el a nyári szünidő egy részét, melyről a munkatársaik különböző színes programokkal gondoskodtak.

A fenti szolgáltatásokon kívül ifjúsági szabadidős és szünidei programok szervezésében kiemelt szerepet játszik önkormányzati intézményként, gazdálkodó szervezetként Kecskeméten a Kecskeméti Ifjúsági Otthon, a HELPI Kecskeméti Ifjúsági Iroda és Fejlesztő Műhely, a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár, valamint a Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központ Nonprofit Kft. is. Mindezen szolgáltatásokat kiegészítik azok a programok, amelyeket civil szervezetek rendeznek meg, és amelyek – hasonlóan valamennyi érintett által szervezettekhez - egyre inkább törekszenek arra, hogy az esélyegyenlőség jegyében nyitottak legyenek a rászoruló, hátrányos helyzetű gyermekek előtt is.

Gyermekétkeztetés: Kecskeméten minden köznevelési intézményben megoldott a gyermekek étkeztetése. A 2009-ben lefolytatott helyben központosított közbeszerzés eredményeként az önkormányzati fenntartású bölcsődékben, valamint az köznevelési intézményekben külső szolgáltató biztosítja az étkeztetést. Minden szolgáltatónál lehetőség van diétás étkeztetés megrendelésére is.

Az önkormányzat rendeletében étkezési-térítési díjkedvezményt nem állapított meg, így az intézményekben csak a Gyvt. 148. § (5)-(6) bekezdése [2012. január 1-től a Gyvt. 151. § (5)-(6) bekezdése] szerinti normatív kedvezményt biztosítják a törvényben meghatározott jogosultsági kör számára. A kedvezményes étkeztetés statisztikai adatai az érintett intézményekben 2011-ben az alábbiak szerint alakultak:

bölcsődei ingyenes étkezés:	96 fő
bölcsődei kedvezményes étkezés:	128 fő
óvodai ingyenes étkezés:	602 fő
óvodai kedvezményes étkezés:	461 fő
általános iskolai ingyenes étkezés:	1826 fő
általános iskolai kedvezményes étkezés:	1239 fő
középiskolai kedvezményes étkezés:	701 fő

A nyári gyermekétkeztetés keretében 2011-ben – figyelemmel a települési önkormányzat részére szociális nyári gyermekétkeztetés céljából 2011. évben nyújtott támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályairól szóló 16/2011. (IV.29.) NEFMI rendelet rendelkezéseire – 936 gyermek étkezéséről gondoskodtunk, és minden évben törekszik az önkormányzat arra, hogy a legrászorultabb kecskeméti gyermekek a nyári munkanapokon ingyenesen meleg ételhez jussanak. Ennek értelmében 2012-ben 631 gyermek

részesült ebben az ellátásban. Jelenleg a nyári gyermekétkeztetés vonatkozásában egy határozatlan idejű szerződés megkötésére is sor került a közbeszerzési eljárásban nyertes szolgáltatóval.

8.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint a fogyatékkal élő gyerekek köznevelési lehetőségei és esélyegyenlősége: az országos tapasztalatok azt mutatják, hogy a jogellenes elkülönítés leggyakrabban a köznevelés területén tapasztalható, éppen ezért alapvető fontosságú Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata számára, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel küzdjön a szegregáció ilyen formája ellen, és biztosítsa minden gyermek számára az egyenlő bánásmódot, illetve szükség esetén a pozitív diszkriminációt a köznevelési intézményekben. Ugyanakkor ezen a szakterületen fokozottan szükséges a partneri együttműködés a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal, hiszen a köznevelési intézmények a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében 2013. január 1-től –az óvodák kivételével- már nem önkormányzati fenntartásúak.

8.4.1: A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai és általános iskolai ellátása: A 100/2010. (III.25.) KH. számmal elfogadott Kecskemét Megyei Jogú Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve már prioritásként fogalmazta meg, hogy valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek számára óvodai elhelyezést kell biztosítani az önkormányzati fenntartású óvodákban. 2013. szeptember 1-jéig hatályos a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121. § (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíció a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni. A 2013. szeptember 1-jéig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

Kecskeméten az önkormányzati óvodai nevelés adatait a következő, az egyes intézményekre külön-külön vonatkozó táblázatok szemléltetik:

Belvárosi Óvoda

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db
Az óvoda telephelyeinek száma	8
Hány településről járnak be a gyermekek	5
Óvodai férőhelyek száma	772

Óvodai csoportok száma	30	
Az óvoda nyitvatartási ideje	6.30-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama	5 hét (mindig van egy óvoda nyitva)	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	62	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	62	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	30	
Kisegítő személyzet	5,25	

(Forrás: önkormányzati adatgyűjtés)

Corvina Óvoda

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	3/11	
Hány településről járnak be a gyermekek	5	
Óvodai férőhelyek száma	787	
Óvodai csoportok száma	33	
Az óvoda nyitvatartási ideje	6,30-17-ig, 6-17-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama	6 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	69	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	69	0
Gyógypedagógusok létszáma/ fejlesztő pedagógus	3	0
Dajka/gondozónő	33	0
Kisegítő személyzet/ óvodatitkár	11	0

(Forrás: önkormányzati adatgyűjtés)

Kálmán Lajos Óvoda és Művelődési Ház

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	2/3	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	530	
Óvodai csoportok száma	20	
Az óvoda nyitvatartási ideje	6.30-17.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama	6 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	42	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	42	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	20	0
Kisegítő személyzet	4	0

(Forrás: önkormányzati adatgyűjtés)

Művészeti Óvoda

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db
Az óvoda telephelyeinek száma	3
Hány településről járnak be a gyermekek	9
Óvodai férőhelyek száma	350
Óvodai csoportok száma	13
Az óvoda nyitvatartási ideje	7.00 – 17.00

A nyári óvoda-bezárás időtartama	5 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	26 + 1 /int.vez./	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	26 + 1 /int.vez./	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	17	
Kisegítő személyzet	1 /óvodatitkár/	

(Forrás: önkormányzati adatgyűjtés)

Széchenyivárosi Óvoda

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	6	
Hány településről járnak be a gyermekek	8	
Óvodai férőhelyek száma	712	
Óvodai csoportok száma	31	
Az óvoda nyitvatartási ideje	06-18 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama	6 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	68	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	68	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	40	0
Kisegítő személyzet	0	0

(Forrás: önkormányzati adatgyűjtés)

Kecskemét Megyei Jogú Város területén 5 önkormányzati intézmény 31 óvodai telephelyén valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű, óvodai ellátást igénylő gyermek ellátásban részesül, ugyanakkor az egyes óvodai intézményegységek tekintetében különbség mutatkozik a hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányában. Az önkormányzati fenntartású óvodák által minden évben elküldött adatokból több év távlatában látható, hogy különösen magas a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya a következő kecskeméti önkormányzati fenntartású óvodákban: Belvárosi Óvoda Árpádvárosi Óvodájának Csongrádi úti telephelye, Belvárosi Óvoda Mátyás Kálmán Utcai Óvodájának Mátyás Kálmán utcai és Juhász utcai telephelyei, Kálmán Lajos Óvoda és Művelődési Ház Hetényegyházi Óvodájának Kossuth utcai telephelye, Corvina Óvoda Műkertvárosi Óvodájának Kandó Kálmán utcai telephelye.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata ezért törekszik arra, hogy az óvodai felvételnél a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányosan kerüljenek elosztásra az egyes csoportokban. A nagyobb számban koncentrálódó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szülei nem diszkriminatív, burkolt vagy manifest kizsorítás eredményeképp jelennek meg az intézményekben. Az ok elsősorban a városrészi tagozódás, az ingatlanárakon keresztül jelentkező lakhatási szegregáció. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a tárgyi és személyi feltételek biztosítása mellett törekszik arra, hogy mind az öt intézmény alkalmas legyen minden típusú kiemelt figyelmet igénylő, valamint fogyatékossgal élő gyermek ellátására is valamelyik intézményegységében. Ezt a törekvést illusztrálják a következő táblázat adatai is:

Óvodai nevelés adatai

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek- csoportok száma	Óvodai férőhe- lyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt, fő)	Óvodai feladat- ellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt, db)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt, fő)	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	4390	150	3770	29	3743	7
2009	4491	150	3820	31	3740	7
2010	4719	154	3916	31	3901	6
2011	4835	158	4073	34	3948	7

(Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés)

Az Nkntv. 4. § 25. pontja értelmében sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja. Kecskeméten az Integrált Közoktatási Intézmény Kecskeméti Tagintézménye, valamint a Kecskeméti Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (a továbbiakban: EGYMI) azok a szakintézmények, amelyek a sajátos nevelési igényű gyermekek számára speciális óvodai csoportokat működtetnek.

Az Integrált Közoktatási Intézmény Kecskeméti Tagintézménye 6 óvodai csoportot működtet a következő szakterületi specifikáció szerint: 2 gyógypedagógiai óvodai csoport középsúlyos értelmileg akadályozott gyermekek számára; egy fejlesztő óvodai csoport, ahol halmozottan vagy súlyosan halmozottan sérült gyermekek kapnak ellátást; egy logopédiai óvodai csoport; egy autista óvodai csoport és egy többségi óvodai csoport, ahol az ép intellektusú gyermekek óvodai nevelésével fordított integráció valósul meg az intézményben. Az EGYMI Autizmus Centruma ugyancsak biztosít egy csoportban óvodai ellátást autizmus spektrumzavarral élő gyermekek számára Kecskeméten.

A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális nevelési igényeik szerinti általános iskolai oktatásban való részvételének lehetőségét ugyancsak ez a két intézmény biztosítja Kecskeméten. Az Integrált Közoktatási Intézmény Kecskeméti Tagintézményében a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésén-oktatásán túl 2010 szeptembere óta fejlesztő iskolai oktatás is működik súlyosan halmozottan sérült gyermekek számára, 2012 szeptemberétől immáron két csoportban.

Az EGYMI Általános Iskolája a konduktív pedagógia módszerével neveli és fejleszti elsősorban azokat a gyermekeket, akiknek a központi idegrendszere szenvedett sérülést a szülés előtt, alatt, vagy közvetlenül utána. Az intézmény utazó gyógypedagógiai szolgáltatást is nyújt a Szakértő Bizottságok által meghatározott speciális fejlesztések biztosítása céljából az integráltan tanuló látás-, hallás- és mozgássérült, tanulásban akadályozott, beszéd fogyatékos és autista tanulók számára.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében 2013. január 1-től változás következett be az általános iskolák fenntartóinak vonatkozásában is, így a következő adatok azokra az általános iskolákra vonatkoznak, amelyek az említett időpontig Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működtek.

Általános iskolában tanulók száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	3110	2910	6020	1874	31
2011/2012	3249	2831	6080	1962	32
2012/2013	3335	2751	6086	2023	33

(Forrás: Önkormányzati adatok)

A táblázat adataiból látható, hogy az elmúlt két tanév, valamint a jelenleg is folyó tanév során a 2013. január 1-ig önkormányzati fenntartásban működő általános iskolákban a tanulók száma kis mértékben ugyan, de növekedett. Ez annak köszönhető, hogy az alsó tagozatosok létszámának növekedése nagyobb arányú volt, mint a felső tagozatosok létszámának csökkenése.

Általános iskolák adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	129	137	266	15	15	30	18
2011/2012	134	134	268	NA	NA	NA	18
2012/2013	143	127	270	NA	NA	NA	18

Forrás: Önkormányzati adatok

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2010/2011	1035/92
2011/2012	947/93
2012/2013	NA

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Azoknak az általános iskoláknak a vonatkozásában, amelyek 2013. január 1-jéig önkormányzati fenntartásúak voltak, hasonló tendenciák figyelhetők meg, mint az óvodák esetében, vagyis egyes iskolákban magasabb a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya az átlagosnál. Ezek az utóbbi évek adatai alapján a következők: Belvárosi Óvoda és Általános Iskola Tóth László Általános Iskolája, Belvárosi Óvoda és Általános Iskola Vörösmarty Mihály Általános Iskolája, Belvárosi Óvoda és Általános Iskola Damjanich János Általános Iskolája, Széchenyivárosi Óvoda és Általános Iskola Móra Ferenc Általános Iskolája, Corvina Óvoda és Általános Iskola Kertvárosi Iskolája.

Az önkormányzati/állami fenntartású általános iskolák fenti táblázatokban látható adatai mellett szükséges megemlíteni azokat a programokat és intézkedéseket (pedagógiai módszertani programok, beiskolázási körzethatárok módosítása, hátránycsökkentő és esélyteremtő programok), amelyek a kecskeméti köznevelési rendszerben történtek az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az elmúlt időszakban.

8.4.2: A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások: Kecskemét vonatkozásában a legfontosabb ilyen jellegű kiegészítő szolgáltatásra vonatkozó irányelv az, hogy a Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv már 2010-ben megfogalmazta azt a feladatot, hogy azokban a közoktatási intézményekben, ahol a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók aránya meghaladja a 15 %-ot, szükséges a gyermekek, tanulók adottságaihoz igazodó pedagógiai módszertannal kapcsolatos programok adaptálása. Ennek értelmében az önkormányzati fenntartású óvodákban elkezdődött az *Óvodai Integrációs Programok* kidolgozása, az óvopedagógusok továbbképzése, valamint az általános iskolákban az *Integrációs Pedagógiai Programok* bevezetése, fejlesztése és működtetése.

8.4.3: Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belül: Kecskemét tekintetében jogszabályellenes hátrányos megkülönböztetésre és jogellenes elkülönítésre az

oktatás, képzés területén nincs adat, ugyanakkor a fentiekben is említett spontán szegregáció - aminek oka az egyes lakóközrészek társadalmi presztízsében rejlik - jelenléte tetten érhető. A spontán szegregáció hatékony csökkentése érdekében módosultak a beiskolázási körzethatárok, így az egyes iskolák közötti halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányában mutatkozó különbségek csökkentek.

8.4.4: Pozitív diszkrimináció: Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése a 172/2011. (V.26.) KH. számú határozattal fogadta el **Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Tehetségsegítő Stratégiáját**. A dokumentum küldetesként fogalmazza meg, hogy kiemelt figyelmet kell fordítani az egyes területeken kiemelkedően tehetséges, valamint a lemaradó tanulók képzésére, nevelésére. A Stratégia egyik legfontosabb specifikus célkitűzése az esélyegyenlőség biztosítása, az integrált tehetségsegítő programok kidolgozása annak érdekében, hogy a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek se vesszenek el a társadalom számára.

A Stratégia célja: a városban folyó tehetségsegítő munka összehangolása, egységes szerkezetbe foglalása, rövid, közép- és hosszú távú stratégiai célok meghatározása, a Kecskeméti Integrált Tehetségsegítő Hálózat létrehozása.

A Stratégia elfogadásakor hét **Tehetségpont** működött a városban:

1. Kecskeméti Humán Középiskola, Szakiskola és Kollégium;
2. Kecskeméti Belvárosi Általános Iskola Béke Iskolája;
3. Matematikában Tehetséges Gyermekekért Alapítvány;
4. APPENDIX Alapítvány a Bolyai János Gimnáziumért;
5. Gitár-Klub Alapítvány;
6. Útravaló Alapítvány;
7. SZIÉTA Művészeti Egyesület.

Számuk 2012-re tovább emelkedett (közülük 12 oktatási intézményben működik, 7 pedig civil szervezetként):

Újonnan létrejött Tehetségpontok:

8. Kecskeméti Bányai Júlia Gimnázium;
9. Kecskeméti Kálmán Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Vásárhelyi Pál Általános Iskolája;
10. Corvina Általános Iskola Mátyás Király Általános Iskolája;
11. Kecskeméti Ének-zenei Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola;
12. Kecskeméti Széchenyivárosi Általános Iskola Arany János Általános Iskolája;
13. Széchenyivárosi Óvoda és Általános Iskola Széchenyi Sétányi Óvodája;
14. Kecskeméti Széchenyivárosi Általános Iskola Lánchíd Utcai Általános Iskolája;
15. Kecskeméti Spartacus Sportkör és Közösségi Tér;
16. Színészek az Ifjúságért Alapítvány;
17. Táncsics Mihály Középiskolai Kollégium;
18. Pednet Pedagógiai - Szakmai Szolgáltató Intézet;
19. Kecskeméti Református Gimnázium.

A Tehetségpontokban magas színvonalú tehetséggondozó munka folyik, melyet bizonyít az elnyert tehetségsegítő pályázatok magas száma és azok összege – az utóbbi két tanévben közel 100 millió-, Ft-os támogatás érkezett – továbbá a sajtóban megjelenő gyakori híradás az intézményekben megvalósuló tehetséggondozó programokról, valamint az a tény, hogy több kecskeméti Tehetségpont mintaként szolgál más települések számára.

A pozitív diszkrimináció nemcsak a tehetséges gyermekek esetében indokolt, hanem törekedni kell rá azoknak a gyermekeknek a vonatkozásában is, akik valamilyen tekintetben

hátrányt szenvednek a többiekhez képest. Ennek érdekében Kecskeméten különböző hátránykompenzáló programokat, juttatásokat vehetnek igénybe a rászoruló gyermekek és családjaik.

Az **Útravaló Ösztöndíjprogramhoz** kapcsolódó Út a középiskolába, Út az érettségihez és Út a felsőoktatásba alprogramok célja a halmozottan hátrányos helyzetű, kiemelten pedig a roma származású tanulók továbbtanulásának segítése, a pályaválasztással és felvételi eljárással kapcsolatos ismereteik bővítése mentori és ösztöndíj-támogatás biztosításával. Ezekre az alprogramokra számos kecskeméti intézmény diákja és tanára nyújtott már be sikeres pályázatot. Az esélyegyenlőségi ösztöndíjak esetében - a tanuló ösztöndíjban és nem pénzügyi, hanem mentori támogatásban részesül - a mentor (segítő pedagógus) ösztöndíjban részesül, a pályázatot továbbító köznevelési intézmények pedig lebonyolítási támogatásban részesülnek. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata minden évben kiírja az Emberi Erőforrások Minisztériumával együttműködésben a **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatot**, amelynek célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatási részvételének támogatása.

A különböző ösztöndíjprogramok mellett rendkívül fontosak azok a kompetenciafejlesztő tevékenységek, projektek is, amelyek ugyancsak a bennük részt vevő hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőtlenségét hivatottak csökkenteni. A Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Gáspár András Szakközépiskola és Szakiskolája kapcsolódott be a **Dobbantó programba**, amelynek célja lehetőséget biztosítani az alapfokú és középfokú oktatásból a tankötelezettség teljesítése előtt lemorzsolódott, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének rendellenességével küzdő diákok számára a tankötelezettség teljesítéséhez és/vagy a munkaerő-piaci kompetenciák megszerzéséhez.

Ugyancsak a kompetenciafejlesztés a célja a **Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programjának**, amelyben részt vehetnek azok a kollégiumok és középiskolák, amelyeknek célja megteremteni a feltételeket ahhoz, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók megkezdhessék és sikeresen befejezhessék középfokú tanulmányaikat, középiskolai végzettséget szerezhessenek, továbbá esélyt kapjanak a felsőfokú tanulmányok megkezdésére. Ehhez kapcsolódik a **Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja** is, amelyben részt vehetnek azok a középiskolák és kollégiumok, amelyek közösen vállalják a program célkitűzéseinek a megvalósítását, valamint céljuk esélyt teremteni a felsőoktatásba történő bejutásra azoknak a hátrányos helyzetű tanulóknak, akik a Tehetséggondozó Programban való részvétel nélkül nem, vagy csak aránytalan nehézséggel kezdenék meg tanulmányaikat a felsőoktatásban. A Hátrányos Helyzetű Arany János Tehetséggondozó Programban 2000 óta vesz részt a Katona József Gimnázium és a Táncsics Mihály Középiskolai Kollégium. Az önkormányzat tervezi egy évi 50.000.000. Ft összegű főiskolai támogatási program bevezetését is.

Az esélyteremtő, hátránycsökkentő szolgáltatások nem kizárólag iskolai kereteken belül képzelhetők el. A HELPI Kecskeméti Ifjúsági Iroda és Fejlesztő Műhely, valamint a Kecskeméti Ifjúsági Otthon önkormányzati intézményekként nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy szakmai tevékenységük elérhető legyen a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok minél nagyobb része számára.

A **HELPI Ifjúsági Iroda és Fejlesztő Műhely** az alacsony küszöbű, az Európai Ifjúsági Információs Charta iránymutatásai alapján működő ifjúsági információs és tanácsadó

szolgáltatás keretében a Kecskeméten és vonzáskörzetében élő fiatalok számára ingyenesen biztosít közérdekű, szabadidős, kulturális, az önálló életvitelhez kapcsolódó és egyéb, a helyi igényekhez igazodó közhasznú információkat, valamint pályaválasztási, életvezetési, az európai mobilitáshoz kapcsolódó és egyéb tanácsadásokat. Ugyancsak az alacsony küszöbű szolgáltatások közé tartozik, hogy segítséget nyújt az ifjúság, főként annak veszélyeztetett csoportjai számára az önálló életvitelükhöz kapcsolódó ügyeik intézésében és a krízishelyzetek megoldásában.

Kiemelkedő fontosságúak a *Kecskeméti Ifjúsági Otthon* esélyteremtő tevékenységei is, mint például a *„Jövőnk építőkövei”,* vagy a *„Nyitott kapuk” projektek*, amelyek széles körű városi összefogással, Európai Unió pályázati forrásból valósultak/valósulnak meg. Mindkét projekt egyik legalapvetőbb célkitűzése az volt, hogy a rendkívül változatos programelemekbe minél több hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket és fiatal bevonjanak, elérhetővé téve számukra is azokat a kulturális, művészeti, sport-szabadidős, társas, kreatív tevékenységeket, amelyek segítenek személyiségük kibontakoztatásában és társadalmi integrációjukban.

8.5 Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása: a fejezetben tárgyalt célcsoportot érintő legfontosabb feltárt problémák, és a megoldásukra javasolt fejlesztési lehetőségek a következők:

Beazonosított probléma	Javasolt fejlesztési lehetőség
A gyermekszegénység, a gyermekes családokat érintő szegénység jelenléte.	A szülők tartós munkanélküliségének csökkentésére irányuló komplex képzési program kidolgozásának koordinációja.
Bölcsődei kapacitásproblémák.	A bölcsődei infrastruktúra fejlesztése.
Gyermekek átmeneti otthonának hiánya.	Gyermekek átmeneti otthona feladatainak biztosítása.

9. A nők helyzete, esélyegyenlősége

9.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége: A foglalkoztatottsági szerkezet kiegyensúlyozottabbá tétele és a munkanélküliség nemek szerinti különbségének csökkentése érdekében az Európai Unió már az 1997. évi luxemburgi csúcsértekezleten a foglalkoztatási irányelvek közé emelte a *női-férfi esélyegyenlőség biztosítását* ezen a téren is. A következő évek során az irányelvek minden évben bővültek néhány ponttal: az 1999. évi foglalkoztatási irányvonalak fő célkitűzései között például szerepelt a *családbarát intézkedések és szolgáltatások kezdeményezése, a nők munkaerő-piaci re-integrációjának elősegítése*. Az uniós foglalkoztatási stratégia részévé vált a *férfiak és nők foglalkoztatási arányának kiegyensúlyozása, és az egyenlő bérezés elvének érvényesítése* is.

Magyarországon a nők az átlagosnál rosszabb pozíciót foglalnak el a foglalkoztatási struktúrában, így keresetük is alacsonyabb (bár nem jelentős a különbség, kb. 4%), mint a férfiaké, s ez különösen megnehezíti egy nő helyzetét válás esetén, amikor a gyermekek nevelése, eltartása, iskoláztatása jelentős részben rá hárul. Kecskeméten a nők foglalkoztatottsági helyzetéről ad tájékoztatást a következő táblázat az utóbbi 5 év viszonylatában:

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	37829	40618	35500	38199	2329	2419
2009	37794	40486	34545	37484	3249	3002
2010	37915	40507	35139	37592	2776	2915
2011	38100	40530	35288	37724	2812	2806
2012	38100	40333	35374	37639	2726	2694

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A nők szakképzésben és felnőttképzésben való részvétele vonatkozásában az elmúlt évi statisztikák egyértelműen mutatják, hogy a nők képzésben való részvételi aránya jóval alulmarad a férfiakénál. Az elmúlt hat évet vizsgálva, a legkevesebben 2011-ben kapcsolódtak be képzésekbe. Az életkor előrehaladtával mindkét nemnél megfigyelhető, hogy csökken az oktatásban, képzésben való részvételük aránya.

Képzésben résztvevők száma adott évben *			
év	résztvevők száma összesen	férfi	nő
2006	3456	1782	1674
2007	4993	2352	2641
2008	7384	3775	3609
2009	5764	3343	2421
2010	5303	3372	1931
2011	2145	1216	929

A Türr István Képző és Kutató Intézet Kecskeméti Igazgatósága, valamint jogelődje, a Kecskeméti Regionális Képző Központ adatai alapján

Általános, nemtől független tendencia, hogy az alacsony iskolai végzettség csökkenti a munkaerő-piaci részvétel esélyeit. A csak nyolc általánost, vagy még azt sem teljesítő nők elhelyezkedési esélyei rendkívül rosszak. A képzésekhez, átképzésekhez való viszonyuk sem megfelelő. Az alacsony iskolai végzettségű nőkre jellemzőbb a több gyermek vállalása, mert a családalapítás, az otthonteremtés, a gyermeknevelés terén igyekeznek „érvényesülni”. Az alacsony végzettségű nők között a gyermek az eredményesség, a kompetencia fontos jellemzője.

A nők iskolázottsági aránya ugyanakkor magasabb a férfiakénál és az élethosszig tartó tanulásban is nagyobb számban vesznek részt. A tanulásban a nők utolérték, sőt túlhaladták a férfiakat, mégis a gazdasági élet vezetésében való részvételük csak kismértékben növekedett. A nők több mint fele 30-40 éves kora között lesz vezető, többségük házasságban él, de inkább kevesebb gyermeket vállal. Bizonyos foglalkozásokban a nők vannak többségben, ami nem lenne baj, azonban ezek jó része a kereseti piramis alján helyezkedik el és kedvezőtlen feltételeket kínál. Bár a minisztériumokban és a bankszektorban is magas a nők aránya, de az első vonalbeli vezetők itt is az erősebb nem képviselői.

A nők munkaerő-piaci jelenlétének legfontosabb meghatározója a *nevelt gyermekek száma* (ez az összefüggés az EU tagállamok közül Magyarországon a legerősebb). A nők elhelyezkedésének esélyeit csökkentő tényezők a *gyermekvállalási szándék*, a *már megszületett gyermek* (mivel betegség esetén a nő kiesik a munkából, illetve nem tud túlorázni, mert menni kell a gyermekéért), és az utóbbi években problémaként jelentkezik az *életkor*, mivel a 45-50 év feletti nők már egyre nehezebben tudnak elhelyezkedni, illetve váltani. A nők egyenlő esélyeinek megteremtése a *bérezés* terén világszerte még sokáig megoldatlan kérdés marad, pedig a nők esélyegyenlőségének sarkalatos kérdése „az egyenlő munkáért egyenlő bér” elvének érvényesülése. A gyakorlati megvalósulás ma sem problémamentes, annak ellenére, hogy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, és a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény is biztosítja a megvalósítás jogi alapjait.

A munkaerő-piaci jelenlétet többféle támogatási forma igyekszik erősíteni, amelyek a következők:

- foglalkoztatást elősegítő képzés (2009. és 2010. évben volt a legtöbb)
- bértámogatás
- álláskereső vállalkozóvá válását segítő támogatás
- közhasznú munka támogatása (2007. és 2008. évben volt a legtöbb)
- helyközi utazás támogatása
- munkaadó képzés támogatása

A fenti munkaerő-piaci támogatásoknak a nemek szerint eloszlását az utóbbi évek vonatkozásában a következő táblázat szemlélteti:

Munkaerő-piaci támogatás			
év	támogatottak száma összesen	férfi	nő
2007	1252	577	675
2008	1859	867	992
2009	1628	744	884
2010	2007	1009	998
2011	1579	759	820

(forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja adatai alapján)

9.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztethetőségét segítő szolgáltatások:

A mai nő számára a munka és a családi élet összeegyeztethetősége okozza a legnagyobb problémát. Ennek megoldását segítené a *részmunkaidő*, a *rugalmas munkaidő* elterjedése, az *otthoni távmunka* lehetőségének támogatása, a *családbarát munkahelyek* létrehozása a *családtámogatási rendszer átgondolása* vagy, hogy a *férfiak kevesebbet dolgozzanak*, és nagyobb szerepet vállaljanak a háztartásban és a gyermekek nevelésében.

Bár a nők nagy része szívesen venné, ha részmunkaidőben dolgozhatna, nem szabad elfelejteni, hogy Magyarországon a kétkeresős családmódel a jellemző, és így „másképp kereső” csak kevés családban elég arra, hogy a megszokott életmódhoz szükséges jövedelmet előteremtse. Gyakran a részmunkaidőben elérhető kereset- különösen az alacsonyabb iskolai végzettséggel kevésbé kvalifikált munkát ellátó nők számára- a munkába járással kapcsolatos többletköltségek, illetve az otthoni munkával elérhető megtakarítások együttes összegét sem éri el. Fontos lenne elérni, hogy a nőknek ne kelljen választani a munka és a család között, hogy a két feladatkört összehangolva élhessenek teljes életet, mert a munkahelyi és magánéleti sikereket egyaránt megélt anya jelenléte a családon belül a gyermekek számára is példaképpé válhat.

A magyar nők egyébként a mai napig családcentrikusak és elenyésző azok száma, akik munkájukat helyezik életük középpontjába. Magyarország családbarátnak tekinthető abból a szempontból, hogy itt az anyák - amennyiben körülményeik lehetővé teszik - akár három évig is otthon maradhatnak gyermekeikkel, akik viszont bármilyen okból előbb visszamennek dolgozni, bölcsődébe adhatják gyermekeiket (bár a bölcsődei férőhelyek száma nem követi az igényeket), ahol a piciket szakzerű gondozásban, ellátásban részesítik. Az elmúlt években egyre több családi napközi nyílt (köszönhetően annak, hogy egyszerűsödtek a családi napközi létrehozásának szabályai), melyek új alternatívákat jelentenek a gyermekelhelyezés terén. Ma már lehetőség van arra is, hogy a férj, vagy nagyszülő maradjon otthon a gyermekkel. Sok család számára megoldást jelent a nők korai nyugdíjazása, tehát ha a nagymama a 40 év szolgálati idő után nyugdíjba mehet (teljes összegű öregségi nyugdíjjal) és így vállalni tudja a gyermek napközbeni ellátását. Ezekkel a lehetőségekkel elsősorban azok a családok élnek, ahol az anya keresete magasabb, vagy ahol az apának átmenetileg nincs állása, ezért célszerűbb, ha a nő mielőbb visszatér dolgozni.

A nők visszatérését a munkaerő-piacra nagyban segítik a már korábban bevezetett kedvező intézkedések, mint a kismamák részmunkaidős foglalkoztatása utáni járulékkedvezmény meghagyása, az, hogy mind a két szülő igénybe veheti a 2 nap pótszabadságot a gyermeke után (ez már az örökbefogadó nőknek is jár), valamint a 2012. január 1. óta bevezetett Start Bónusz Kártya, mellyel a foglalkoztató a korábbi társadalombiztosítási járulékot „felváltó”

szociális hozzájárulási adóból vehet igénybe adókedvezményt (ez a lehetőség 2013. december 31-ig él), és legfőképpen, hogy a GYES a gyermek 3 éves koráig jár és mellette – a gyermek egy éves korától - legfeljebb heti 30 órában (napi 6 óra) lehet munkát is vállalni.

A magyar társadalom erőteljes tradicionális beállítottságával magyarázható, hogy az otthoni feladatok túlnyomó többsége a nőkre hárul (még abban az esetben is, ha a férfi munkanélküli). A magyar nők többsége heti 40-45 órát dolgozik, de csak nagyon kevesen engedhetik meg maguknak, hogy fizetett segítséget alkalmazzanak a házimunka ellátásában, vagy a gyermekfelügyeletben. A családok többségében a gyermekekkel is nagyobb részt az édesanyák foglalkoznak (tanulás, ápolás, külön órákra hordás stb.). Szerencsés esetben még a nagyszülők segítségére számíthatnak, de mivel a nyugdíjkorhatár egyre jobban kitolódik, így pont abban az időszakban kell ezt nélkülözniük, mikor még a gyerekek kicsik, nem elég önállóak. A tradicionális háziasszonyi feladatoknak való megfelelés egyébként valamennyi dolgozó nőtől elvárt a magyar társadalomban.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenségek egyik markáns megnyilvánulása az időfelhasználásban, a munkaidő-szabadidő arányban érhető tetten. Magyarországon a házimunka fogalma szinte egyértelműen a női munka fogalmával azonos. Nem csupán azokban a háztartásokban van ez így, ahol a férfi a kereső, hanem azokban is, amelyekben mind a férj, mind a feleség teljes munkaidőben dolgozik. A gazdaságilag aktív nők átlagosan háromszor annyi időt fordítanak házimunkára, mint a férfiak. A nők a házasságkötéstől és az első gyerek születésétől kezdve egyre több időt fordítanak házimunkára. A gyermekvállalás aránytalan túlterheltséggel jár számukra, ami krónikus stressz állapotot és folyamatos fizikai túlterheltséget jelent. Kijelenthető tehát, hogy a magyar nők rendkívül túlterheltek, kevés idejük marad magukra, a feltöltődésre, az életminőségük rosszabb az európai átlaghoz képest, különösen a 45 év alatti, gyermeket nevelő nők.

9.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe: „Társadalmunk egyik legsúlyosabb problémája, hogy a kívánt, tervezett gyermekek nem születnek meg.” – mondta Kopp Mária. Ezt az adatok is alátámasztják, ugyanis Európán belül hazánkban a legnagyobb a rés a tervezett és a valóban megszülető gyermekek száma között.

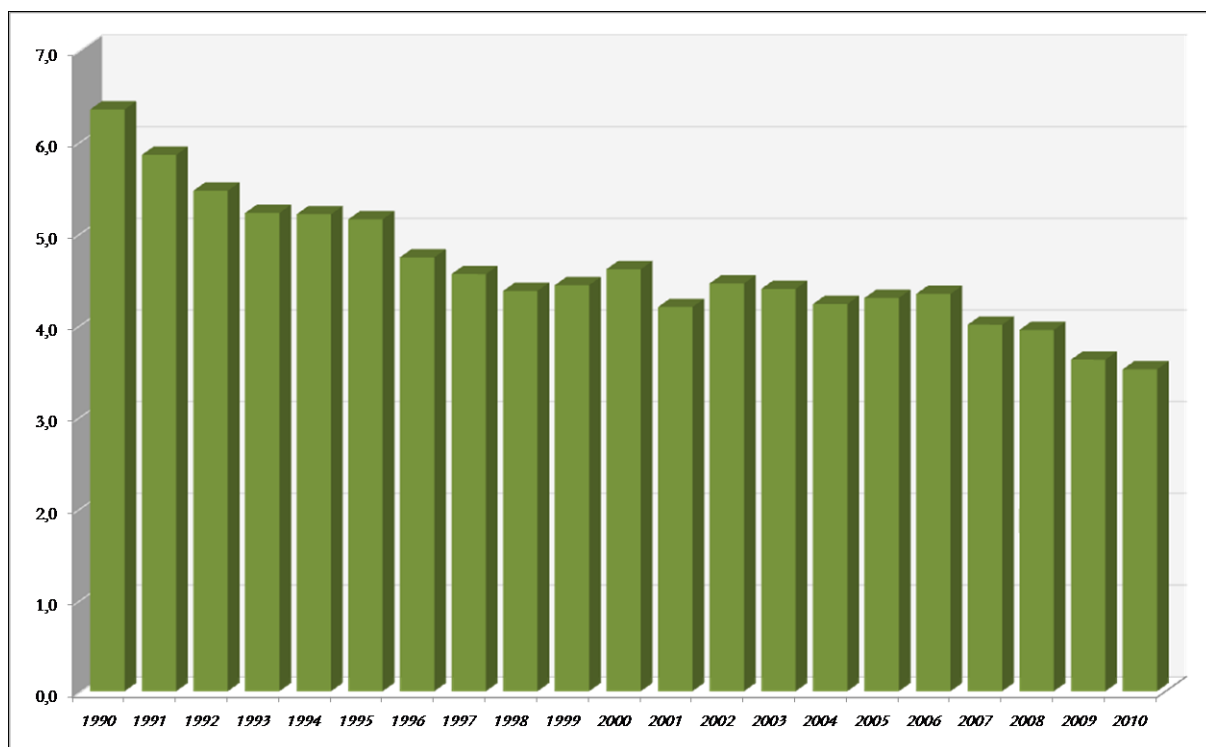
Az elmaradó gyermekvállalás okai:

- *Jövedelem:* a kieső kereső és a több eltartott miatt alacsonyabb és főként távlatosan bizonytalan a jövedelem. Az eltartottak számát figyelembe vevő, családbarát adórendszerre van szükség.
- *Kiesés a munkaerőpiacról:* gyermekek mellett mindkét szülőnek nehéz munkát vállalnia. Ezt enyhítheti a munkahelyek családbarát szemléletének erősítése és a rugalmas foglalkoztatási formák támogatása.
- *Gyermekekellátó intézményrendszer:* Magyarországon a tervezett gyermekek megszületésének egyik alapvető akadály, hogy hiányoznak kisgyermek elhelyezési intézményi férőhelyek.
- *Nem támogató a környezet:* a lakhatási, közlekedési, oktatási feltételek nem kedveznek, sőt kifejezetten nehezíti, kényelmetlenné teszik sok esetben a gyermekvállalást.

- *Szemlélet és értékrend:* nem támogató, esetenként negatív társadalmi megítélés a gyermekvállalással szemben. Jó példákat kell közvetíteni a médián és az oktatáson keresztül.
- *Halogatás:* Az első szülés kitolódása világjelenség, viszont a halogatott gyermekvállalás, végül igen gyakran annak elmaradásával jár.
- Biztonságra és kiszámíthatóságra van szükség, hiszen az elmaradt gyermekvállalás legfontosabb oka a *bizonytalanság*.

A családtervezéssel összefügg, hogy magyarországi viszonylatban a *házasodási kedv* az elmúlt években jelentősen visszaesett (lásd: ábra alább), különösen a 25 évnél fiatalabb nők és férfiak házasságkötéseinek száma csökkent. Elsősorban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők kötik később az első házasságukat. Terjed, és egyre elfogadottabbá válik a házasságkötés nélküli együttélés (élettársi kapcsolat), pedig ez az életforma rövidebb ideig tart, és kevesebb gyermek születik belőle. A szingliség mellett megjelent egy újfajta kapcsolati forma nők és férfiak között, ez az ún. „látogató partnerkapcsolat” (a tartós párkapcsolat kötöttségeitől mentesen akarnak élni, ezért nem élnek közös háztartásban), melynek előfeltétele az anyagi jólét, hiszen egyedül kell megteremteni és folyamatosan biztosítani az önálló élet feltételeit.

**1000 főre jutó házasságkötések számának változása Magyarországon
(1990-2010)**

(Forrás: KSH)

A felbontott házasságok nagy részében gyermekek is vannak, pedig a népesség 90 % vallja, hogy a gyermek boldog felneveléséhez mindkét szülő jelenléte szükséges. Jellemző, hogy minél több gyermek születik egy házasságban annál kisebb a válási valószínűség, sőt a többgyermekes családoknál a férfiak esetében a depresszió kialakulásának esélye is kisebb.

Magyarországon ma a gyermekvállalási terveiket leginkább az alacsonyabb jövedelmű nők realizálják nagyobb arányban, míg a közepes jövedelműek gyermekvállalási kedve a legalacsonyabb. A magas keresetűek körében nő a gyermektelenek és a több gyermekesek aránya és csökken az egy gyermeket vállalóké. Az első gyermek vállalásának időpontja pedig egyre jobban kitolódik, különösen a felsőfokú végzettséggel rendelkező nők esetében.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás területén a területi *védőnő* szerepe kiemelkedő jelentőségű, mivel a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a várandós anyák gondozása (a 33/1992. (XII. 23.) NM. rendelet alapján), a gyermekágyas időszakban történő tanácsadás és a 0-6 éves korú gyermekek gondozásában történő segítségnyújtás is a feladatai közé tartozik. A családgondozás keretében kiszűri az egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettséget, valamint segíti a harmonikus, szerető családi környezet kialakítását. Kiemelt jelentőségű a várandós anyák gondozásba vétele, amelyre a szakorvosi vizsgálatot követően kerül sor. Fokozott gondozásban részesülnek azok a nők, akiknek egészségügyi állapotában vagy környezetében veszélyeztetett tényezők vannak. Ez utóbbi lehet lakás vagy anyagi helyzet, családi körülmények.

A kecskeméti védőnői ellátásra vonatkozó adatokat tartalmazza a következő táblázat:

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	30	4742	255
2009	30	4794	243
2010	31	4691	277
2011	31	4590	264
2012	31	4442	259

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Megjegyzés: a táblázat a területi védőnőkre vonatkozó adatokat tartalmazza.

Az anya és gyermekgondozásnak egyaránt fontos elemei a *vizsgálatok*, *szűrővizsgálatok*, valamint a *családlátogatások*. A várandós anyát a várandósság ideje alatt 5 alkalommal, az újszülöttet a hazaadást követő 48 órán belül meg kell vizsgálni, majd az első 6 hétben hetente, 1 éves koráig pedig havonta kell látogatni. A megfelelő anya és gyermekgondozáshoz nélkülözhetetlen, hogy az orvosok (nőgyógyász, gyermekorvos) és a védőnők együttműködése megfelelő legyen. A védőnő az észlelő és jelző rendszer tagjaként köteles jelezni a gyermek veszélyeztetettségének észlelését a gyermekjóléti szolgálat felé. Csecsemőhalálozás és csecsemőgyilkosság esetén a gondozást végző védőnő írásos összefoglalót készít és a gondozással kapcsolatos dokumentumokat megküldi az illetékes ÁNTSZ járási intézete számára. A szülés utáni depressziós állapot kialakulását a nők még ma is szégyellik a családtagok előtt, viszont ha a védőnőnek sikerül megfelelő kapcsolatot kialakítania a kismamával, akkor az erről történő őszinte beszélgetésre, és a segítségnyújtás elfogadására is nagyobb esély van, s így a probléma kezelésében is nagy szerepe lesz.

9.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak: A családon belüli erőszak sértettjei elsősorban nők és gyermekek. Az erőszaknak nem csak rövid távú, hanem egy egész életet befolyásoló hatása van, ezért is lenne fontos a nők elleni erőszak áldozatait segítő szolgálatok

fejlesztése, valamint, hogy ne a bántalmazottnak kelljen elmenekülnie az otthonából, hanem a bántalmazó legyen eltávolítva, illetve kiemelve a családból.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 2009. október 1. napjával lépett hatályba. Ehhez kapcsolódóan a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 1/A. §-a a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a járási gyámhivatalt jelölte ki.

A Gyámhivatalok felé kötelesek jelzéssel élni:

a törvényben meghatározott alaptevékenységük keretében

- 1) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- 2) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona,
- 3) a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,
- 4) a gyámhatóság,
- 5) a rendőrség,
- 6) az ügyészség,
- 7) a bíróság,
- 8) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- 9) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- 10) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- 11) a civil szervezetek, alapítványok.

Az előbbieken felsorolt intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik. Ugyanakkor ezen intézményeken túl más is élhet jelzéssel. A meghatározott intézmények, továbbá a családvédelmi koordinációért felelős szerv a hozzátartozók közötti erőszak megelőzése és a bekövetkezett, hozzátartozók közötti erőszak ártalmainak csökkentése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni. Amennyiben más személy tesz jelzést, vagy kezdeményez eljárást, a meghatározott intézmények, vagy a családvédelmi koordinációért felelős szerv kötelezettsége e más személy irányában az eljárás megindítására vonatkozó visszajelzésre vonatkozóan áll fenn.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv kezdeményezi a felsorolt intézmények, illetve szerv alkalmazottjának fegyelmi felelősségre vonását, ha a jelzési és együttműködési kötelezettségnek nem tesz eleget, azonban erre még nem került sor.

Hozzátartozónak tekinthető a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 685. § b) pontja szerint:

közei hozzátartozók: a házastárs, a bejegyzett élettárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, valamint a testvér; hozzátartozó továbbá: az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, bejegyzett élettársa, a jegyes, a házastárs, a bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa, bejegyzett élettársa.

Figyelemmel arra, hogy a házasság, illetve az élettársi kapcsolat megszűnése számos esetben nem szünteti meg az érzelmi kapcsolatot, illetve az indulatokat a volt partnerek között, valamint a volt házastársak vagy volt élettársak gyakran – kényszerűségből – továbbra is közös lakásban élnek, a törvény hatálya rájuk is ki kell hogy terjedjen a gyám és a gyámsága alatt álló kiskorú gyermek, illetve a gondnok és a gondnokolt közötti szoros kapcsolat, az egyikük esetleges kiszolgáltatottsága indokoltá teszi, hogy a törvény rájuk is vonatkozzon.

A Gyámhivatal a bántalmazottak és a bántalmazók külön – külön történő meghallgatása során tájékoztatást ad a segítő szolgálatok elérhetőségéről, illetve jegyzőkönyvben rögzíti az elmondottakat, majd a jegyzőkönyveket megküldi a rendőrségnek, valamint, amennyiben kiskorú neveléséről gondoskodnak, a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóinak is.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv eljárása tehát lehetőséget teremt arra, hogy az állami szervek a krízis kialakulásának korai szakaszában intézkedjenek, illetve az állampolgárok igényüknek megfelelően kérjenek segítséget. Ez azt a célt szolgálja, hogy azokban az esetekben, amikor erre még lehetőség van ne csak a bűncselekmények kialakulása, de adott esetben a távoltartás elrendelése is elkerülhető legyen, és távoltartás alkalmazása nélkül álljon helyre a család békéje.

2010. évben 25 esetben érkezett jelzés hozzátartozók közötti erőszak veszélyének észlelése miatt.

Ezek arányai:

ügyészség: 8 esetben,

bíróság: 3 esetben,

gyermekjólét: 12 esetben,

oktatási intézmény: 2 esetben, (1 óvoda, 1 iskola)

Ezek közül **5 kiskorút** érintett a bántalmazás

2011. évben 56 esetben érkezett jelzés hozzátartozók közötti erőszak veszélyének észlelése miatt.

Ezek arányai:

ügyészség: 3 esetben,

bíróság: 1 esetben,

rendőrség: 6 esetben,

gyermekjóléti szolgálat/központ: 44 esetben tett eleget jelzési kötelezettségének,

a gyámhivatalhoz közvetlenül 2 ügyfél fordult segítségért.

Ezek közül **15 kiskorút** érintett a bántalmazás.

2012. évben 102 esetben érkezett jelzés hozzátartozók közötti erőszak veszélyének észlelése miatt.

Ezek arányai:

ügyészség: 3 esetben,

rendőrség: 14 esetben,

oktatási intézmény: 5 esetben

gyermekjóléti szolgálat/központ: 80 esetben

Ezek közül **26 kiskorút** érintett a bántalmazás.

Az eddigi tapasztalat azt mutatja, hogy amikor a gyámhivatal meghallgatja a bántalmazottat és a bántalmazót, a megoldást már megtalálták a kialakult konfliktus kezelésére, vagy a bántalmazóval rendezte viszonyát és újra együtt vannak. Több esetben előfordult, hogy a családgondozók tanácsára megindították a bírósági, illetve rendőrségi eljárást, de gyámhivatali meghallgatásuk során sok esetben már arról számolnak be, hogy minden ilyen irányú kérelmüket visszavonták.

A Gyámhivatal az elmúlt időszakban 4 esetben tett hivatalból feljelentést hozzátartozók közötti erőszak miatt, továbbá a korábbi feljelentés miatt 2 esetben van még mindig folyamatban rendőrségi eljárás. Egy esetben már jogerős ítélet is született. A törvény megalkotása óta eltelt időben két esetben történt meg az anya és a gyermek(-ek) elhelyezése un. „**védett házba**” lakcím hátrahagyása nélkül.

9.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások:

- A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 2009. október 1. napjával lépett hatályba. A családvédelmi koordinációért felelős szerv a járási gyámhivatal. A bántalmazottak a városban működő Családsegítő Központokhoz is fordulhatnak, ahol ilyen esetben családgondozással próbálnak segítséget nyújtani számunkra, szükség esetén pedig megadják azt az ingyenesen hívható számot, amin keresztül az un. védett házakba való elhelyezést lehet kérni.

- Kecskeméten a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Kecskeméti Csoportja - az önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében – működteti a Családok Átmeneti Otthonát 21 férőhellyel. Ebben az intézményben helyezik el azokat a bántalmazott családtagokat (elsősorban nőket és gyerekeket), akik menekülni kényszerülnek otthonukból. Felkészült, megfelelő végzettségű szakemberek foglalkoznak velük, és lehetőség van arra, hogy egy éven keresztül ott tartózkodjanak. Ez az időszak - különösen indokolt esetben - további fél évvel meghosszabbítható. A fenntartással járó költségeket az önkormányzat támogatja.

A témában a legfontosabb helyi szervezetek és elérhetőségeik:

- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatalának Igazságügyi Szolgálat

Cím: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 17.

Tel.: 06-76-501-740

e-mail: bacs@kimsz.gov.hu

<http://www.kormanyhivatal.hu/hu/bacs-kiskun/szakigazgatasi-szervek/igazsagugyi-szolgalat>

(Áldozatsegítő Osztály Tel.: 76/502-944, Jogi Segítségnyújtó Osztály Tel.: 76/502-940, Pártfogó Felügyelői Osztály Tel.: 76/501-740)

- Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány

Cím: 6000 Kecskemét, Batthyány u. 33-37. (1364 Budapest, Pf.: 125;)

Tel: 116-111 (harmonizált európai hívószám; nonstop, ingyenes, mobilról is hívható)

e-mail: info@kekvonalt.hu

Honlap: www.kek-vonal.hu

- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Kecskeméti Csoportja Családok Átmeneti Otthona

Cím: 6000 Kecskemét, Hoffmann J. u. 11.

Tel.: 76/506-124

e-mail: kmetmalta@kmetmalta.hu

Honlap: www.maltai.hu

- Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat

Cím: Kecskemét, Fecske u. 20.

Tel.: 06-76/415-466; ingyenesen hívható zöld szám vezetékes telefonról: 06/80/204-226
e-mail: revkmet@t-online.hu
Honlap: www.revkecskemets.hu

9.6 A nők szerepe a helyi közéletben: Hazánkban változatlanul alacsony – alig mozdul 10 % fölé - a nők aránya a parlamentben, miközben az Európai Parlamentben a magyar képviselő nők száma a többi tagország átlagánál magasabb. A kecskeméti közgyűlésben a több mint 20%-os részvételi arány már rendkívül jónak mondható. Országos és helyi viszonylatban a közigazgatásban és a közalkalmazotti szférában jóval magasabb a nők aránya, és ezeken a területeken a nők vezetői szerephez is könnyebben jutnak.

9.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések:

- A fiatal lányok egészsége védelmében és a méhnyakrák kialakulásának megelőzése céljából Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2010-ben bevezette a humán papilloma vírus (HPV) elleni védőoltás támogatását. Az oltásra minden olyan 7. osztályos lánygyermek jogosult, aki valamelyik kecskeméti közoktatási intézményben tanul. Az önkormányzat ingyenesen biztosítja a hármas oltás-sorozat 2. és 3. oltását. További támogatás jár azoknak, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, és akiket átmeneti vagy tartós nevelésbe vettek. A lányok a Silgard négykomponensű védőoltásban részesülnek, amely a HPV 6,11,16,18-as típusaival szemben közel 100 százalékos védelemmel adhat. A három oltásból álló oltássorozat a gyógyszertárakban mintegy 90.000 forintért szerezhető be, az önkormányzaton keresztül az arra jogosultaknak ennek jóval kevesebb, mint harmadát kellett fizetniük. Az önkormányzat kiterjeszti a támogatásra jogosultak körét valamennyi kecskeméti köznevelési intézmény hetedik osztályos leány tanulója, továbbá könnyíti a kiemelt támogatásra jogosultak kérelmét azzal, hogy nem lesz számukra kötelező az első oltás díját megelőlegezni. Az oltásra jogosult gyermekek szülei számára nőgyógyász és gyermekorvos nyújt tájékoztatót a betegségről és annak megelőzésének fontosságáról.

- Nagy hangsúlyt kell fektetni a terhes tanácsadásra, a kismamák fizikai és mentális állapotára hiszen az nagyban befolyásolja születendő gyermekük egészségét. Kecskeméten a Család- és Nővédelmi Tanácsadó kíséri figyelemmel a kismamák terhességét. Településünkön ezen felül – az egészségügyi szakellátás keretei között - működik Tinédzser Ambulancia és Gyermek Nőgyógyászat is. Kecskeméten rendkívül ritkán fordul elő, hogy 16-18 év közötti kiskorú lány házasságot köt.

- A helyi rendőrség a D.A.D.A. és az ELLENSZER programjainak „Külföldi munkavállalás” és „A nyár veszélyei” elnevezésű alprogramjaiban (ezek Kecskeméten futó alprogramok!) kifejezetten a 14 évnél idősebb lányok figyelmét hívják fel az őket érintő különböző veszélyhelyzetekre, s hogy mit tehetnek ezek elkerülése érdekében, vagy kihez fordulhatnak segítségért. Szintén a rendőrség készítette a prostituáltak tájékoztatása céljából a „Van kiút” című kiadványt, amely segélyhívó számokat is tartalmaz, s a járőrözés során maguk a rendőrök terjesztik.

- A Kecskemét-Széchenyivárosi Közösségépítő Egyesület családorákat tart a 13-24 éves gyermekeknek és fiataloknak a szerelem, a felelős párkapcsolat témakörökben a családi értéket hirdető „Boldogabb családokért” családi életre nevelés program keretében. A házasságra való felkészülés, a házastársi elköteleződés és hűség, az egymásért való közös felelősségvállalás és a felelős szexualitás köré épülő program mára országos mintaprojekt lett. Az Egyesület családorákat tart a Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtás Intézet Fiatalkorúak Börtönének anya-gyermek részlegében is, valamint fiatalok, jegyespárok és házaspárok körében egyéni tanácsadásokon, jegyeskurzusokon és a családorák keretében is

népszerűsítik a természetes családtervezés Sensiplan tüneti-hőmérőzés módszerét. A programot az önkormányzat támogatja.

- A helyi Családtámogató- és Gyermekjóléti Központ a Baba-Mama Klubján keresztül védőnői közreműködéssel segíti a kismamákat a gyermekneveléssel, vagy háztartásvezetéssel kapcsolatos problémáiknak a megoldásában. Ingyenes pár- és családterápia illetve kapcsolati problémák esetén mediáció is igénybe vehető a Központban.

- A Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központ Nonprofit Kft. székhelyén heti rendszerességgel működik női önvédelmi csoport, ahol a női résztvevők biztonságérzetük erősítése és testi épségük megóvása érdekében figyelemelterelési technikákat sajátítanak el, valamint megtanulják felismerni és elkerülni a rájuk nézve veszélyes helyzeteket, és elsajátítják a gyors döntés és a védekezés hatékony kivitelezését.

- A Türr István Képző és Kutató Intézet Közép-Duna Menti Igazgatósága (a továbbiakban: TKKI) konzorciumi partnerként vesz részt az Országos Roma Önkormányzat által megpályázott, TÁMOP 5.3.1 „Roma emberek képzésébe ágyazott foglalkoztatása a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben” (a köznyelvben: „1000 roma nő”) elnevezésű programban. Ez a program Kecskeméten 2013. április-május időszakban kezdődött, és a roma nőket elsősorban szociális és egészségügyi jellegű képzésekbe vonja be Bács-Kiskun Megye egész területéről.

- A TKKI a TÁMOP 5.3.8 "A leghátrányosabb helyzetű csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében motiváló képzések és támogató szolgáltatások" programjába be tudnak kapcsolódni olyan álláskereső nők, akik legalább egy feltételnek megfelelnek az alábbiak közül; 6 hónapja keresnek munkahelyet, súlyosan hátrányos helyzetűek és 24 hónapja álláskereső, gyermeküket/gyermeküket egymaguk nevelik.

- A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja Kecskeméti Kirendeltség és Szolgáltató Központja a tanfolyamoknál és a különböző munkaerő-piaci támogatásoknál előnyben részesíti a GYES-ről, GYED-ről visszatérő nőket. Mivel hátrányos helyzetűnek minősülnek, előnyt élveznek a támogatások odaítélésénél, illetve bevonják őket a képzésekbe.

- A Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara keretein belül Kecskeméten működik a Női Vezetők Klubja, mely kifejezetten női vállalkozók, elsősorban a gazdasági életben vezető szerepet betöltő nők számára szervez fórumokat, rendezvényeket 2013 februárjától.

- Kecskeméten működik Kismama Karrier Központ, mely ingyenes, akkreditált pályázatíró és foglalkoztatási referensképzéseket indít munkaerőpiacra visszatérő kismamák számára. A képzés végére a leendő munkavállalók képessé válnak arra, hogy kis- és középvállalkozások részére olyan pályázatot írjanak, amelyek egy-egy cég számára akár több milliós forrást is jelenthetnek. A Karrier Központ projektmenedzsment képzést is biztosít. A Központ egyéb szolgáltatásai; szakmaszervező, nyelvi, számítógépes, munkaerő-piaci, személyiségfejlesztő képzések, megélhetési célú képzési támogatás nyújtása, gyermekfelügyelet anyagi támogatása a képzés ideje alatt, elhelyezkedés segítése, bértámogatás, munkáltatók képzése és felkészítése a kismamák fogadására, beilleszkedés elősegítése, mintaértékű, kismamákat segítő programok megismerése belföldön és külföldön, közösségépítés.

- A nők szülés utáni munkába való visszatérését segíti, hogy Kecskeméten a bölcsődei és óvodai ellátás mellett 30 családi napközi működik 5-7 fős férőhely számmal, valamint 5 helyen alternatív napközbeni ellátás-játszóház működik.

9.8 Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása:
a fejezetben tárgyalt célcsoportot érintő legfontosabb feltárt problémák, és a megoldásukra javasolt fejlesztési lehetőségek a következők:

Beazonosított probléma	Javasolt fejlesztési lehetőség
Munka és magánélet egyensúlyának hiánya.	A nők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása.
A tervezettnél kevesebb gyermek születik meg.	Támogatási rendszer kidolgozása azon szolgáltatások igénybevételére, melyek a gyermek 8 éves koráig annak ellátásában és a háztartási munkában nyújtanak segítséget.

10. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

10.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői: Kecskemét demográfiai adataiból az derül ki, hogy bár az öregedési index 100% alatt van, mégis folyamatosan növekszik az idősök száma és aránya az összlakosságon belül. Az országos tendenciához hasonlóan Kecskeméten közel 5000 fővel több a 60 év feletti nők száma a férfiakénál. A korábbi évekhez képest folyamatosan csökken a „többgenerációs együttélés”, a család szerepe az idősök ellátásában és segítésében egyre csökken. Az idősök legfőbb terhei a lakás fenntartási költségeinek kifizetése, illetve a magas gyógyszerköltségek.

A Központi Statisztikai Hivatal 2011-re vonatkozó adatai szerint az említett esztendőben 1.1 millió nyugdíjas háztartásban 1.840.000 személy élt. Egy főre jutó éves nettó jövedelmük 1.053.000 Ft volt, ami az országos átlagjövedelem 106.5%-át tette ki. Elmondható tehát, hogy továbbra is a nyugdíjasok jövedelmi helyzete a legstabilabb a többi társadalmi csoporthoz viszonyítva, a folyamatosan biztosított és évről évre garantáltan növekvő összegű ellátásuk miatt.

A *Nyugdíjfolyosító Igazgatóság Adatszolgáltatási Osztálya* által rendelkezésre bocsátott adatok szerint Kecskemét Megyei Jogú Városban ellátásban (nyugdíjban, járadékban és nyugdíjszerű rendszeres ellátásban) részesülők megoszlását 2007 - 2011. év azonos időszakában a következő táblázat tartalmazza:

Kecskemét városban ellátásban részesülők megoszlása					
Feldolgozott időszak					
Teljes ellátás FT csoport	2011. I. hó/db	2010. I. hó/db	2009. I. hó/db	2008. I. hó/db	2007. I. hó/db
28.500 Ft-ig	111	131	161	186	351
28.5001- 50.000 Ft	872	1050	1418	1940	3207
50.001- 75.000 Ft	4793	5771	6892	8276	9744
75.001- 100.000 Ft	6786	7148	7189	6758	5257
100.000 Ft felett	8232	7473	6530	5590	3938
Összesen	20794	21573	22190	22750	22497

A fenti táblázatból látható, hogy 2007 és 2011 között Kecskeméten létszámbeli csökkenés az alacsonyabb összegű, míg növekedés a magasabb összegű ellátásban részesülők körében volt. Míg 2007-ben összesen 3558 fő kapott 50.000 Ft alatti juttatást, addig ez a szám 2011-ben 983 fő volt. Ugyanakkor amíg a 75.000 Ft fölötti ellátásban részesülők száma 2007-ben 9195 fő volt, ugyanez a szám 2011-re 15.018-ra módosult, ami az akkor ellátásban részesülők valamivel több, mint 72%-a.

Az időskorú népesség általános jellemzéséhez szolgál adalékkul a nappali ellátásban, valamint az időskorúak járadékában részesülők számának és arányának vizsgálata is.

64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időszerűak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időszerűak száma	
	fő	fő	%
2008	15630	597	3.8
2009	16134	586	3.6
2010	16425	571	3.4
2011	16629	588	3.5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Időszerűak járadékában részesülők száma

	időszerűak járadékában részesülők száma
2008	87
2009	89
2010	81
2011	84

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Mindkét táblázat adatai azt támasztják alá, hogy Kecskeméten az idősek ellátása általában megoldott, mivel a kecskeméti szociális ellátórendszer az ellátásba jelentkezőket az engedélyekben szereplő határokig képes ellátni. Mindezeket túl azonban Kecskemét MJV Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a városban élő idős emberekre, hiszen az idősebb nemzedék élettapasztalatát és felhalmozott tudását olyan értéként és erőforrásként értelmezi, amely meghatározó tényezője lehet a város gazdasági növekedésének és versenyképességének is.

10.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete: Magyarország foglalkoztatottsági mutatói közismerten gyengébbek ez Európai Unió átlagos eredményeinél, az idősek foglalkoztatottsága pedig különösen nagy lemaradást mutat. Az **Eurostat** 2010-es adatai szerint, amíg Izlandon az 55-64 éves korosztály 80 %-a foglalkoztatott volt, Svédországban 70 %, addig nálunk ez az arány 33 % körül alakult, amivel csak Máltát és Lengyelországot sikerült megelőzni ebben a tekintetben.

Egyértelműen kijelenthető, hogy Magyarországon az 50 év felettiek rendkívül nehéz helyzetben vannak a munkaerő-piacon. Ugyanezt támasztják alá a **Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának** Kecskemétre vonatkozó adatai is. A következő táblázat az 50 év feletti regisztrált álláskeresők számának alakulását mutatja az elmúlt években Kecskemét vonatkozásában:

	2009	2010	2011
Összes regisztrált álláskereső zárónapon	6039	5942	5554
51-55 évesek	759	760	692
56-60 évesek	343	395	389

60 év feletti	24	26	26
50 év feletti összesen	1126	1181	1107

A táblázatból látható, hogy amíg a regisztrált álláskeresők száma fokozatosan csökkent az elmúlt 3 év zárónapjainak tekintetében, az 56-60 év közöttiek száma és aránya növekedett.

Az idősebb korosztály alacsony fokú foglalkoztatottságát több tényező együttes jelenlétével lehet magyarázni. Az elmúlt 20 évben jelentősen átalakult a munkaerő-piac, a felgyorsult technikai és technológiai fejlődés miatt számos munkakör alakult át, ugyanakkor újfajta képességek és kompetenciák váltak szükségessé a sikeres érvényesüléshez. Mivel az idősebb munkavállalók munkaerő-piacra történő belépésekor még kevésbé volt jellemző a gyakori munkahelyváltás, kevesen tartották fontosnak az élethosszig tartó tanulást és a tudás rendszeres frissítését, ami most jelentős hátrányt okoz számukra munkahelyük elvesztése esetén a fiatalabb generációkkal szemben.

Az idősebb munkavállalók ugyanakkor rendelkeznek számos olyan pozitív tulajdonsággal is, amelyeknek köszönhetően hasznos tagjai lehetnek a munkaerő-piacnak. Számos munka esetén többet számít a munkatapasztalat a végzettségénél, valamint az elsősorban a fiatalabb korosztályra jellemző diplomás túlképzés miatt az idősebbek alacsonyabb végzettséggel is előnyben lehetnek több hiányszakma esetében. A nyugdíj felé közeledve ezen munkavállalók vonatkozásában kisebb az esélye a rövid időn belüli munkahelyváltásnak, így ez a nemzedék gyakran felelősségteljesebb munkavállaló lehet.

A munkaadók gyakran azzal magyarázzák az idősök munkaerő-piaci diszkriminációjának egyre inkább érezhető jelenlétét, hogy az idősök tudása elavult, kevésbé rugalmasak, nem beszélnek idegen nyelvet, fizikai állapotuk már nem kielégítő. Mindezen kritikákra megfelelő választ adhatnak a különböző felnőttképzési stratégiák (iskolai rendszerű felnőttképzés, munkaerő-piaci képzés, vállalati képzés és egyéb tanfolyamok), valamint az Európai Unió által preferált élethosszig tartó tanulás fogalma. Ez utóbbi célja az, hogy az idősebb munkavállalók olyan képességekhez, kompetenciákhoz jussanak, amelyek elősegítik a változó körülményekhez való alkalmazkodásukat, valamint hozzájárulnak a szükséges naprakész tudás megszerzéséhez.

10.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata az Szt. alapján biztosítja a különböző szociális ellátásokat. A szociális igazgatás hatósági feladatait és a város szociálpolitikai ellátórendszerének koordinálását a Családvédelmi Osztály látja el. Kecskeméten az idősök szociális ellátása általában megoldott. A Kecskemét Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatásszervezési Koncepciója 2010-es adatai szerint a 62 év feletti lakosság 2 %-a részesült házi segítségnyújtásban, 2.68 %-a szociális étkeztetésben, 2.06 % nappali ellátásban, bentlakásos intézményben pedig 1.98 % élte életét. Az ellátás „megoldottságát” azért állapíthatjuk meg, mivel a kecskeméti szociális ellátórendszer az ellátásba jelentkezőket – az engedélyekben szereplő határokig – képes ellátni. Vannak azonban olyanok, akik a különböző gondozószolgálatokkal nem állnak kapcsolatban, de esetleg rászorulók lennének.

A szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat a 2007. július 1-jétől integrált intézményként működő Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága (a

továbbiakban: ESZII), valamint a 2010. április 1-től működő Ószirozsa Időskorúak Gondozóháza biztosítja.

Szociális alapszolgáltatások: Az ESZII által nyújtott, kifejezetten időseket vagy időseket is érintő alapszolgáltatások a következők: étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása. Ezekről a szolgáltatásokról részletesen szoltunk a 3.6 Szociális alapszolgáltatások című részben.

Szociális szakosított ellátások: Időskorúak átmeneti elhelyezését biztosító szolgáltatásokat két önkormányzati intézmény is működtet Kecskeméten: az ESZII a Margaréta Otthonban, illetve az Ószirozsa Időskorúak Gondozóháza a Kecskemét, Nyíri út 77/A. szám alatti telephelyen (ugyancsak a Margaréta Otthon épületében). A két intézmény összesen 28 férőhelyen biztosítja az ellátást azon idősorú személyek részére, akik önmagukról betegségük miatt, vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

Ápolást-gondozást nyújtó intézményi szolgáltatásokat nyújt idősök számára az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága a Margaréta Otthonban (240 férőhely), illetve a Plátán Otthonban (145 férőhely). Ezekről az ellátásokról ugyancsak szót ejtettünk már a korábbiakban. A Plátán Otthon korszerűsítése kapcsán 179.999.990 forint összeget nyert önkormányzatunk.

Közművelődéshez való hozzáférés: A közművelődéshez való hozzáférés biztosítása az idősebb korosztály számára nemcsak a kulturális értékek közvetítése szempontjából kiemelkedően fontos, de jelentős szerepet játszik a kulturális esélyegyenlőtlenség és a potenciális marginalizálódás veszélyének csökkentésében is. A közművelődési szolgáltatások a kultúrákövetítés elsődleges funkciója mellett hozzájárulnak a különböző készségek és kompetenciák fejlesztéséhez, a változó környezethez történő alkalmazkodás megkönnyítéséhez és az életminőség javításához is. Ugyanakkor a kulturális és alkotóközösségek az idős nemzedék szocializációjának, közösségi életének is fontos színterei, komoly segítséget nyújtanak az idősorúak társadalmi integrációjában és a nemzedékek közötti kapcsolat megeremtésében is.

Mindezeket figyelembe véve Kecskemét MJV Önkormányzata kiemelt fontosságúnak tartja, hogy az általa fenntartott közművelődési és kulturális intézmények által az idős generáció közművelődési esélyegyenlőségének biztosítása garantált legyen. Emellett az önkormányzat azt is fontosnak és kívánatosnak tartja, hogy lehetőségeihez mérten támogassa az idősök öntevékeny kultúramegőrző- és teremtő tevékenységét is, hiszen ezek a közösségek hozzájárulnak a város kulturális sokszínűségéhez, valamint a helyi és egyetemes kulturális értékek fennmaradásához és népszerűsítéséhez.

A Rákóczi út 4. szám alatt kialakítandó Belvárosi Galéria megépítésére és felszerelésére több mint 650.236.785 forintot nyert önkormányzatunk. Az intézmény multifunkcionális közművelődési feladatokat lát majd el, kiemelt célként fogalmazva meg a nemzedékek közötti együttműködés erősítését és az alacsonyküszöbű szolgáltatások megvalósítását.

Az idős nemzedék által egyik legjobban látogatott Önkormányzat által fenntartott intézmény a ***Katona József Színház***. Az intézmény bérleteladás során vezetett statisztikai adatai szerint a 2010/2011-es évadban 7015 felnőtt bérletes közül 2215 fő volt a nyugdíjas, ami a bérletesek 31.5%-a. Ugyanezek az arányok a 2011/2012-es évadban a következők: 2735 nyugdíjas bérletes, ami a bérletesek 35.7%-a. Látható, hogy mind a nyugdíjas bérletesek számában, mind pedig arányában emelkedés következett be az előző évadhoz képest. A színház idősorúakkal kapcsolatos tevékenysége során feltétlen említést érdemel, hogy a minden év őszén

Idősek Világnapja alkalmából az idősek számára előadott gálaműsor megszervezésében a színház művészei kiemelkedő szerepet játszanak.

A **Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központ Nonprofit Kft. (továbbiakban: Központ)** mint az önkormányzat egyik legfontosabb közművelődési gazdálkodó szervezete programkínálatán és működésén keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén. Amellett, hogy 2005 óta a Központ épülete akadálymentesített, rendszeresen szerveznek és működtetnek nyugdíjasok számára művelődési és ismeretszerző közösségeket, valamint aktívan közreműködik az intézmény a városi Idősek Napja rendezvény megszervezésében is. A Központ esélyegyenlőségi intézkedési ütemtervében a következő, idősek számára tervezett rendezvények és programok szerepelnek:

- időskorúak művelődési és rekreációs közösségeinek működtetése (Pedagógus klub, Kertbarát Kör, Senior Klub, jóga és egészséges életmód tanfolyamok, stb.)
- Idősek Napja városi programjában való részvétel
- szenior képzés megvalósítása az időskorúak kortárssegítő képességeinek fejlesztésére
- a hátrányos helyzetűeket, a nőket, a romákat, a fogyatékkal élőket és az időseket érintő ismeretterjesztő programok, előadások szervezése

A **Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár** ugyancsak számos szolgáltatással járul hozzá az idősek közművelődéséhez, közösségi tevékenységeihez. Ilyen, az esélyegyenlőséget is érintő szolgáltatás az Otthon Könyvtár Szolgáltatás, amelynek keretében olyan idős emberek lakására juttatnak el a könyvtár munkatársai könyveket, akik az épület akadálymentesítése ellenére sem tudnak eljutni a könyvtárba. Ugyancsak együttműködő partnere a könyvtár az Idősek Akadémiája programsorozatnak, amely a nem formális tanulás egyik kitűnő példjaként működik immár évek óta, a résztvevők nagy meglepedésére.

Idősek informatikai jártassága: Napjaink mindennapi életének egyik alapkövetelménye az informatikában való jártasság megszerzése. Ez alól a követelmény alól az idősebb nemzedék tagjai sem jelentenek kivételt, hiszen az informatikai jártasság hozzájárulhat a korosztály társadalmi kirekesztettség-érzésének csökkenéséhez, az új emberi kapcsolatok létesítéséhez, valamint a meglévő kapcsolatok ápolásához. További előnye ezen ismeretek birtoklásának, hogy elősegítheti a munkaerő-piacon való megjelenés esélyét, támogathatja a társadalmi integrációt, valamint egyszerűsítheti a hétköznapi ügyintézését is.

Mindezeket figyelembe véve a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár immáron 10. éve szervezi meg NAGYINET informatikai tanfolyamait. A szolgáltatást igénybe veheti bárki, aki elmúlt 55 éves, és a könyvtárban beiratkozik az adott időpontban meghirdetett 20 órás tanfolyamra. A jelentkezőknek mindössze 1000 forint hozzájárulást kell fizetni, illetve nyugdíjas szervezetek esetén 2000 forintot, ami azonban 5 fő részvételére jogosít. Többen kifejezetten a könyvtár iránti bizalom miatt jelentkeztek ezekre a tanfolyamokra, illetve azért, mert a szervezők ingyenes gyakorlási lehetőséget is biztosítanak számukra, igény esetén korrepetitor segítségével.

10.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igényeket kielégítését célzó programok a településen: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a városban élő idős polgárok bevonásával, az egyházak és egyéb idősügyi szervezetek együttműködésével minél több színvonalas, a célközönség sajátos igényeit figyelembe vevő és kielégítő programot valósítson meg. E tevékenységében legfőbb partnere a Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége, illetve az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága. Kecskeméten Idősügyi Tanács is működik, amely évente legalább három alkalommal ülésezik. A főbb rendezvények, programok az alábbiak:

- **Idősek Világnapja:** évente egyszer a Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központban, a Kecskeméti Katona József Színház művészeinek igényes, társadalmi munkájával történik. A város vezetése köszönti a szépkorúakat, elismeréseket adnak át. A résztvevők száma minden évben 700 fő körül alakul.

- **Séta az egészségért:** a város arborétuma mellett szervezett három-négy kilométer hosszú séta, melyen az elmúlt években 4-500 fő vett részt, a város több vezetőjének közreműködésével. Itt a résztvevők szendvicset és üdítőt kapnak, vérnyomás-, vércukor-, és testsúlymérést végeznek a szakemberek.

- **Kulturális vetélkedők:** a város életének kiemelkedő eseményei a nyugdíjasok által rendezett kulturális vetélkedők. Ennek anyagi háttérét az önkormányzat biztosítja, ami magában foglalja a helyiség bérletét, a rendezés költségeit, a helyezettek díjazását és az étkezést.

- **Közéleti fórumok, előadások:** rendkívül népszerűek az idők körében a bűnmegelőzési, fogyasztóvédelmi, egészségügyi, kulturális, történelmi és tudományos témájú előadások.

- **Bálok, mozi- és színházlátogatások, közös kirándulások, magyar és nemzetközi testvérvárosok nyugdíjasklubjaival való kapcsolattartás**

- **Egy klub-egy iskola mozgalom:** ennek lényege az, hogy egy-egy nyugdíjas klub partnerséget alakít ki egy-egy általános iskola tanulóival, és közös kulturális programokat, kirándulásokat szerveznek. A mozgalom keretén belül minden évben sor kerül komolyzenei koncertekre, amelyeket fiatalok és idők közösen adnak. Ugyancsak közösen vesznek részt a mozgalom idősebb és fiatalabb tagjai környezetvédelmi, városszépítő tevékenységekben is, valamint olyan programok is színesítik az együttműködést, mint a közös disznóvágás, amelynek végén közös kóstolót kaptak idők és fiatalok.

- **Bibliaismereti vetélkedő:** különlegességét az adja, hogy a részt vevő csapatok a nemzedékek közötti együttműködés jegyében oly módon kerülnek kialakításra, hogy mindegyikben két nyugdíjas és két általános iskolai diák kap helyet. Az idén 14 gárda nevezett a megmérettetésre, így összesen 56-an mérték össze tudásukat. A vetélkedő másik sajátossága, hogy ökumenikus, részt vesznek benne katolikus, református, evangélikus és baptista csapatok is.

Évről évre országos és nemzetközi idősügyi konferenciák szervezésében jeleskedik városunk.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2009-ben Idősbarát Önkormányzat díjat nyert el.

10.5 Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása: a fejezetben tárgyalt célcsoportot érintő legfontosabb feltárt problémák, és a megoldásukra javasolt fejlesztési lehetőségek a következők:

Beazonosított probléma	Javasolt fejlesztési lehetőség
Alacsony foglalkoztatottság, hátrányos munkaerő-piaci helyzet.	Az idők munkaerő-piaci hátrányát csökkentő komplex képzési-átképzési program kidolgozása az élethosszig tartó tanulás jegyében.
Az idők otthonában elhelyezettek körülményei tovább javítandók.	Az idők otthonának helyt adó ingatlanok fejlesztése, felújítása.
Az idők szociális ellátottsága és egészségügyi alapellátása tovább javítandó.	Az idők szociális és egészségügyi ellátásának lehetőségek szerinti további fejlesztése.

11. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége**11.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái:****Fogyatékkal élő népesség összetétele:**

A fogyatékosági támogatásban részesülő kecskeméti fogyatékos személyek száma a fogyatékoság jellege szerint 2012-ben:

<i>mozgásszervi fogyatékos</i>	<i>490 fő</i>
<i>látási fogyatékos</i>	<i>355 fő</i>
<i>hallási fogyatékos</i>	<i>59 fő</i>
<i>értelmi fogyatékos</i>	<i>138 fő</i>
<i>halmozottan fogyatékos</i>	<i>22 fő</i>

(Forrás: Magyar Államkincstár Dél-alföldi Regionális Igazgatósága)

Megjegyzés: A fogyatékos személyek száma valójában ennél több, arról azonban pontos adatokkal nem rendelkezünk. A fogyatékosági támogatásban részesülők száma csak egy iránymutatást jelent, mivel abban nem szerepelhetnek a kiskorú fogyatékos személyek, valamint azok sem, akik a támogatás helyett megtartották a magasabb mértékű családi pótlékot.

Kecskeméti lakóhelyű, tartós betegség vagy fogyatékoság miatt magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermekek száma 2012-ben: **2845 fő**.

Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	975	-
2009	893	-
2010	855	-
2011	831	-
2012	-	825

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Kecskeméten nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők számáról nyújt áttekintést a következő táblázat:

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	20	-	25
2009	20	-	25

2010	20	-	25
2011	20	-	25
2012	25	-	40

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatszolgáltatók

Fogyatékkal élők foglalkoztatottsága: Jelenleg a fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű munkavállalók iránti kereslet nem halad együtt az elsődleges munkaerőpiaccal. Az elsődleges munkaerőpiac munkáltatói nem motiváltak arra, hogy megváltozott munkaképességű, vagy fogyatékkal élő munkavállalókat foglalkoztassanak. Ezen célcsoport munkanélkülisége szociális hátrányt okozó tényező, valamint az intézmények, munkahelyek akadálymentesítettségének hiányában ezek az emberek kirekesztődnek a közösségekből. Integrált munkába helyezésük által nőhet a tolerancia és csökkenhet a szegregáció.

Városunkban az önkormányzat tulajdonában álló Kecskeméti Városgazdasági Kft. 100 %-os tulajdonában lévő **Kecskeméti Foglalkoztatási Nonprofit Kft.** tevékenységének középpontjában az egészségkárosodásból, fogyatékosyságból, valamint a társadalmilag hátrányos helyzetből eredő következmények csökkentése áll. A megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának biztosításával, munkajövedelem juttatással csökkenti a hátrányos helyzet negatív következményeit, és elősegíti a fogyatékos emberek, a megváltozott munkaképességű emberek, hátrányos helyzetűek társadalmi integrációját. A közhasznú szervezet célja a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének előmozdítása, valamint a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése.

A foglalkoztatási rehabilitáció célja elsősorban a megváltozott munkaképességű és a fogyatékkal élők alkalmazása akként, hogy a foglalkoztatás a munkaképesség változás mértékét figyelembe vevő munkaköri feladatok ellátásával értékteremtő, sikerélmény orientált tevékenység elősegítésére irányuljon. Jelenleg a Nonprofit Kft. partnercégeknek végez bér munkát, valamint a közfoglalkoztatási programok keretében alkalmazott közfoglalkoztatottakkal gondoskodik Kecskemét Megyei Jogú Város zöldfelületeinek tisztántartásáról. A Nonprofit Kft. fő profilja a szennyvezetésmentesítés, szállítmányozás, áram elosztó és szabályozó készülék gyártása, szigetelt vezeték és kábel gyártása, valamint papírcsomagoló eszközök gyártása.

A Nonprofit Kft. a megváltozott munkaképességű és a társadalmilag hátrányos helyzetű embereknek ad lehetőséget munkavégzésre. Jelenleg 38 fő megváltozott munkaképességű dolgozó tevékenykedik a Kft.-nél, melyből 2 fő mozgási fogyatékos, 1 fő hallási fogyatékos.

Munkaképesség csökkenése %-ban	Fő
32 %	1
40-45 %	14
50-59 %	12
67 %	9
85 %	1
100 %	1
Összesen:	38

A foglalkoztatottak, mivel megváltozott munkaképességűek, így részmunkaidőben foglalkoztathatóak, az egészségkárosodás mértékétől függően 4, illetve 6 órában dolgoznak.

Megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációja: A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 41/A. § (1) bekezdése alapján a munkaadó a megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációjának elősegítése érdekében rehabilitációs hozzájárulás fizetésére köteles, ha az általa foglalkoztatottak létszáma a 20 főt meghaladja, és az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek száma nem éri el a létszám 5 %-át (kötelező foglalkoztatási szint). Ezzel összefüggésben a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja és az önkormányzati intézmények, gazdasági társaságok már 2010-ben is kapcsolatot tartottak egymással annak érdekében, hogy a megváltozott munkaképességű személyek közvetítésével kapcsolatban megfelelő információkkal rendelkezzenek.

A beérkezett adatokból megállapítható, hogy 2010-ben:

- az önkormányzat intézményeiben 6,14 fő
- a gazdasági társaságoknál 71,60 fő
- összesen: 77,74 fő

megváltozott munkaképességű személyt alkalmaztak.

2011. évben a foglalkoztatott megváltozott munkaképességűek létszáma:

- az önkormányzat intézményeiben 11,14 fő
- a gazdasági társaságoknál 80,60 fő
- összesen: 91,74 fő

Az intézmények adatszolgáltatása alapján elmondható, hogy megváltozott munkaképességű közalkalmazottak részmunkaidős pedagógus, óvónő, iskolatitkár, napközis nevelő munkakörökben kerültek alkalmazásra. A gazdasági társaságoknál a betöltött munkakörök: vízóra leolvasó, vezeték- és csőhálózat szerelő, karbantartó, anyagbeszerző, portás-takarító, jegypénztáros, informatikus, irodai adminisztrátor. A megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatására – ugyanúgy, mint eddig is – mind az önkormányzati intézmények, mind a gazdasági társaságok a jövőben is kiemelt figyelmet fordítanak.

11.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei:

Emelt összegű családi pótlék: A 18 évnél fiatalabb gyermek után, aki a külön jogszabályban meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul, emelt összegű családi pótlék jár.

Közgyógyellátás: Közgyógyellátásra jogosult alanyi jogon az, aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül. Közgyógyellátási igazolvány kiállítható a szociálisan rászorult személy részére is az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére.

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolvány kiváltására jogosult a súlyos mozgáskorlátozott, a látási fogyatékos, az értelmi fogyatékos, a mozgásszervi fogyatékos, az autista és a vak vagy gyengénlátó. Az igényléshez szükséges kérelem nyomtatványt az okmányirodákban lehet kérni.

Utazási kedvezmények: Utazási kedvezmény igénybevételére jogosult korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel az a személy, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, a Magyar Államkincstár Igazgatósága által kiállított hatósági bizonyítvány alapján, továbbá korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel a fenti személlyel (vak, hallássérült, súlyosan fogyatékos) együtt utazó személy (kísérő). A Magyar Államkincstár Regionális Igazgatósága a magasabb összegű családi pótlék, megállapításával egyidejűleg hatósági bizonyítványt állít ki az utazási kedvezmények igénybevétele céljából.

Utazási költségtérítés: Ha a gyermek beteg, a járóbeteg-szakellátások igénybevételéhez, illetve fekvőbeteg gyógyintézetbe történő beutazáshoz, kísérőjével együtt utazási költségeihez támogatás jár. Az utazási utalvány kiállítására és a szolgáltatás igénybevételének igazolására jogosult a beutaló orvos a szakellátásra, illetve az orvosszakértői vizsgálatra történő beutaláskor, illetve az egészségügyi szakellátás orvosa a vizsgálat, a kezelés, a fekvőbeteg intézményből való elbocsátás és az ismételt kezelés elrendelésekor. A fogyatékos gyermek ellátását biztosító gyógypedagógiai intézmény, korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítést nyújtó intézmény és a fogyatékos gyermek rehabilitációs célú szolgáltatását biztosító intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár. A felmerült utazási költség megtérítéséhez utazási utalvány kiállítására a Szakértői Rehabilitációs Bizottság vezetője jogosult. A szolgáltatások igénybevételét az intézmény vezetője az erre a célra rendszeresített utazási utalványon havonta igazolja. Az utazási költség megtérítését a lepecsételt, felhasznált utazási utalványok alapján az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, illetve a megyei egészségbiztosítási pénztárak végzik.

Gépjármű adó kedvezmény: a gépjármű adóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény alapján a súlyos mozgáskorlátozott személy, a súlyos mozgáskorlátozott kiskorú, a cselekvőképeséget korlátozó (kizáró) gondnokság alatt álló súlyos mozgáskorlátozott személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő szülő –ideértve a nevelő-, mostoha-, vagy örökbefogadó szülőt is- egy darab 100 KW teljesítményt el nem érő, nem személytaxiként üzemelő személygépkocsija után legfeljebb 13.000 Ft-ig illeti meg a mentesség. A kérelmet a helyi adóhatóság felé lehet előterjeszteni, és mellékelni kell a mozgássérültség fokát igazoló szakorvosi igazolást.

Akadálymentesítési támogatás: A súlyosan mozgássérült személy a műszakilag akadálymentes lakás kialakításához állami támogatást vehet igénybe. A támogatás összege az akadálymentes új lakás építéséhez, vásárlásához legfeljebb 250 000 Ft (ha a vásárló mozgássérült), meglévő lakáson végzett akadálymentesítéshez legfeljebb 150 000 Ft (ha az igénylő mozgássérült) és legfeljebb 100 000 Ft (ha a vásárló a mozgássérült közeli hozzátartozója). A támogatást igényelheti a mozgássérült vagy az elhelyezéséről gondoskodó közeli hozzátartozó. A támogatást a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége javaslata alapján folyósítja az erre felhatalmazott pénzügyintézet.

Átmeneti segély: Jogosultak rá azok a személyek, akik létfenntartásukat veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerültek, és önmaguk illetve családjuk fenntartásáról másféle módon nem képesek gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások, különösen betegség, elemi kár miatt anyagi segítségre szorúlnak. A helyi önkormányzat rendelete határozza meg a segély összegét és adható gyakoriságát. Az átmeneti segély adható alkalmanként és havi rendszerességgel. Kecskemét esetében Kecskemét Megyei Jogú Város

Önkormányzata Közgyűlésének a pénzbeli és természetbeni támogatásokról szóló 24/2011. (V.26.) önkormányzati rendeletének 20-21-22. §-a tartalmazza az átmeneti segély nyújtásának részletes szabályait.

Lakásfenntartási támogatás: A települési önkormányzat lakásfenntartási támogatást nyújthat annak a családnak vagy személynek, aki a lakásával kapcsolatos költségeit nehezen vagy egyáltalán nem képes fedezni, és a jogszabályokban meghatározott feltételeknek eleget tesz. A lakásfenntartási támogatás normatív alapon állapítható meg. Ugyanarra a lakásra csak egy jogosult részére állapítható meg támogatás, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától. A lakásfenntartási támogatás iránti kérelmet a kérelmező lakóhelye szerint illetékes önkormányzat polgármesteri hivatalában kell benyújtani a helyszínen ingyenesen beszerezhető nyomtatványon. Amennyiben a kérelmet megalapozottnak ítéli meg az önkormányzat, a lakásfenntartási támogatás összegét havonta folyósítja.

Ápolási díj: Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult - a jegyes kivételével - a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi. A települési önkormányzat képviselő-testülete ápolási díjat állapíthat meg annak a hozzátartozónak, aki a 18. életévét betöltött, tartósan beteg személy gondozását, ápolását végzi. Kecskemét vonatkozásában Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a pénzbeli és természetbeni támogatásokról szóló 24/2011. (V.26.) önkormányzati rendeletének 18-19. §-a tartalmazza az ápolási díjra vonatkozó helyi szabályokat.

Gyermekgondozási segély (GYES): Gyermekgondozási segélyre jogosult a szülő, a nevelőszülő, a gyám a saját háztartásában nevelt gyermek harmadik életévének a betöltéséig ikergyermekek esetén a tankötelessé válás évének végéig, tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek 10. életévének betöltéséig. A fent említetteken kívül jogosult még a gyermekgondozási segélyre a nagyszülő, ha a gyermek az első életévét betöltötte, és gondozása, nevelése a szülő háztartásában történik, valamint szülei írásban nyilatkoznak arról, hogy a gyermekgondozási segélyről lemondanak, és egyetértenek a gyermekgondozási segéllynek a nagyszülő részéről történő igénylésével.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, a pénzbeli támogatásnak, az ingyenes tankönyvnek, egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a lakóhely szerint illetékes önkormányzat jegyzője állapítja meg egy év időtartamra.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás: Abban az esetben, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartását veszélyeztető élethelyzetbe kerül. A megállapítás részletes szabályait az önkormányzat rendeletben határozza meg.

Óvodáztatási támogatás : 2009-ben az óvodáztatási támogatás az új jelentkezők részére első ízben annak a szülőnek folyósítható, aki harmadik, illetve negyedik életévét betöltött gyermekét 2009. január 1-jét követően íratta be az óvodába. Azoknak az érintett körbe tartozó szülőknek, akik három-, illetve négyéves, gyermeküket 2009. január 1-je előtt már beírtatták az óvodába, első alkalommal 2009 júniusában tízezer forintot folyósítanak. Az óvodáztatási támogatást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg. Annak a rendszeres

gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére állapítható meg óvodáztatási támogatás, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll. A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek törvényes felügyeletét ellátó szülő a jegyzői eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Az óvodáztatási támogatásra való jogosultságot akkor lehet megállapítani, ha a szülő a gyermekét annak az évnek az utolsó napjáig beíratta az óvodába, amelyben a gyermek a negyedik életévét betöltötte. A pénzbeli támogatás első összege 2009-ben gyermekenként húszezer forint, kivéve, ha a gyermeket 2009. január 1-je előtt írárták be az óvodába, mivel esetükben a támogatás mértéke tízezer forint. A pénzbeli támogatás második és további alkalommal történő kifizetésének összege gyermekenként tízezer forint.

Étkezési térítési díjkedvezmény: 50 %-os normatív kedvezményre jogosult gyermekétkeztetés esetén a szülő a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után. A tanuló után a kedvezményt a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.

Ingyenes tankönyvellátás : Normatív alapon jogosult a kedvezményre a nappali rendszerű oktatásban résztvevő egyedülálló szülő által nevelt vagy tartósan beteg vagy rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő vagy három, vagy többgyermekes családban élő tanuló. A jogosultságot igazolni a családi pótlékról kiállított igazolással, fogyatékoság esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével, rendszeres gyermekvédelmi támogatás esetén az erről szóló határozattal kell. Az igényjogosultságot az iskolai tankönyvrendelés elkészítése előtt, az iskola által meghatározott időben kell bejelenteni.

11.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés:

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés: A fogyatékos személyek hozzáférnek mindazon szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz, amelyeket a szakmai jogszabályok alapján az intézményfenntartók működtetnek. Kifejezetten fogyatékos személyek számára jöttek létre a támogató szolgálatok, amelyek személyi segítséget végeznek a fogyatékos személy otthonában, illetve szállító szolgálatot működtetnek a fogyatékos személy egészségügyi intézménybe, munkába, iskolába történő eljuttatásának segítésére.

A fogyatékos személyeket segíti a Kecskeméten működő két nappali intézmény, amelyeket az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága, valamint a Humán-Rehab Kiemelkedően Közhasznú Egyesület működtet 25, illetve 40 férőhellyel. Ezekben az intézményekben elsősorban a bentlakásos intézményi ellátást nem igénylő, értelmi fogyatékos személyek ellátása történik.

A fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthona az önmaguk ellátásáról gondoskodni nem képes személyek tartós bentlakásos, teljes körű ellátást biztosítja. Ilyen bentlakásos otthon Kecskeméten az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága működtet 100 férőhellyel.

Önálló életvitel: Kecskeméten a Humán-Rehab Kiemelkedően Közhasznú Egyesület működtet fogyatékos személyek rehabilitációs otthonát 30 férőhellyel, illetve rehabilitációs célú lakóotthont 8 férőhellyel. A fogyatékosok rehabilitációs intézménye azoknak a fogyatékos, valamint mozgás-, illetőleg látássérült személyeknek az elhelyezését szolgálja,

akiknek oktatása, képzése, átképzése és rehabilitációs célú foglalkoztatása csak intézményi keretek között valósítható meg.

A fogyatékosok rehabilitációs intézménye előkészíti az ott élők családi és lakóhelyi környezetbe történő visszatérését, valamint megszervezi az intézményi ellátás megszűnését követő utógondozást.

Az Egyesület a rehabilitációs otthonokban élő személyek szociális foglalkoztatását is megszervezi, munkajövedelmet biztosít számukra.

Akadálymentesítés: Az önkormányzati intézmények felújítása során minden esetben a jogszabályi előírásoknak megfelelően megtörténik az akadálymentesített környezet kialakítása. Sajnos még mindig vannak a városban olyan középületek, amelyek akadálymentesítését a megfelelő források hiánya, vagy a középületek műemléki védettsége miatt még nem sikerült megoldani. Az önkormányzat jelentős eredményeket ért el ugyanakkor az elmúlt években a közterületek, utak és járdák akadálymentesítése kapcsán, ami főleg a belvárosban érzékelhető.

11.4 Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása: a fejezetben tárgyalt célcsoportot érintő legfontosabb feltárt problémák, és a megoldásukra javasolt fejlesztési lehetőségek a következők:

Beazonosított probléma	Javasolt fejlesztési lehetőség
Alacsony foglalkoztatottsági szint.	A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű munkavállalók munkaerőpiaci esélyeit és integrációját segítő komplex képzési-átképzési program
A középületek, közterületek, közszolgáltatások akadálymentességének nem kielégítő volta.	Az akadálymentesített középületek, közterületek számának növelése
A köznevelési rendszerből kikerülő felnőtt autisták ellátásának hiánya.	Felnőtt autisták nappali ellátását szolgáló intézmény fenntartását végző szervezettel történő hosszú távú megállapodás megkötése

12. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek társadalmi felelősségvállalása

12.1 Az önkormányzati és a civil szektor partnersége, társadalmi innováció: Az állami-önkormányzati és az üzleti-piaci szektor mellett napjainkban egyre fontosabb szerepet játszik a demokratikus társadalmak életében a civil szféra. Alapvető jelentőségű a helyi társadalom fejlődésében, a közösségi élet és értékrend melletti erős elkötelezettség kialakulásában és az önkéntesség megerősödésében. Fontos szerepet töltenek be egy városi közösség életében azok a civil szervezetek, amelyek annak érdekében intézményesülnek, hogy olyan feladatokat lássanak el, amelyet sem az állam, sem a piac nem akar vagy nem tud felvállalni. Haszonelvűség nélkül, a közjó érdekében cselekszenek oly módon, hogy gyakran hatékonyabban, költségkímélőbben és humánusabban látják el az általuk vállalt feladatokat, mint az olykor ereje határáig terhelt önkormányzati intézményrendszer. A perifériára szorult rétegekkel való foglalkozás és az esélyegyenlőség minél szélesebb körű biztosítása egyaránt olyan területek, amelyek vonatkozásában a civil szervezetek aktív tevékenységet fejtenek ki, és amely területeken alternatívák és többletlehetőségek nyújtására alkalmasak.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a kezdetektől fogva figyelemmel kísérte és a lehetőségeihez mérten támogatta a városban működő civil szervezeteket. Mivel az önkormányzat és a helyi civil szféra képviselői egyaránt felismerték, hogy a hangzatos jelszavak helyett a valódi, hasznos, tartalommal megtöltött kapcsolatfelvételek és problémamegoldások, valamint a konkrét ágazati együttműködések szolgálják a város polgárainak érdekeit, mindkét érdekelt fél törekedett a minél szélesebb körű kapcsolatrendszer kialakítására és aktív működtetésére. Ennek a felismerésnek az eredményeként jött létre Kecskeméten a **Városi Civil Kerekasztal**, amely 2007 óta fogja össze a városban tevékenykedő, a közéletben aktív társadalmi szervezeteket és alapítványokat. A Városi Civil Kerekasztal 2008. július 4-én együttműködési megállapodást kötött Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatával. Ennek megfelelően a civilek képviselői részt vehetnek a megfelelő önkormányzati bizottsági üléseken, a civilekkel kapcsolatos pályázatok előminősítésében, így a lakossági érdekeket jobban képesek megjeleníteni már a döntés-előkészítés szakaszában is. A civilek nyilvánosságot kapnak a Városházán évente megrendezett **Városi Civil Fórumon** és az önkormányzat honlapján. Az önkormányzat pénzbeli és természetbeni támogatással segíti számos civil szervezet működését és programjainak megvalósítását.

Az említett Városi Civil Kerekasztal 8 szakmai kerekasztalból épül fel, amelyek mindegyike magas színvonalú szakmai tevékenységgel járult hozzá a város életkörülményeinek, a polgárok esélyegyenlőségének javításához. A szakmai kerekasztalok a következők:

- Egészségügyi Civil Kerekasztal
- Gyermek, Ifjúsági és Oktatási Civil Kerekasztal
- Kulturális Civil Kerekasztal
- Hagyományőrző Civil Kerekasztal
- Műszaki, Tudományos és Innovációs Civil Kerekasztal
- Nyugdíjas Civil Kerekasztal
- Sport és Szabadidős Civil Kerekasztal
- Szociális Civil Kerekasztal

A Városi Civil Kerekasztal és az évente megrendezésre kerülő Városi Civil Fórum széles körű nyilvánosságot biztosít a helyi civil szféra számára, ugyanakkor az önkormányzat egyértelmű szándéka, hogy még szélesebbre tárja az együttműködés kapuit azon civil szervezetek előtt is, amelyek – egyelőre - nem képviseltetik magukat a fenti érdek-képviselési fórumokban. Ennek a kívánatos, még szélesebb körű önkormányzati-civil együttműködésnek a kiszámítható anyagi keretfeltételeit a Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése 7/2011. (II.9.) KH. számú határozatával létrehozott **Városi Támogatási Program** teremtheti meg, ami új támogatási konstrukció az önkormányzat részéről a civil szféra szervezetei számára. A Városi Támogatási Program Bevezető része a Program életre hívásának szükségességét egyebek mellett azzal indokolja, hogy „A korábbi támogatási rendszer számos aránytalanságot, párhuzamosságot és ellentmondást hordozott magában.”, így szükségessé vált egy, az eddigieknél átláthatóbb, egyszerűbb pályázati lehetőség megalkotása. Az említett Bevezető a következőket is leszögezi: „Az egyre erősödő civil szféra napjainkra a társadalom minden területét átfogja, és fontos tartópillére demokráciánknak, az egyes közösségek érdekérvényesítésének. A nonprofit szerveződések és az önkormányzat együttműködése, együttgondolkodása jelentős erőforrásokat mozgósíthat közös céljaink megvalósítása érdekében. A civil társadalom a maga eszközeivel azon munkálkodik, hogy élhetőbb, színesebb, boldogabb legyen városunk, a különböző szerveződések számos területen kiegészítik, erősítik az önkormányzat feladatait.”

Az önkormányzat a Városi Támogatási Program égisze alatt éves szinten százmillió forintos nagyságrendű pályázati keretet biztosít a Közgyűlés által megfogalmazott célokra, amelyek megfogalmazása során elsődleges szempont az, hogy „megvalósulásukkal az egész város gazdagodjon, fejlődjön, mind sikeresebbé váljon, segítve az itt élők boldogulását.” (Városi Támogatási Program Bevezető) A fentieknek megfelelően a Program által támogatott pályázati célok és az előírányzatunként rendelkezésre álló keretösszegek 2011-ben a következők voltak:

- Oktatási programok, 10 millió Ft.
- Kulturális programok, 25 millió Ft.
- Szociális programok, 4 millió Ft.
- Egészségügyi programok, 3 millió Ft.
- Ifjúsági programok, 18 millió Ft.
- Sport programok, 39 millió Ft.
- Idősügyi programok, 7 millió Ft.
- Egyházügyi programok, 25 millió Ft.
- Környezetvédelmi alap, 11 millió Ft.
- Kisebbségi programok, 6 millió Ft.
- Mezőgazdasági programok, 2 millió Ft.
- Műemlékvédelmi programok, 4 millió Ft.

2012-ben összesen 101.5 millió forint volt a szervezetek számára megpályázható összeg. A pályázati előírányzatok keretösszegei 2012-ben az alábbiak szerint alakultak:

- Oktatási programok, 8.5 millió Ft.
- Kulturális programok, 16 millió Ft.
- Szociális programok, 4 millió Ft.
- Egészségügyi programok, 3 millió Ft.
- Ifjúsági programok, 5 millió Ft.
- Sport és szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos programok, 39 millió Ft.
- Idősügyi programok, 7 millió Ft.
- Környezetvédelmi programok, 5 millió Ft.

- Nemzetiségi programok, 6 millió Ft.
- Mezőgazdasági programok, 2 millió Ft.
- Műemlékvédelmi programok, 6 millió Ft.

12.2 Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége: A kecskeméti civil aktivitás egyik legnagyobb potenciált magában rejtő területe az esélyegyenlőség minél szélesebb rétegek számára való biztosítása. A következőkben – természetesen a teljesség igénye nélkül - bemutatjuk az egyes célcsoportok esélyegyenlőségének javítását célzó legfontosabb civil tevékenységeket városunkban.

A *mélyszegénységben*, illetve nagyon nehéz anyagi helyzetben élő embertársaink számára több kecskeméti civil szervezet nyújt segítséget. Kiemelkedik ezek közül a karitatív tevékenységet végző civil szervezetek közül a **Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Alföldi Régió Kecskeméti Csoportja**, amelynek ez irányú tevékenységének egyik legfontosabb szegmense a hajléktalan emberekkel való elhivatott, magas szakmai színvonalon végzett foglalkozás. A hajléktalan-ellátás nemzetközi szintű központja Kecskeméten a Matkói út 20. szám alatt található Magyar Máltai Szeretetszolgálat Komplex Hajléktalanellátó és Rehabilitációs Központ, amely a szociális szolgáltatások rendszerébe illeszkedő, személyes gondoskodást nyújtó integrált intézmény. A központban a következő szolgáltatásokat vehetik igénybe a rászorulóknak:

- hajléktalanok nappali ellátása 45 fő részére
- hajléktalanok éjjeli menedékhelye 39 fő részére
- krízis férőhely +20 fő részére a hideg hónapokban
- Hajléktalanok Átmeneti Szállása 13 fő részére
- Hajléktalanok Otthona 28 fő részére
- Hajléktalan Személyek Rehabilitációs Intézménye 21 fő részére

A fent felsorolt szolgáltatások mellett a **Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Alföldi Régió Kecskeméti Csoportja** nappali melegedőt is működtet a Hoffmann János utca 11. szám alatt, amely a hajléktalanok számára napközbeni lehetőséget biztosít benttartózkodásra, alapvető higiéniai szükségleteinek kielégítésére, egyszerű ételmezésre és egyéb kiegészítő szolgáltatásokra.

A Szeretetszolgálat népkonyhát is fenntart ugyanezen a címen, amely feladatát a Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatával 2004. január 10-én megkötött feladatátvállalási szerződés alapján látja el. A népkonyhai tevékenység célkitűzése: napi egyszeri egy tál meleg étel kiszolgálása, 100 fő részére, mely ételnek meg kell felelni egy átlagos felnőtt ember napi energia és tápanyagszükséglete 40 %-nak. A népkonyha ellátotti köre a hajléktalan, illetve a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelően szociálisan hátrányos helyzetűnek minősített emberek.

A legnehezebb sorsban élő kecskeméti polgárok jelentik a Szeretetszolgálat által ellátott Utcai Gondozó Szolgálat célcsoportját is, hiszen egyik fő feladata az utcán tartózkodó hajléktalan személyek életkörülményeinek figyelemmel kísérése, szükség esetén ellátás biztosításának kezdeményezése.

Hasonlóan fontos szerepet tölt be a kecskeméti szegények karitatív ellátásában a **Porta Egyesület**, illetve a hozzá kapcsolódó segítő szervezetek, mint például a **Wojtyla Barátság Központ, vagy a Szenteste Alapítvány**. Ezek a szervezetek, összhangban kereszténység és a

szegény embertársaink iránti elkötelezettségükkel, ugyancsak szerveznek rendszeres étkeztetést, adománygyűjtést, közösségi és lelki programokat, valamint rendezvényeket a rászorultaknak.

A **Kecskeméti Jóléti Egyesület** tevékenységi körében ugyancsak kiemelt feladat az utcai szociális munka, hiszen az Egyesület célja az utcán életvitelszerűen tartózkodó vagy a szociális intézményrendszerből kiszorult hajléktalan személyek, közösségek felkutatása, mentális segítése a szociális munka eszközszerével. Ugyancsak a mentális gondozás, különösen a szenvedélybetegekkel való szakszerű foglalkozás terén ér el kiemelkedő eredményeket Kecskeméten a **Főplébániai Karitás Alapítvány** fenntartásában működtetett **Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat**, amely szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátását, pszichiátriai betegek közösségi ellátását, valamint pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali intézményének működtetését vállalja Kecskeméten.

A *gyermek*ek érdekképviselése, az őket érintő hátrányok kiküszöbölése, életkörülményeik javítása, valamint testi-lelki-szellemi egészségük megőrzése ugyancsak olyan célok és feladatok, amelyek közmegegedésre szolgáló megvalósításában számos civil szervezet működik közre Kecskeméten.

Kecskemét abban a szerencsés helyzetben van, hogy itt működik az **SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa** fenntartásában az országban a legjobb infrastrukturális háttérrel és magas szakmai színvonalú humán erőforrással rendelkező gyermekfaluja, amelyről már a gyermekvédelmi szakellátás kapcsán írtunk, és amely a város kiemelkedő értékei közé tartozik.

Ugyancsak nagy öröm és megtiszteltetés Kecskemét számára, hogy itt nyílt meg Közép-Európa második **Kék Vonat Gyermekkrízis Alapítvány** által működtetett Komputer Klubháza. Az Alapítvány célja a gyermekek és fiatalok meghallgatása, szükség esetén konzultációval és intervencióval való segítése, az ENSZ definíciója szerinti gyermeki jogok minél teljesebb megvalósulása Magyarországon és annak elérése, hogy a gyermekek az Európában elfogadott színvonalon juthassanak segítséghez. Tevékenységükben kiemelt fontosságú az alacsonyküszöbű szolgáltatások nyújtása, a hátrányos helyzetű gyermekek megszólítása és bevonása, valamint a jól képzett önkéntesek alkalmazása.

Nemzetközi hírű civil aktivitása a városnak az **Európa Jövője Egyesület** által megálmodott és megszervezett Csiperó Gyermektalálkozó, amelynek létrehozói a kezdetektől nagy figyelmet fordítanak arra, hogy a programokba bevonják mind a kecskeméti, mind pedig a határon túli hátrányos helyzetű gyermekeket is.

Rendkívül fontos a gyermekek esélyegyenlősége biztosítása szempontjából a testi-lelki egészség védelme, az ezt célzó prevenció is. Ennek egyik leghatékonyabb eszköze a családi életre nevelés, az önkép és az önismeret fejlesztése. Az önkormányzat anyagi és erkölcsi támogatását egyaránt élvező **Széchenyivárosi Közösségépítő Egyesület Kecskemét** által 21 éve működtetett „Boldogabb családokért” családi életre nevelés program az elmúlt években számos helyi oktatási intézménybe eljutott már. A múlt évben 40 intézmény 154 osztályában 3700 diák volt részese a programnak. A tanulók körében nagyon népszerűek a „Család-órák”, melyek a családi életre való felkészülést segítik. Ezeket az órákat az Egyesület a Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Fiatalokorúak Börtönében, 2011. szeptember óta pedig az anya-gyermek részlegben is tartja. A természetes családtervezés népszerűsítése a fiatalok, jegyespárok és házaspárok körében is folyik.

A fiatalok testi és mentális egészségének megőrzése nem választható el a szenvedélybetegségek elleni küzdelemtől, hiszen ezek gyakran veszélyeztetik a fiatalok egészséges fizikai és lelki fejlődését. A már fentebb is említett, 2000 óta a Főplébániai Karitás Alapítvány keretében működő **Rév Szendély-beteg Segítő Szolgálat** felkérés alapján segít az iskolai drogellenes stratégiák kidolgozásában, drogmegelőző programokat tart diákoknak, drogprevenciós tájékoztatót tantestületeknek, szülőknek, megjelennek szóróanyagaikkal és személyes tanácsadással az ifjúsági szabadidős rendezvényeken, prevenciót folytatnak diákotthonokban, bentlakásos gyermekvédelmi intézményekben. Számos kiadványuk és szóróanyaguk jelent már meg diákok és szülők számára egyaránt. Megelőző-felvilágosító szolgáltatást, azaz elterelést is végeznek, az elmúlt évben 48 kecskeméti vett részt a programban. A Szolgálat önségítő csoportot is működtet.

A gyermek- és ifjúságvédelem terén kiemelkedő tevékenységet folytat még a **Twist Olivér Gyermek- és Ifjúságvédelmi Egyesület**, a **KINCS Kecskeméti Nagycsaládosok Egyesülete**, valamint a **Lakótelepi Gyermekekért Alapítvány**. Mindhárom civil szervezet célja a hasznos szabadidő eltöltés biztosítása mellett az utcai csellengés megelőzése és a kiskorúak veszélyeztetettségének csökkentése, valamint a Lakótelepi Gyermekekért Alapítvány esetében a mind súlyosabb méreteket öltő alultápláltság elleni küzdelem is.

Több olyan civil szervezet is található Kecskeméten, amelyek a nők esélyegyenlőségének elérését igyekezik támogatni. Az **Első Magyar Vidéki Nőegylet** a hátrányos településstruktúrában élő nők demokratikus jogainak érvényesítését, valamint a társadalmi beilleszkedésük elősegítését tűzte ki célul. Hasonló célok vezérlik a **Nők a Nemzet Jövőjéért Egyesület** tagjait is, akik számos karitatív, tudományos, kulturális és hagyományörző program megszervezése mellett kiemelkedő szerepet játszanak a Bács-Kiskun Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház működtetésében is. A családok esélyteremtésének egyik nélkülözhetetlen intézményi háttere a 21 engedélyezett férőhellyel működő Családok Átmeneti Otthona is, amit Kecskeméten a **Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Alföldi Régió Kecskeméti Csoportja** üzemeltet. Ebben az Otthonban lehetőség van arra, hogy a gyermekek ellátatlansága és veszélyeztetettsége oly módon lehessen orvosolható, hogy a család együtt maradhat.

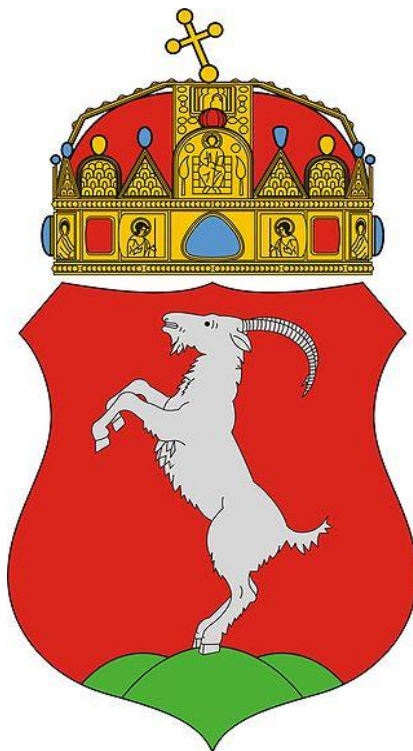
Az **idősekkel** foglalkozó kecskeméti civil szervezetek célja az idősek érdekeinek védelme, társadalmi megbecsülésük erősítése, egészségi szükségleteik kielégítésének támogatása. Ezek a civil szervezetek kiemelkednek szervezettségükkel, folyamatosan nagy létszámban képviseltetik magukat a különböző városi rendezvényeken. Az idősek érdekeit védő és a magukat az időseket tömörítő civil szervezetek városi ernyőszervezete a **Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége**, amelynek 31 klub a tagja. Az önkormányzat 2007 decembere óta a Városházán biztosít ingyenesen irodát a Szövetség számára. Az önkormányzat anyagi támogatást is biztosít a Szövetség számára programjaik megvalósítására, ez az összeg 2012-ben 2 millió forint. További számottevő összeg áll rendelkezésre a Városi Támogatási Programon keresztül egyéb idősügyi programok támogatására, amelyre bármely civil szervezet pályázhat.

A **fogyatékkal élők** esélyegyenlőségét támogató civil szervezetek között is számos olyan található Kecskeméten, amely komoly tevékenységet fejt ki az egyes célcsoportok érdekképviselése terén. A **Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Bács-Kiskun Megyei Szervezete**, a **Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesülete**, az **Értelmi Fogyatékosok Kecskeméti Érdekvédelmi Szervezete**, a **Dömdödöm Szülők Alapítványa** a

Fogyatékkal Élő Gyermekekért, az Értünk-Magunkért-Velünk Mozgássérültekért Közhasznú Alapítvány, a Mozgássérült Fiatalokért Alapítvány vagy az **Autista Gyermekekért Egyesület** mind olyan civil szervezetek, amelyek célként és feladatként fogalmazták meg az általuk képviseltek társadalmi integrációjának elősegítését és az őket érintő előítélet, elutasítás csökkentését.

Fontos kiemelni a szakterületen működő civil szervezetek közül a **Humán Rehab Kiemelkedően Közhasznú Egyesületet**, amely 40 férőhelyes fogyatékosok nappali intézményt működtet kecskeméti telephelyén, és amellyel Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött a kecskeméti fogyatékos fiatalok ellátása érdekében 2012-ben.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve

13.1 A helyzetelemzés megállapításainak összegzése:

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	1. Foglalkoztatási válság, munkajövedelem hiánya 2. A lakhatással kapcsolatos eladósodottság növekedése 3. A lakókörnyezet szegregációja	1. Komplex képzési program kidolgozása és végrehajtása a célcsoport igényeinek és élethelyeinek figyelembe vételével 2. Adósságkezelési rendszer továbbműködtetése, fejlesztése 3. A szegregált területeket érintő komplex városfejlesztési program végrehajtása
Gyermekek	1. Gyermekszegénység, a gyermekes családokat érintő szegénység 2. Bölcsődei infrastruktúra hiányosságai 3. Gyermekek átmeneti otthonának hiánya	1. A szülők tartós munkanélküliségének csökkentésére irányuló komplex képzési program 2. A bölcsődei infrastruktúra fejlesztése 3. Gyermekek átmeneti otthona feladatainak biztosítása
Nők	1. Munka és magánélet egyensúlyának hiánya 2. Tervezett gyermekek megszületésének támogatása	1. A nők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása 2. Támogatási rendszer kidolgozása azon

		szolgáltatások igénybevételére, melyek a gyermek 8 éves koráig annak ellátásában és a háztartási munkában nyújtanak segítséget
Idősek	1. Alacsony foglalkoztatottság, hátrányos munkaerő-piaci helyzet 2. Idősek otthonában élők elhelyezési körülményeinek javítása 3. Idősek szociális ellátottságának és egészségügyi alapellátásának további javítása	1. Az idősek munkaerő-piaci hátrányát csökkentő komplex képzési-átképzési program kidolgozása az élethosszig tartó tanulás jegyében 2. Az idősek otthonának helyt adó ingatlanok fejlesztése, felújítása 3. Az idősek szociális és egészségügyi ellátásának lehetőségei szerinti további fejlesztése
Fogyatékkal élők	1. Alacsony foglalkoztatottsági szint 2. A középületek, közterületek, közszolgáltatások akadálymentességének nem kielégítő volta 3. Az köznevelési rendszerből kikerülő felnőtt autisták ellátásának hiánya	1. A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű munkavállalók munkaerő-piaci esélyeit és integrációját segítő komplex képzési-átképzési program 2. Az akadálymentesített középületek, közterületek számának növelése 3. Felnőtt autisták nappali ellátását szolgáló intézmény fenntartását végző szervezettel történő hosszú távú megállapodás megkötése

13.2 A beavatkozások megvalósítói:

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Komplex képzési program kidolgozása a mélyszegénységben élő és/vagy roma emberek igényeinek és életkörülményeinek figyelembe vételével. 2. Adósságkezelési rendszer továbbműködtetése, fejlesztése. 3. A szegregált területeket érintő komplex városfejlesztési program végrehajtása.	1. Bevont aktorok, partnerek: Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2. Bevont aktorok, partnerek: Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága, Városi Szociális Közalapítvány, Bács-Kiskun Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház, Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 3. Bevont aktorok, partnerek: Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
Gyermekek	1. A szülők tartós munkanélküliségének csökkentésére irányuló komplex képzési program kidolgozásának koordinációja. 2. A bölcsődei infrastruktúra fejlesztésére pályázatok benyújtása. 3. Gyermekek átmeneti otthona feladatainak biztosítása.	1. Bevont aktorok, partnerek: Kecskeméti TISZK, Türr István Képző és Kutató Intézet, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2. Bevont aktorok, partnerek: Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 3. Bevont aktorok, partnerek: Egészségügyi és Szociális

		Intézmények Igazgatósága, SOS Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
Nők	1. A nők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása. 2. Támogatási rendszer kidolgozása azon szolgáltatások igénybevételeire, melyek a gyermek 8 éves koráig annak ellátásában és a háztartási munkában nyújtanak segítséget. 3. Fiatalok motiválása a családalapításra még a diploma megszerzése előtt, illetve azzal párhuzamosan.	1. Bevont aktorok, partnerek: Türr István Képző és Kutató Intézet, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2. Bevont aktorok, partnerek: Nők a Nemzet Jövőjéért Egyesület Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 3. Bevont aktorok, partnerek: Kecskeméti Főiskola, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, Bács-Kiskun Megyei Kórház, érintett ifjúsági, civil és egyházi szervezetek Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
Idősek	1. Az idősek munkaerő-piaci hátrányát csökkentő komplex képzési-átképzési program kidolgozása az élethosszig tartó tanulás jegyében. 2. Az idősek otthonának helyt adó ingatlanok fejlesztése, felújítása. 3. Az idősek szociális és egészségügyi ellátásának lehetőségek szerinti további fejlesztése.	1. Bevont aktorok, partnerek: Kecskeméti TISZK, Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár, Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központ Nonprofit Kft., Türr István Képző és Kutató Intézet, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 2. Bevont aktorok, partnerek: Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata 3. Bevont aktorok, partnerek:

		Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága, Bács-Kiskun Megyei Kórház, érintett civil szervezetek Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
Fogyatékkal élők	1. A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű munkavállalók munkaerő-piaci esélyeit és integrációját segítő komplex képzési-átképzési program 2. Az akadálymentesített középületek, közterületek számának növelése 3. Felnőtt autisták nappali ellátását szolgáló intézmény fenntartását végző szervezettel történő hosszú távú megállapodás megkötése	1. Bevonott aktorok, partnerek: Kecskeméti TISZK, Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár, Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központ Nonprofit Kft., Türr István Képző és Kutató Intézet, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, érintett civil szervezetek, a munkaadók képviselői, jó példával szolgáló munkáltatók 2. Bevonott aktorok, partnerek: a témában tevékenykedő civil szervezetek (pl. Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Bács-Kiskun Megyei Szervezete, Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesülete, Mozgáskorlátozottak Bács-Kiskun Megyei Egyesülete), szakhatóságok. 3. Bevonott aktorok, partnerek: Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága, EGYMI Autista Centrum, érintett civil és egyházi szervezetek Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata

Jövőképünk: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata elkötelezett az iránt, és hisz annak jövőbeli megvalósításában, hogy Kecskemét olyan város legyen, amelyben a jelen dokumentumban megjelenített esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozó polgárok is emberhez méltó, emberi méltóságukat és értékeiket tiszteletben tartó és támogató lakó- és társadalmi környezetben élhetnek. A fenti intézkedések ennek a vízióknak a megvalósulását szolgálják.

13.3 Az intézkedési területek részletes kifejtése**13.3.1 táblázat:**

Intézkedés címe:	Komplex képzési és szociális földprogram kidolgozása és végrehajtása a mélyszegénységben élő és/vagy roma emberek igényeinek és életkörülményeinek figyelembe vételével
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mélyszegénységben élő és/vagy roma emberek jelentős része nincs jelen a munkaerő-piacon, rendkívül alacsony a gazdasági aktivitásuk, így a jövedelmi helyzetük rossz. Ennek a mélyszegénységet konzerváló állapotnak az egyik legfőbb oka a megfelelő iskolai végzettség és képzettség hiánya. A megvalósítandó komplex képzési program célcsoportját elsősorban (de nem kizárólagosan) azok az emberek jelentik, akik a Mezeiváros-Ürgés városrészben élnek. Ezen a területen jelentős a gazdaságilag inaktív népesség aránya (66%), a munkanélküliségi ráta a városi átlaghoz képest igen magas (23%), ezen belül a tartósan munkanélküliek aránya is számottevő (8%).
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A komplex képzési program célja olyan ismeretek, készségek és tudás biztosítása, mely lehetőséget teremt a képzésben résztvevő embereknek a munka világába történő visszakapcsolódásra, ezzel is segítve a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok eredményes integrációját. A szociális földprogram célja munkalehetőség és megélhetési forrás biztosítása a célcsoport számára.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• A célcsoport meghatározása, az előzetes tudásszint, valamint a munkaerő-piac igényeinek felmérése. • A fenti felmérések alapján a konkrét képzések meghatározása, a képzéseken résztvevők kiválasztása, a képzési tananyag és az adott képesítéshez szükséges tanulmányi és vizsgakövetelmények meghatározása. • A képzések megvalósítása. Szociális földprogram kidolgozása
Résztvevők és felelős	Kecskemét, elsősorban a Mezeiváros-Ürgés városrész mélyszegénységben élő és/vagy roma lakosai. Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
Partnerek	A képzési programot megvalósító szervezet, Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat.
Határidő(k) pontokba szedve	2014.03.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	45 db képzésen részt vevő személy, akik OKJ-s bizonyítványt vagy betanított munkás tanúsítványt szereznek a képzés végén. 1 db kidolgozott szociális földprogram
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• A célcsoport motivációja. A kockázat csökkentésének eszköze: a továbbfoglalkoztatás lehetőségek szerinti garانتálása. • A potenciális munkaadók motivációja. A kockázat csökkentésének eszköze: szerződés szerinti teljesítés kikényszerítése a képzést vállaló szervezettől.
Szükséges erőforrások	EU-támogatás+önkormányzati önerő.

13.3.2 táblázat:

Intézkedés címe:	Adósságkezelési rendszer továbbműködtetése, fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az utóbbi években igen jelentősen nőtt az adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma: 2007-ben 183, 2008-ban 274, 2009-ben 417, 2010-ben 595, 2011-ben 604 fő részesült ebben az ellátásban. A már megkezdett jó gyakorlatok eredményét mutathatja a 2012-es viszonylag jobb adat (591 fő)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A legfontosabb cél, hogy ne növekedjen az adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma. Középtávú cél az ellátásban részesülők száma növekedésének megállítása, hosszú távú cél pedig az említett ellátásban részesülők számának csökkentése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Adósságkezelési tanácsadó rendszer továbbműködtetésével, fejlesztésével preventív feladatok ellátása az adósságspirálba kerülés elkerülése érdekében. - Az ESZII családgondozói létszámának emelésével, továbbá a jó gyakorlatok rendszerszerűvé tételével kialakul egy hatékonyabb adósságkezelési tanácsadás
Résztvevők és felelős	Kecskemét mélyszegénységben élő és/vagy roma lakosai. Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
Partnerek	Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatóságának Családsegítő Szolgálat.
Határidő(k) pontokba szedve	Középtávú célhoz: 2015. december 31. Hosszú távú célhoz: 2016. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Közép: Az adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma 0 %-kal nő a 2012. évi bázisadatokhoz képest. Hosszú: Az adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma 2 %-kal csökken a 2012. évi bázisadatokhoz képest. (Bázisadat: 2012-ben 591 fő)
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A célcsoport motivációja. A kockázat csökkentésének eszköze Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzatának bevonása a tevékenységbe.
Szükséges erőforrások	EU támogatás+ önkormányzati önerő

13.3.3 táblázat:

Intézkedés címe:	A szegregált területeket érintő komplex városfejlesztési program végrehajtása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A KSH értelmezésében szegregátumnak tekintjük azokat a területeket, ahol az alábbi 6 mutató közül legalább három teljesül: • alacsony iskolázottság • alacsony gazdasági aktivitás • munkanélküliség magas szintje • szegénység és kirekesztettség magas szintje • erősen leromlott lakókörnyezet • lakóépületek alacsony energiahatékonysága Az érintett területeken élő, többnyire alacsony státuszú lakók számára nem biztosított az egyenlő hozzáférés a közszolgáltatásokhoz, a munkaerő-piaci lehetőségekhez, a magas színvonalú oktatáshoz, valamint az itt élők életkörülményei és lakókörnyezete is infrastrukturális fejlesztéseket igényelnek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél a szegregáció oldása az adott területeken, annak megakadályozása, hogy ezeken a területeken tovább növekedjen az alacsony státuszú népesség koncentrációja. További cél az életkörülmények és a lakókörnyezet állapotának javítása, a társadalmi kohézió erősítése, a közösségi szolgáltatások bővítése, a helyi társadalom képzése és a szegregátumok minőségi környezetjavítása infrastrukturális fejlesztések által.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• Szociális integráció: humán szolgáltató intézmények, közösségi ház létrehozása. • Lakhatási integráció: önkormányzati tulajdonú bérlakások felújítása.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: az adott célterület lakosai. Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
Partnerek	Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága.
Határidő(k) pontokba szedve	2014. május 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	• 1 db megépült közösségi ház. • 12 db felújított önkormányzati tulajdonú bérlakások száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A projekt komplexitása miatt tartalmaz műszaki, jogi, társadalmi és gazdasági kockázatokat is. Ezek kezelésének részletes módjait és eszközeit a projektdokumentáció tartalmazza.
Szükséges erőforrások	EU támogatás+ önkormányzati önerő.

13.3.4 táblázat:

Intézkedés címe:	A szülők tartós munkanélküliségének csökkentésére irányuló komplex képzési program
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szülők inaktivitása, a munkajövedelem hiánya a gyermekszegénység kialakulásának és konzerválódásának egyik legfőbb oka. A pénzügyi támogatásoknál megállapítható, hogy a legnagyobb összeget a rendszeres jellegű segélyekre fizeti ki az önkormányzat, amelyek közül kiemelkedik a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (aktív korúak ellátása).
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Legfontosabb cél a szülők integrációja az elsődleges munkaerő-piaci szektorba. Olyan tevékenységekbe kell bevonni őket, amely elősegíti a munkaszocializációjukat és lehetővé teszi a jövedelemstruktúrában a munkajövedelem megjelenését, megerősödését. Hosszú távú cél a tartós munkanélküliek között a gyermekek számának csökkentése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• A célcsoport meghatározása, az előzetes tudásszint, valamint a munkaerő-piac igényeinek felmérése. • A fenti felmérések alapján a konkrét képzések meghatározása, a képzéseken résztvevők kiválasztása, a képzési tananyag és az adott képesítéshez szükséges tanulmányi és vizsgakövetelmények meghatározása. • A képzések megvalósítása.
Résztvevők és felelős	Kecskemét mélyszegénységben élő és/vagy roma lakosai közül azok, akik gyermeket/gyermeket nevelnek, és tartósan munkanélküliek. Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
Partnerek	Türr István Képző és Kutató Intézet, Kecskeméti TISZK, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, Kecskemét Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat.
Határidő(k) pontokba szedve	2017.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Legalább egy darab képzés megvalósítása tartósan munkanélküli, 18 év alatti gyermeket/gyermeket nevelő szülők számára.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• A célcsoport motivációja. A kockázat csökkentésének eszköze: anyagi erőforrások biztosítása, a továbbfoglalkoztatás lehetőségek szerinti garntálása. • A potenciális munkaadók motivációja. A kockázat csökkentésének eszköze: szemléletmód váltó tréningek.
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő.

13.3.5 táblázat:

Intézkedés címe:	A bölcsődei infrastruktúra fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A bölcsődei kapacitásproblémák a férőhelyek számának adminisztratív emelésével sem oldódtak meg, hiszen a kihasználtság még így is jóval meghaladja a 100%-ot.
Célok	Általános cél: a gyermekek napközbeni ellátása magasabb színvonalon legyen biztosított Kecskeméten a jelenleginél. Konkrét cél: a Széchenyi Sétányi Bölcsőde teljes felújítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• Bölcsődei infrastruktúra fejlesztési igények felmérése, prioritás megállapítása. • Pályázati lehetőségek, források feltérképezése, pályázatok benyújtása. • Nyertes pályázatok esetén a fejlesztési beruházások megvalósítása.
Résztvevők és felelős	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
Partnerek	Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága.
Határidő(k) pontokba szedve	2017.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az ESZII Széchenyi Sétányi Bölcsődéje teljesen felújított állapotba kerül.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• Pályázati források hiánya. • Sikertelen pályázói aktivitás.
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő.

13.3.6 táblázat:

Intézkedés címe:	Gyermekek átmeneti otthona feladatainak biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kecskeméten hiányzik az egyik gyermekjóléti alapellátási intézményi pillér, a gyermekek átmeneti otthona.
Célok	Gyermekek átmeneti otthona feladatait ellátó intézmény biztosítása ellátási szerződéssel
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	TIOP-pályázati keretek között megvalósuló intézmény fenntartójával ellátási szerződés kötése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Kecskemét, Megyei Jogú Város Önkormányzata, nem állami fenntartók, ESZII, szakhatóságok és engedélyező hatóságok Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
Partnerek	Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága, SOS Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa, egyéb nem állami fenntartók
Határidő(k) pontokba szedve	2015. 03. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	1 db gyermekek átmeneti otthona feladatait ellátó intézményt fenntartó szervezettel egy ellátási szerződés megkötése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: -az EU-s pályázat eredményes lebonyolítása a nem állami fenntartó részéről -az intézmény működési engedélyezésének eljárása - a közbeszerzési eljárás. Kockázatcsökkentő eszközök: szoros partneri együttműködés, információcsere, hatóságokkal történő egyeztetés az összetett feladat végrehajtásának minden lépcsőfokán.
Szükséges erőforrások	EU-támogatás+ önkormányzati önerő.

13.3.7 táblázat:

Intézkedés címe:	A nők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők az átlagosnál rosszabb pozíciót foglalnak el a foglalkoztatási struktúrában, a munkaerő-piacon gyakran éri őket hátrányos megkülönböztetés.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Alapvető cél az, hogy az Önkormányzat lehetőségei szerint támogassa azokat az alternatív és atipikus foglalkoztatási formákat, amelyek hozzájárulnak a munka és a magánélet egyensúlyának megteremtéséhez, hogy a nőknek ne kelljen választani a munka világa és a család között. Hosszú távú cél, hogy növekedjen a családbarát munkahelyek száma Kecskeméten.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• A női munkavállalók arányának szinten tartása, lehetőségek szerinti növelése az önkormányzati intézményrendszeren belül. • Az önkormányzati intézményrendszeren belül atipikus foglalkoztatási formák létrehozásának támogatása.
Résztvevők és felelős	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának intézményei, gazdasági társaságai. Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
Partnerek	Türr István Képző és Kutató Intézet, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja.
Határidő(k) pontokba szedve	2017.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• Az önkormányzati intézményrendszeren belül a női foglalkoztatottak száma/aránya. • Az önkormányzati intézményrendszeren belül az atipikus foglalkoztatási formákban dolgozó nők száma/aránya.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munka világában jelen lévő látens diszkrimináció. A csökkentés eszköze: esélyegyenlőségi fórum az érdekelt munkaerő-piaci szereplők bevonásával.
Szükséges erőforrások	Intézményi költségvetés.

13.3.8 táblázat:

Intézkedés címe:	Támogatási rendszer kidolgozása azon szolgáltatások igénybevételére, melyek a gyermek 8 éves koráig annak ellátásában és a háztartási munkában nyújtanak segítséget
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Felmérések szerint nagyon nagy a rés a nők által tervezett és a ténylegesen megszülető gyermekek között.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A tervezett gyermekek megszületésének lehetőségek szerinti támogatása, az első gyermek megszületésének ösztönzése. A több gyermeket vállaló és mellette teljes munkaidőben dolgozó nők helyzetének könnyítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• Rugalmas munkaidő és az otthon végezhető munka biztosítása a 8 év alatti gyermeket nevelő nők számára. • 8 év alatti gyermek betegsége esetén az anya otthoni munkavégzésének (amennyiben az otthoni feltételek megfelelőek) biztosítása évi két alkalommal (a gyakori táppénz elkerülése céljából). • Rendszeres támogatás biztosítása azoknak a munkavállaló nőknek, akiknek három kiskorú gyermekük mellett fizetett segítségre van szükségük a háztartás vezetéséhez. (az egy főre jutó jövedelem függvényében)
Résztvevők és felelős	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
Partnerek	Nők a Nemzet Jövőjéért Egyesület.
Határidő(k) pontokba szedve	2017.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A nyugodtabb családi háttér kialakításának támogatásával elérni, hogy a munkavállaló nők kiegyensúlyozottabbak, mentálisan erősebbek legyenek. A kidolgozott támogatási rendszer működtetésére fordított anyagi forrás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A nők által tervezett és a ténylegesen megszülető gyermekek száma közötti különbség megmarad, vagy tovább növekszik. A csökkentés eszköze: munkáltatók ösztönzése a családbarát intézkedések bevezetésére.
Szükséges erőforrások	Önkormányzati költségvetés, támogatás

13.3.9 táblázat:

Intézkedés címe:	Az idősek munkaerő-piaci hátrányát csökkentő komplex képzési-átképzési program az élethosszig tartó tanulás jegyében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az 50 év feletti munkaező-piaci helyzete rendkívíl rossz, ennek a korosztálynak a foglalkoztatási mutatói különösen nagymértékben maradnak el az Európai Unió átlageredményeitől. Az 55-60 év közötti regisztrált álláskeresők száma folyamatosan növekedett Kecskeméten 2009-2011. között, a növekedés meghaladta a 10%-ot az említett időszakban.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az 50 év feletti munkavállalók elsődleges munkaerő-piacon tartása, foglalkoztatottsági mutatóinak javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• Komplex képzési program megvalósítása, amelynek keretében az alábbi részfeladatokat kell teljesíteni: - A célcsoport meghatározása, az előzetes tudásszint, valamint a munkaerő-piac igényeinek felmérése. - A felmérések alapján a konkrét képzések meghatározása, a képzéseken résztvevők kiválasztása, a képzési tananyag és az adott képesítéshez szükséges tanulmányi és vizsgakövetelmények meghatározása. - A tényleges képzés megvalósítása. - Utánkövetés.
Résztvevők és felelős	Kecskemét 50 év fölötti, gazdaságilag aktív korú lakosai. Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
Partnerek	Türr István Képző és Kutató Intézet, Kecskeméti TISZK, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár, Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központ Nonprofit Kft., Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége.
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Legalább 1 megvalósított képzési program
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A potenciális munkaadók munkaerő-piaci diszkriminációja. Különböző felnőttképzési stratégiák kidolgozása a munkaadók bevonásával, az élethosszig tartó tanulás jó gyakorlatainak népszerűsítése.
Szükséges erőforrások	Pályázati források, önkormányzati önerő.

13.3.10 táblázat:

Intézkedés címe:	Az idősek otthonának helyt adó ingatlanok fejlesztése, felújítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kecskeméti idősek otthona ellátást nyújtó férőhelyek minőségi fejlesztést igényelnek, különösen az ESZII Platán Otthon tekintetében.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél az ellátás jogszabály szerinti feltételeihez szükséges tárgyi eszközök biztosítása, amelynek eredményeként az idősek otthona végleges működési engedélyt kap.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Infrastrukturális fejlesztések az ESZII Platán Otthona idősek otthona ellátást nyújtó részlegén.
Résztvevők és felelős	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
Partnerek	Beszerezési eljárással, közbeszerzéssel kiválasztott tervezők, hatóságok, kivitelezést végző szervezetek.
Határidő(k) pontokba szedve	2015. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A 120 férőhelyes idősek otthona számára egy végleges működési engedély megszerzése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: - az idősek nem megfelelő helyen történő ideiglenes elhelyezése, - a pályázat nem eredményes lebonyolítása. Kockázatcsökkentő eszközök: - megfelelő tervezés és partnerek (kórházak, szállásadók) bevonása a projekt végrehajtási folyamatába.
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő

13.3.11 táblázat:

Intézkedés címe:	Az idősök szociális és egészségügyi ellátásának lehetőségek szerinti további fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fenti ellátások szervezeti keretei jelenleg is megvannak, ugyanakkor némely elemeinek bővítése tovább javítaná az idősök esélyegyenlőségét Kecskeméten. Jelenleg nincsen otthoni szakápolást nyújtó szervezettel együttműködése az önkormányzatnak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Kiemelten fontos cél az otthoni szakápolási feladatok, különösen a demens és Alzheimer-kóros betegek ápolási lehetőségeinek fejlesztése és az ilyen területen szakszerű szolgáltatást nyújtó szervezetek lehetőségek szerinti támogatása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A jelenlegi ápolási lehetőségek és a tárgyi valamint humán infrastruktúra meghatározása, a szükségletek és igények felmérése; mindezek eredményeként otthoni szakápolást szakszerűen, engedéllyel folytató szervezettel hosszú távú, a működést elősegítő megállapodás megkötése.
Résztvevők és felelős	Az idősök érdekképviselői szervei, az érintett egészségügyi intézmények és szervezetek. Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
Partnerek	Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága, Bács-Kiskun Megyei Kórház, érintett civil szervezetek.
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Legalább 1 otthoni szakápolást szakszerűen, engedéllyel folytató szervezettel hosszú távú, a működést elősegítő megállapodás megkötése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem illeszkedik a tevékenység az állami ellátórendszerbe, ezért szükséges a nem megfelelő, illetve hiányos állami finanszírozást kompenzálni.
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, önkormányzati önerő

13.3.12 táblázat:

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű munkavállalók munkaerő-piaci esélyeit és integrációját segítő komplex képzési-átképzési program
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Jelenleg a fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű munkavállalók iránti kereslet nem halad együtt az elsődleges munkaerőpiaccal. Az elsődleges munkaerőpiac munkáltatói nem motiváltak arra, hogy megváltozott munkaképességű, vagy fogyatékkal élő munkavállalókat foglalkoztassanak. Ezen célcsoport munkanélkülisége szociális hátrányt okozó tényező, valamint az intézmények, munkahelyek akadálymentesítettségének hiányában kirekesztődnek a közösségekből.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának növelése, a fogyatékkal élők foglalkoztatását végző szervezetek támogatása, az érintett emberek munkaerő-piaci (re)integrációja által a tolerancia növelése, a diszkrimináció és a szegregáció csökkentése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• Komplex képzési program megvalósítása, amely keretében az alábbi részfeladatokat kell teljesíteni: - A célcsoport meghatározása, az előzetes tudásszint, valamint a munkaerő-piac igényeinek felmérése. - A felmérések alapján a konkrét képzések meghatározása, a képzéseken résztvevők kiválasztása, a képzési tananyag és az adott képesítéshez szükséges tanulmányi és vizsgakövetelmények meghatározása. - A tényleges képzés megvalósítása.
Résztvevők és felelős	Kecskeméti fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű lakosok. Felelős: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
Partnerek	Türr István Képző és Kutató Intézet, Kecskeméti TISZK, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár, Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központ Nonprofit Kft., érintett civil szervezetek, a munkaadók képviselői, jó példával szolgáló munkáltatók.
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Legalább 1 megvalósított képzési program
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók motiválatlansága a célcsoport tagjainak foglalkoztatására. A csökkentés eszközei: esélyegyenlőségi fórum és fogyatékosok foglalkoztatását megcélzó állásbörze megszervezése.
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, önkormányzati önerő.

13.3.13 táblázat:

Intézkedés címe:	Az akadálymentesített középületek, közterületek számának növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A középületek, közterületek akadálymentesítése nem minden esetben megoldott Kecskeméten.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: felmérni azokat a kecskeméti középületeket és közterületeket, amelyek nem vagy hiányosan akadálymentesítettek; a fizikai és digitális akadálymentesítés szintjének növelése, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés megteremtése és az önálló életvitel lehetőségeinek kibővítése a rászorulóknak számára.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Fizikai és digitális akadálymentesítés
Résztvevők és felelős	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
Partnerek	A témában érintett civil szervezetek, hatóságok
Határidő(k) pontokba szedve	Felmérés: 2014. december 31-ig Akadálymentesítés: 2018. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	1 db felmérés elkészítése; - az akadálymentesítendő középületek, közterületek közül legalább 3 akadálymentesítése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: pénzügyi források hiánya. A csökkentés eszköze: pályázati források, pénzügyi támogatások felkutatása az érdekelt civil szervezetekkel partnerségben.
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, önkormányzati önerő.

13.3.14 táblázat:

Intézkedés címe:	Felnőtt autisták nappali ellátását szolgáló intézmény fenntartását végző szervezettel történő hosszú távú megállapodás megkötése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az autistáké a leggyorsabban növekvő létszámú fogyatékos csoport a világon. Kecskeméten az autizmussal élő fiatalok részvétele a köznevelési rendszerben országosan is példaértékű, ugyanakkor komoly problémát és ellátórendszerbeli hiányosságot jelent a köznevelési rendszerből a szociális ellátórendszerbe való átmenet.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Mivel az önkormányzatoknak jelenleg nem kötelezettsége autista személyek számára elkülönített ellátást biztosítani, ugyanakkor természetesen Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a város autizmussal élő polgárai számára is szeretné biztosítani a nyugodt, boldog, emberhez méltó élet feltételeit, a legfontosabb cél a partnerség kiépítése azokkal a szervezetekkel, amelyek felnőtt autisták nappali ellátását szolgáló intézmény fenntartását végzik, illetve a partnerség keretein belül ezen szervezetek lehetőség szerinti támogatása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Partnerségen alapuló együttműködési rendszer kiépítése az érdekelt szervezetekkel, illetve a lehetőségek szerint támogatás nyújtása számukra.
Résztvevők és felelős	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
Partnerek	Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága, EGYMI Autista Centrum, érintett civil és egyházi szervezetek.
Határidő(k) pontokba szedve	2018. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Legalább 1 felnőtt autisták nappali ellátását szolgáló intézmény fenntartását végző szervezettel ellátási szerződés vagy hosszú távú, az ellátást elősegítő megállapodás megkötése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A szociális ellátórendszer jelenlegi formájában nem alkalmas az autizmussal élő fiatal felnőttek integrált elhelyezésére, valamint hiány mutatkozik a felkészült szakemberek tekintetében is. E kockázatok csökkentésének eszközei: szakmai fórumokon annak hangsúlyozása, hogy a jogszabályi hiányosságokat és ellentmondásos előírásokat oldja fel a jogalkotó, partnerség keresése szakmai szervezetekkel mind az érdekérvényesítés mind az ellátás területén..
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, önkormányzati önerő.

13.4 **Összegző táblázat- A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve:** lásd A Helyi Esélyegyenlőségi Program melléklete.

14 A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének megvalósítása:

14.1 A megvalósítás előkészítése: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi programot valósítsák meg, illetve támogassák. Az önkormányzat továbbá a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítására, értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Program Fórumot (a továbbiakban: HEP Fórum) hoz létre és működtet.

14.2 A megvalósítás folyamata: a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének megvalósítása érdekében létrehozandó HEP Fórum biztosítja a konzultáció és véleményformálás lehetőségét a megvalósításban érintett minden szakmai és társadalmi partner számára. A HEP Fórum feladatai a következők:

- a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve megvalósulásának figyelemmel kísérése, a vállalt intézkedések teljesítésének nyomon követése és mindezekről a közgyűlés, valamint az érintett partnerek és a lakosság rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a célkitűzések megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a Helyi Esélyegyenlőségi program Intézkedési Tervébe, a módosított Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének előkészítése közgyűlési döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének és az elért eredményeknek a nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

A HEP Fórum legalább évente, de szükség esetén gyakrabban ülésezik, működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyvet készít. A HEP Fórum munkacsoportokat hozhat létre, amelyek vezetői egyben a HEP Fórum tagjai is. A munkacsoportok rendszeresen, minimum évente beszámolnak a HEP Fórum számára munkájukról.

15 A Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánossága: biztosítani kell, hogy a település minden lakója, az önkormányzat intézményei és azok munkatársai, valamint az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja áll rendelkezésre, a nyilvánosság biztosítása a Családvédelmi Osztály feladata.